

Rhadopis din Nubia

roman

NAGHIB MAHFUZ

Rhadopis din Nubia

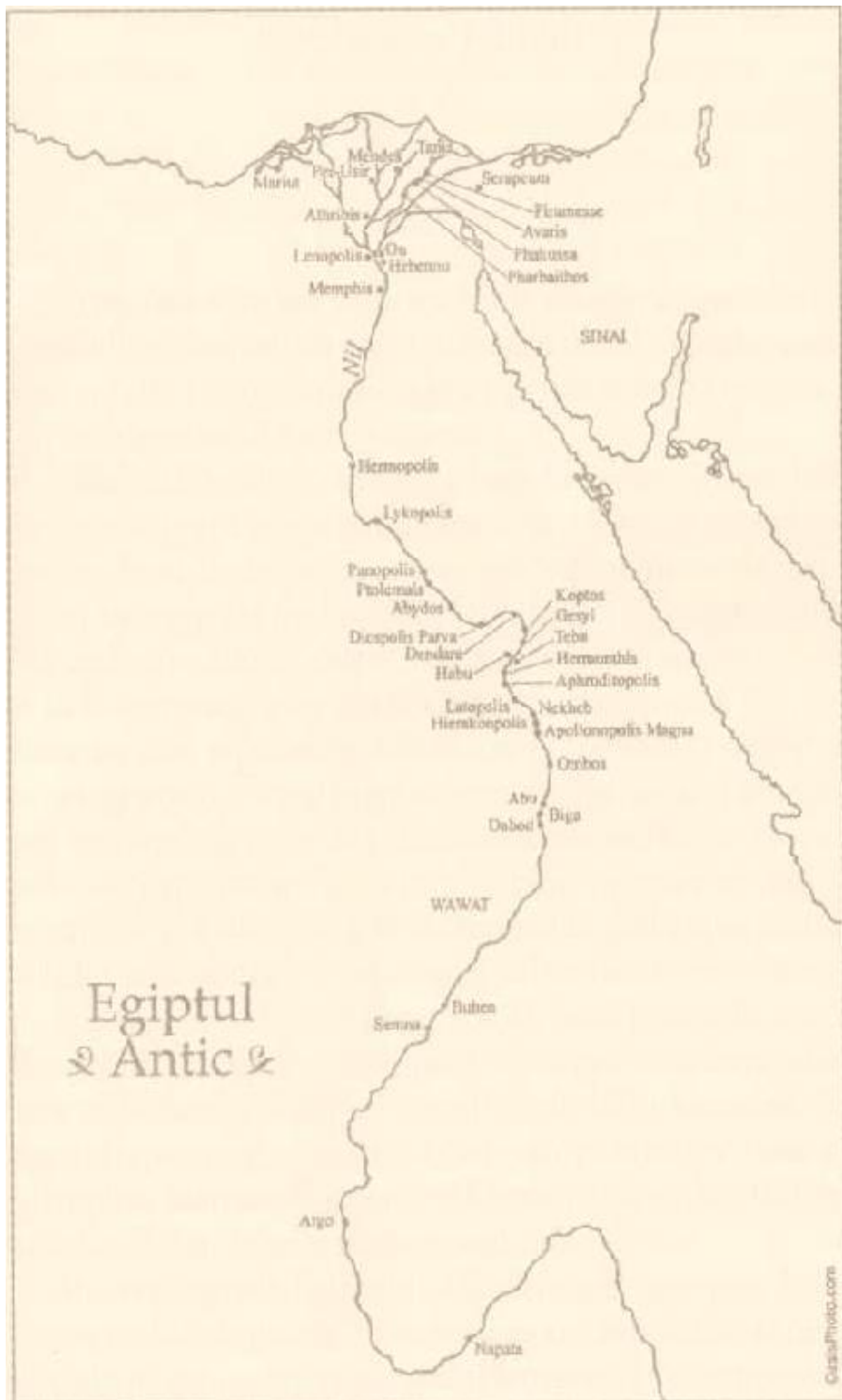
Traducere din arabă de
IRINA VAINOVSKI-MIHAI

Humanitas
2011

Cuprins

Sărbătoarea Nilului
Sandala
Palatul din Biga
Tahu
Faraon
Iubirea
Umbra iubirii
Benamun
Khnunhotep
Nitocris
Noul prim-ministru
Cele două regine
O rază de lumină
Solul
Scrisoarea
Tahu delirează
Așteptarea
Întâlnirea
Strigătul
Speranța și otrava
Săgeata poporului
Despărțirea
Sfârșitul lui Tahu
Sfârșit

Sărbătoarea Nilului

Prima rază a zorilor se întrezărea la orizont în acea dimineață a lunii Bashans de acum patru mii de ani. Marele preot al templului zeului Sotis își ridică privirea ostenită spre cer. Nu închisese ochii toată noaptea.

Când zări în sfârșit că Sirius sclipea în înalțuri prevestind de bine, chipul i se luminează de bucurie și inima îi tresări de fericire. Se aruncă în genunchi pe dalele preacurate ale templului în semn de mulțumire și recunoștință, strigând din adâncul sufletului că chipul zeului Sotis s-a arătat în ceruri ca să le vestească celor din Vale revărsarea sacrului Nil, ce purta cu sine milostenia. Chemarea lui plăcută îi deșteptă pe cei adormiți, care-și pierdură somnul bucuroși și își înălțară toți fețele spre cer să privească steaua sacră. Apoi repetară incantația preotului cu inimile pline de recunoștință și bucurie. Ieșiră din case și se îndreptară în grabă spre malul Nilului să vadă primul val ce avea să le aducă binecuvântarea și bunăstarea. Glasul preotului lui Sotis răsună în aerul încremenit al Egiptului anunțând vestea cea bună întregului Sud: „Sărbătoriți Nilul cel sacru!” Și-au făcut boccelele și, împovărați sau aproape fără nimic, au pornit din Teba și Memphis, Harmunet și Sout și Khmunu spre Abu. Carele brăzdau Valea, bărcile despicau valurile.

Abu era capitala Egiptului. Clădirile sale semețe se înălțau pe socluri de granit. Printre ele se arcuiau fertile dunele de nisip pe care se așternuse mătul fermecat. În el prinseseră rădăcini duzi, acacia, palmieri mari și pitici, crescuseră legume, verdețuri și trifoi, se întinseseră vițe-de-vie, pășuni pline de turme și grădini cu ape susurânde. Porumbei și turturele zburau pe cer. Adierea vântului purta miresmele mirodeniilor și ale florilor, iar privighetorile le răspundeau în triluri celorlalte păsări cântătoare.

În câteva zile mulțimea pornită la drum năpădi întregul Abu și cele două insule ale sale, Biga și Bilaq. Casele se umpleau de musafiri, corturile se ridicau înghesuie prin scuaruri, străzile se sufocau de mulțimea care mergea în sus și în jos, de grupurile de muzicanți, cântăreți și dansatori, piețele erau înțesate de vânzători și cumpărători, fațadele caselor erau împodobite cu flamuri și ramuri de măslin. Oamenii își țintuiau cu uimire privirile pe săbiile lungi și uniforme cu broderii sclipitoare ale gărzilor din insula Bilaq. Grupuri de evlavioși se îndreptau în grabă spre templul lui Sotis și cel al Nilului să facă jurăminte și să aducă ofrande. Imnurile rapsozilor se întrepătrundeau cu răcnetele bețivilor. În atmosfera de obicei liniștită din Abu se dezlănțuiau bucuria și petrecerile.

Sosi și ziua sărbătorii. Porniră toți în aceeași direcție pe drumul

lung, desfășurat între palatul lui Faraon și colina pe care se înălța templul Nilului. Respirațiile lor fierbinți încinseseră aerul, pământul se încovoia sub greutatea lor. De teamă că nu o să aibă loc pe pământ, unii urcaseră în bărci, ridicaseră pânzele și porniseră spre colina unde se găsea templul, înălțând imnuri Nilului în sunet de fluier și liră, dansând în ritmul tamburilor.

Soldatii cu lăncile ațintite flancau drumul cel mare. Din loc în loc se înălțau statuile în mărime naturală ale regilor din Dinastia a Șasea, a moșilor și strămoșilor lui Faraon. Cei aflați mai aproape puteau vedea statuile faraonilor Userkara, Teti I, Pepi I, Nemtyemsaf I și Pepi II.

Toate acele glasuri se înălțau în aer, se contopeau și deveneau un tumult ca valurile oceanului învolburat, încât nu se mai distingeau nimic din vacarmul atotcuprinzător. Și totuși, câte un glas impunător se desprindea uneori din toată larma. Unul striga „Slavă zeului Sotis care ne-a adus bunăstarea!”, iar altul „Slavă Nilului sacru, zeul care ne aduce viața și rodnicia pe pământ!”. Ici-colo se înălțau glasuri care cereau vin de Mariut și mied de Abu, îndemnând la veselie și uitare.

Câțiva oameni stăteau laolaltă și șușoteau între ei. Pe chipuri li se citea noblețea și îmbelșugarea. Unul dintre ei ridică din sprâncene mirat și gânditor:

— Câți faraoni n-au privit la o mulțime ca aceasta și nu au asistat la o asemenea zi măreață! Și apoi s-au dus toți, ca și cum nici n-ar fi fost, ca și cum nici n-ar fi zărit nimic, ca și cum inimile nu le-ar fi bătut niciodată.

— Într-adevăr, îi răspunse altul, s-au dus să cârmuiască o lume mai falnică decât cea de aici, s-au dus acolo unde o să ajungem cu toții. Uită-te la rangul pe care îl dețin... Câți îl vor avea în generațiile următoare, înflăcărați de aceleași speranțe și bucurii care fac să ne tresalte inima astăzi? Ne vor pomeni oare așa cum îi pomenim noi pe ei?

— Poate merităm mai mult decât să fim pomeniți de cei ce vor veni... De nu ar exista moartea...

— Dar poate Valea să cuprindă toate generațiile care s-au dus? Moartea e un lucru la fel de firesc ca viața. Ce preț are veșnicia atâta timp cât ne săturăm după ce am fost înfometați, îmbătrânim după ce am fost tineri, după bucurie ne copleșește deznădejdea?

— Oare cum o fi viața în lumea lui Osiris?

— Ai răbdare și o să afli cât de curând...

Deodată interveni altul cu glasul tulburat:

— E prima oară când zeii îmi oferă cinstea să-l văd pe Faraon.

Prietenul lui îi răspunse:

— Eu l-am mai văzut. Chiar în locul acesta, în ziua măreață a înscăunării, acum câteva luni.

— Ia privește statuile măreților lui străbuni!
— O să vezi că seamănă cu bunicul lui, Nemtyemsaf I.
— Cât e de frumos!
— Chiar așa... Chiar așa... Faraon e un tânăr chipeș. Trupul lui semeț și chipul lui încântător nu au pereche.

Un bărbat din grup îl întrebă:

— Și cum crezi că va fi pomenită domnia lui? Cu obeliscuri și temple, sau ne vor aminti de ea invaziile din Nord și din Sud?

— Am presimțirea că va fi cazul cel din urmă.

— De ce?

— E un tânăr tare viteaz.

Celălalt dădu din cap a îndoială și zise:

— Din câte se spune, tinerețea lui e nesăbuită și Maiestatea Sa are porniri brutale, e iubăreț și risipitor, îi place măreția și se stârnește din senin ca furtuna.

Cel ce îi ascultase până atunci chicoti și interveni în șoaptă:

— Și ce-i de mirare? Nu sunt toți egiptenii iubăreți și risipitori, nu le place tuturor măreția? De ce Faraon ar fi altfel?

— Ar fi mai bine să taci. Nu știi nimic. N-ai aflat că i-a înfruntat pe preoți din prima zi când s-a urcat pe tron? Vrea bani ca să ridice palate și să sădească grădini, iar preoții cer toată partea ce se cuvine zeilor și templelor. Înaintașii regelui celui tânăr le-au oferit preoților putere și bogăție, dar el e hrăpăreț.

— Chiar e o mare mâhnire ca regele să-și înceapă domnia cu o asemenea înfruntare.

— Într-adevăr. Și nu uita că Khnumhotep, prim-ministrul și marele preot, e un om de nezdruncinat, cu o voință de fier. Și pe urmă mai e și preotul din Memphis, orașul acela falnic a cărui strălucire a început să pălească sub dinastia aceasta venerabilă.

Bărbatul tresări la auzul acestei vești care îi ajungea pentru prima dată la urechi și zise:

— Atunci să-i rugăm pe zei să le dea oamenilor înțelepciune, răbdare și prudență.

— Așa să fie, așa să fie, îngânără ceilalți din adâncul inimii.

Unul dintre cei de față se întoarse spre Nil, apoi îi dădu un cot celui de alături:

— Uită-te spre fluviu, prietene! A cui o fi corabia aceea frumoasă ce vine dinspre insula Biga? Zici că-i soarele ce răsare la orizont.

Prietenul lui își întoarse capul spre fluviu și zări o corabie minunată, nici mare, nici mică, verde la culoare, de parcă era o insulă plină de verdeață plutind pe ape. Umbrarul de pe ea părea înalt chiar și din depărtare, dar ochiul nu putea ghici cine era înăuntru. În vârful catargului flutura o velă imensă, iar de o parte și de alta, cu o cadență solemnă, sute de brațe puneau în mișcare vâslele. Bărbatul murmură

uimit:

— Poate e a vreunui om înstărit din Biga.

Un bărbat le auzi vorbele, îi contră din priviri și le spuse:

— Pot să pun rămașag că nu sunteți din partea locului, domnilor.

Cei doi izbucniră în râs și unul din ei îi explică:

— Ai ghicit, stimatul meu domn. Suntem din Teba, doi bărbați din miile de oameni pe care slăvita sărbătoare i-a îndemnat din toate ținuturile spre capitală. Corabia aceasta e a vreunui om de vază de-al vostru?

Necunoscutul zâmbi misterios și îi mustră agităndu-și degetul arătător:

— Liniștiți-vă, dragii mei domni, corabia nu e a vreunuia dintre bărbații noștri, ci a unei femei... Chiar așa, e a unei femei bogate și frumoase pe care o cunosc prea bine oamenii din Abu și din cele cele două insule ale sale, Biga și Bilaq.

— Și cine o fi femeia aceasta?

— Rhadopis... Fermecătoarea Rhadopis, regina tuturor inimilor și pasiunilor, îi explică bărbatul, apoi arătă cu brațul spre insula Biga și adăugă: Stă acolo, în minunatul ei palat alb. Acela e țința celor care o iubesc și o admiră. Acolo se întrec să-i intre în grații și să-i câștige bunăvoința. Poate o să aveți norocul să o vedeți. Zeii să vă ferească inimile de pierzanie.

La fel ca mulți alții, cei doi bărbați își întoarseră privirea spre corabie. Cu fețele încordate de uimire, se uitau cum se apropie încet de mal, în timp ce bărcile se retrăgeau în grabă ca să-i facă loc. Pe măsură ce înainta, dispărea puțin câte puțin în spatele colinei pe care se afla templul Nilului: mai întâi nu s-a mai zărit prora, apoi umbrarul. Când ajunse în cele din urmă la chei, se mai vedeau doar vârful catargului și o bucată din pânză care flutura ca o flamură a iubirii, adumbrind inimi și suflete.

În scurt timp, pe mal apărură patru nubieni care deschiseră drumul prin marea de oameni, iar în urma lor pășeau alți patru purtând pe umeri un palanchin somptuos, așa cum au numai prinții și cei de neam ales. În palanchin ședea o tânără de o frumusețe copleșitoare, sprijinindu-și spatele de perne și odihnindu-și brațul cu pielea delicată pe o altă pernă. În mâna dreaptă ținea un evantai din pene de struț, iar ochii săi frumoși străluceau cu trufie spre orizontul îndepărtat, somnoroși și visători, gata să copleșească orice ființă. Micul alai înaintă agale sub privirile pline de încântare ale tuturor. Când ajunse în primul rând al mulțimii adunate acolo, femeia își înclină ușor gâtul de gazelă și buzele-i trandafirii roșiră cuvinte pe care oricine ar fi dorit să le audă. Sclavii se opriră și încremeniră ca niște statui de bronz. Femeia își sprijini iar spatele de pernă și se cufundă din nou în visele de dinainte, în așteptarea alaiului lui Faraon, pe care, fără

îndoială, venise să îl vadă.

Nu i se zărea decât partea de sus a trupului. Cei norocoși îi puteau vedea părul negru ca tăciunile, o diademă înnegurată în jurul chipului rotund și luminos, împodobit cu bentițe de mătase lucioasă și revărsat pe umeri. Avea obraji ca doi trandafiri abia înfloriți, iar gura delicat întredeschisă îi dezvăluia dinții asemenea unor petale de iasomie licărind la soare sub o boltă de garoafe. În ochii ei negri, mari și visători licărea acea privire pe care iubirea o recunoaște precum făptura își recunoaște creatorul. Nu se mai văzuse niciodată un asemenea chip în care frumusețea să-și găsească sălașul statornic.

Înfățișarea ei îi vrăjea pe toți, încingea inimile istovite ale celor bătrâni. Ocheade de foc irupeau spre ea din toate părțile, și, de ar fi întâlnit în cale o stâncă, ar fi topit-o pe loc. Femeile o ținutau cu priviri înclaudate, șușoteau și vorbele celor din jur erau purtate mai departe din gură în gură:

— Ce femeie fermecătoare...

— Rhadopis. Se spune că ea e stăpâna insulei.

— O frumusețe copleșitoare. Nicio inimă nu-i poate rezista.

— Nu le aduce decât necazuri celor ce o văd.

— Ai dreptate. Numai ce am zărit-o, și sufletul mi s-a tulburat amarnic. Am simțit apăsarea unei tiranii crunte și m-a cuprins o frământare diabolică, inima respingând tot ce aveam înaintea mea, biruită de dezamăgire și de o umilire nesfârșită.

— Ce păcat... Căci eu o văd ca pe o întruchipare a fericirii demnă să fie adorată.

— Nu e decât un venin ucigător!

— Suntem prea slabi să rezistăm unei asemenea frumuseți răpitoare.

— Zeii să se milostivească de cei ce se îndrăgostesc de ea...

— Nu știi că iubiții ei sunt din floarea bărbaților acestui regat?

— Chiar așa?

— Celor de vază le este impus s-o iubească, de parcă ar fi o îndatorire față de țară.

— Palatul ei cel alb a fost construit de strălucitul arhitect Heni.

— Iar Ani, guvernatorul insulei Biga, l-a mobilat cu cele mai alese lucruri din Memphis și Teba.

— Minunat... Minunat...

— Și Henfer, sculptorul măiestru, i-a făcut statuile și i-a împodobit pereții.

— Da... da... Și obiectele de preț din palat au fost dăruite de comandantul Tahu, mai-marele gărzii lui Faraon.

— Dar dacă toți se întrec să-i cucerească inima, cine e fericitul pe care îl va alege?

— Chiar crezi că există un om fericit în orașul nostru năpăstuit?

— Eu nu cred că femeia aceasta o să iubească vreodată.

— De unde știi?... Poate o să se îndrăgostească de vreun sclav sau de vreun animal.

— Nicidecum. E nemăsurat de puternică prin frumusețea ei. Ce nevoie are puterea de iubire?

— Ia uite ce privire arogantă și severă are. N-a gustat încă iubirea.

O femeie care le auzise discuția interveni mânioasă:

— Nu e decât o dansatoare. Crescută ca o depravată și o nerușinată. De mică s-a dedat la fapte necuviincioase și ispite. S-a desăvârșit în arta boielii și acum se arată cu nurii ăștia mincinoși.

Dar cuvintele ei au fost mult prea grele pentru unul dintre bărbații vrăjiți:

— Fie-ți teamă de zei, femeie. Oare n-ai aflat că frumusețea ei nemaipomenită nu e singura podoabă pe care i-au oferit-o zeii? Că Toth nu s-a zgârcit când a înzestrat-o cu lumina înțelepciunii și a științei?

— Ba nu... Ba nu... De unde la ea atâta înțelepciune și știință când își duce viața ademenind bărbați?

— În fiecare seară la palatul ei se strâng dregători de seamă și înțelepți, și artiști. Păi atunci nu e de mirare să fie, așa cum se zice, printre cei ce înțeleg cel mai bine ce înseamnă înțelepciunea, printre cei ce se pricep cel mai bine la treburile dregătoriei, printre cei ce gustă cel mai bine arta.

— Câți ani are? întrebă cineva.

— Se zice că a împlinit treizeci de ani.

— Peste poate să aibă mai mult de douăzeci și cinci.

— Să aibă cât o avea. Căci frumusețea ei fragedă și cuceritoare e menită să nu se veștejească niciodată.

Dar cel curios continuă cu întrebările:

— Unde a copilărit? Ce obârșie are?

— Doar zeii știu... Pentru mine e ca și cum s-ar fi aflat dintotdeauna în palatul ei alb de pe insula Biga.

O femeie ciudată, cu spatele încovoiat ca un arc, sprijinită într-un toiag, își croi drum printre oamenii îngrămădiți unii lângă alții. Avea părul alb și în neorânduială, dinții ca niște colți îngălbeniți și nasul coroiat. De sub sprâncenele groase și încărunțite ochii îi săgetau cu priviri fioroase. Era îmbrăcată cu un *gilbab* larg și lung, legat la brâu cu o sfoară.

— E Daam, e Daam, vrăjitoarea! strigară cei ce o zăriră.

Nici nu se sinchisi de ei și-și văzu de drum târșându-și picioarele slăbănoage. Pretindea că poate vedea lumea celor nevăzute, că poate dezvălui viitorul. Își înfățișa puterile miraculoase primind în schimb câte un argint. Cei din jur fie se temeau de ea, fie o batjocoreau. Când îi apăru un tânăr în cale, vrăjitoarea se oferi să-i ghicească viitorul. Acesta nu se împotrivi. Nici nu avea cum, era beat criță, se împleticea,

abia se ținea pe picioare. Îi dădu un bănuț de argint și-i aruncă o privire somnoroasă.

— Câți ani ai, băiete? se interesă ea cu o voce hodorogită.

— Douăsprezece pocale, îi răspunse el fără să-și dea seama ce zice.

Mulțimea izbucni în hohote de râs. Mânioasă, femeia zvârli cât colo bănuțul de argint pe care îl primise și-și văzu de drumul parcă nesfârșit. Deodată, un alt tânăr îi tăie calea și o întrebă în zeflemea:

— Dar pe mine ce întâmplări mă așteaptă, femeie?

Ea îi aruncă o căutătură furioasă și pufni:

— Veselește-te! O să te înșele nevasta a treia oară.

Mulțimea chicotea și aplauda în timp ce tânărul bătea în retragere, rușinat. Săgeata pe care o lansase ricoșase și i se înfipsese chiar lui în piept. Vrajitoarea merse mai departe până ajunsese lângă palanchinul preafrumoasei. Dornică să-i pună la încercare mărinimia, se opri în dreptul ei și o întrebă rânjind:

— Doamnă păzită cu atâta grijă, vrei să-ți ghicesc ce te așteaptă?

Cum preafrumoasa părea că n-o aude, bătrâna strigă:

— Stăpână!

Rhadopis se uită la ea îngrozită, apoi își întoarse brusc capul, cuprinsă de mânie.

— Crede-mă, îi zise bătrâna, nimeni din mulțimea asta nu are azi atâta nevoie de mine cum ai tu.

Unul dintre sclavi veni mai aproape și se postă între ea și palanchin. Întâmplarea, chiar așa neînsemnată cum era, le-ar fi atras atenția celor din jur dacă un sunet de corn nu ar fi răzbătut deodată prin aer. Soldații de pe marginea drumului își ridicară îndată și ei cornii la gură și suflară prelung, ca să dea de știre tuturor că alaiul lui Faraon s-a pus în mișcare și că, în scurt timp, Faraon va ieși din palat îndreptându-se spre templul Nilului. Toți uitară de orice îndeletnicire ar fi avut până în acea clipă și își întinseră gâturile să privească spre drum, încordându-și simțurile.

Trecură minute îndelungate până când apăru avangarda în șiruri strânse, pășind în cadența muzicii de marș. În frunte se afla garnizoana din Bilaq, defilând în uniforme, în urma stindardului ei cu șoim. La fiecare pas soldații erau întâmpinați cu urale și aplauze.

Deodată mulțimea încremeni. Treceau pedestrașii cu lănci și scuturi, purtând în ritmul unei muzici impresionante stindardul cu chipul zeului Horus. Lăncile lor îndreptate în sus se aliniau cu precizie, desenând în aer linii drepte de-a lungul și de-a latul.

Urmă marele batalion de țințași cu arcurile și săgețile lor. Dură ceva timp să treacă toți după drapelul fluturând, pe care era înfățișat sceptrul regal.

Apoi, din depărtare, se auzi ropot și zornăit, și nechezat. Se iviră carele în șiruri de câte zece, atât de ordonate, de parcă erau desenate.

Fiecare car era tras de doi armăsari mândri și purta doi luptători: cel ce mîna carul era înarmat cu sabie și lance, în timp ce celălalt purta armură și-și ținea într-o mână arcul, iar în cealaltă, tolba cu săgeți. Cum îi zăriră, spectatorii își amintiră de cucerirea Nubiei și a muntelui Sinai. Parcă vedeau trupele desfășurate prin câmpii și văi năpustindu-se ca vulturii, iar dușmanii risipindu-se prinși de groaza prăpădului ce se abătuse asupra lor. Mulțimea se înflăcăra, sângele îi clocotea în vene, strigătele ei despicau cerul.

Și atunci apărură alaiul maiestuos al lui Faraon. Mai întâi carul regal, apoi imediat după el alte care, în grupuri de câte cinci, desfășurate în formă de semilună, purtând prinții, miniștrii, marii preoți, cei treizeci de judecători, comandanții militari și guvernatorii provinciilor. În capătul procesiunii mășălăuia batalionul de gardă al lui Faraon avându-l în frunte pe comandantul Tahu.

Faraon se înălța impunător în carul lui ca o statuie de granit care nu se înclină nici la stînga, nici la dreapta, cu ochii ațintiți spre orizonturile îndepărtate, fără să dea vreo atenție mulțimii sau ovațiilor izbucnite din adîncul inimii.

Purta pe cap coroana dublă a Egiptului, ținea într-o mână biciul regal, iar în cealaltă sceptrul. Veșmintele regale îi erau acoperite de o mantie din piele de leopard, în semn de prețuire a mării sărbători religioase.

În urale, sufletele își revărsau preaplinul de bucurie cu atîta ardoare, încât zburătăceau păsările speriate. Entuziasmul o cuprinse și pe Rhadopis. Se însufleți deodată, chipul i se luminează și începu să aplaude cu palmele-i suave.

Și deodată, din murmurul mulțimii se înălță în grabă un glas:

— Trăiască preafericitul Khnumhotep!

Acestuia i se alăturară zeci de alte voci. Strigătul îi tulbură profund pe oameni, care priviră în jur ca să-l afle pe cel ce îndrăznise să-l aclame pe prim-ministru în auzul lui Faraon celui tânăr și pe cei care se alăturaseră acestui strigăt nemaiauzit și sfruntat.

Dar strigătul se pierdu în mulțime. Ca și cum nu l-ar fi auzit, alaiul regal își văzu de drum pînă la colina pe care se afla templul. Carele se opriră. Doi prinți se îndreptară degrabă spre cel al lui Faraon, aducându-i o pernă cu puf de struț, împodobită cu broderie de aur. Faraon păși pe pernă și suflă din corn. Soldații îi dădură onorul, iar garda intonă imnul Nilului celui sacru în timp ce Faraon urca ceremonios treptele colinei. Pe urmele lui veneau mai-marii regatului: generalii, miniștrii, guvernatorii. În poarta mărețului templu îl așteptau preoții îngenunchați. Când înaltul șambelan Sofkhatap anunță sosirea lui Faraon, marele preot se ridică, își plecă capul și rosti aproape șoptit, acoperindu-și ochii cu palmele:

— Slujitorul sacralui Nil are marea cinste să-i dea binețe cu

umilință și sinceritate stăpânului nostru, cârmuitorul Egiptului de Sus și al celui de Jos, fiul lui Ra, domnul Răsăritului și al Apusului.

Faraon întinse sceptrul încovoiat și marele preot îl sărută cu un profund respect. Se ridicară și ceilalți preoți și se aliniară pe două rânduri, ca să poată trece Faraon. Acesta se îndreptă, cu tot alaiul, spre curtea încercuită de coloane falnice, în care se afla altarul pentru ofrande. Apoi făcură toți înconjurul altarului, în timp ce preoții ardeau tămâie. Aroma învăluia templul, îi copleșea pe cei care inhalau fumul cu capetele plecate, smeriți și pioși. Câțiva șambelani aduseră un taur sacrificat și-l așezară pe altar drept ofrandă. Apoi Faraon rosti cuvintele cuvenite:

— Iată-mă-s în fața Ta, preamărite zeu, după ce m-am lepădat de necurătenie. Ți aduc această ofrandă nădăjduind că îți vei revărsa mărinimia peste ținuturile acestei văi cuviincioase și peste neamul său cuvios.

Preoții repetară ruga cu glasurile lor răsunătoare, impresionate, prea-pline de credință și smerenie, îndreptându-și privirile spre cer și ridicându-și brațele. Toți cei de față repetară rugăciunea și, când glasurile li se revărsară din templu, cei de afară li se alăturară unul câte unul, până nu mai rămase niciun gâtlej din care să nu se înalțe rugăciunea pentru Nilul cel sfânt. Apoi regele, însoțit de preotul templului, se îndreptă spre sala străjuită de coloane ce susțineau trei bolte paralele. În urma lor pășeau mai-marii regatului. Se opriră și formară două șiruri, lăsându-i în mijloc pe rege și pe slujitorul zeului, apoi intonară imnul de preamărire a Nilului celui adorat. Glasul le tremura, inima le fremăta de emoție. Ecoul le răspundea din întunecimile maiestuoase ale templului.

Preotul urcă treptele care duceau spre Sala Eternă. Ajuns în dreptul porții imense a Sfintei Sfintelor, scoase cheia sacră, descuie, se retrase într-un colț și îngenunche să se roage. Regele îl urmă și intră în sala sacră în care se afla statuia Nilului în barca sa divină și închise poarta în urma lui. Sala cea mare, cu tavanul înalt, era întunecoasă și impresionantă. Lângă perdeaua care învăluia statuia zeului ardeau lumânări așezate pe mese din aur sclipitor. Atmosfera solemnă a locului îl copleși pe rege până în adâncul sufletului și-i toropi simțurile. Se apropie de perdeaua sacră și o dădu la o parte. Apoi își înclină spatele ce nu era menit să se încline niciodată, puse genunchiul drept pe pământ și sărută piciorul statuii. Era tot demn, dar de pe chip îi dispăruse orice semn de fală lumească. Avea acum paloarea umilinței și a pietății. Faraon se rugă îndelung și, cufundat în rugăciune, uită de măreția sa lumească.

Când termină, sărută iar piciorul divin, se ridică și trase la loc perdeaua sacră. Făcu drumul înapoi rămânând cu fața la divinitate până când simți aerul din prima sală. Se opri și închise poarta în urma

lui.

Mulțimea îl întâmpină pe Faraon cu rugăciuni și îl urmă până la Marea Sală a Altarului, apoi în afara templului, până la marginea colinei ce se înalță deasupra Nilului. Când cei aflați pe puntea vaselor îl zăriră pe Faraon cu suita lui izbucniră în urale, începură să-și fluture flamurile, să-și agite vâslele. Marele preot făcu un pas înainte și se pregăti să citească mesajul tradițional. Desfăcu sulul de papirus pe care îl ținea în mână și rosti cu glas răsunător:

— Pacea fie asupra ta, o, Nilule, ale cărui revărsări umplu valea, aducând viață și bucurie. Luni de-a rândul îți duci viața în lumea din adâncuri, dar când auzi rugile slujitorilor tăi, în marea ta mărinimie te milostivești de ei, părăsești tenebrele, ieși la lumină și te verși în pânțele văii ca viața să răsară din pământ. În scurt timp iarba se înalță voioasă și deșertul dispare sub un covor de mătase. Grădinile înfloresc, câmpiile se umplu de verdeață, păsările ciripesc și inimile tresaltă amețite de bucurie, căci cei goi capătă veșminte, cei flămânzi, mâncare, cei însetați, băutură, iar holteii se însoară. Tot ținutul Egiptului e copleșit de bucurie și mulțumire. Ție ți se cuvin mărirea și bucuria. Ție ți se cuvin.

Preoții templului intonară imnul Nilului în acorduri de lăute și fluieri, în ritm voios de tamburine.

După ce muzica se stinse și se înalță la cer, prințul Nay se apropie de Faraon și îi dădu un sul de papirus pecetluit, pe care se afla scrisă rugăciunea pentru Nilul cel sacru. Regele luă sulul, îl duse la frunte, apoi îl aruncă în Nil. Vuind și fremătând, valurile îl purtară spre nord.

Faraon coborî treptele colinei, urcă în car și cortegiul făcu cale-ntoarsă așa cum venise, strălucitor și măreț, însoțit de uralele milioanelor de suflete ce i se supuneau cu credință. Mulțimea fremăta de emoție, era beată de fericire și de încântare.

Sandala

Faraon reuși să rămână demn și calm cât timp procesiunea străbătu drumul de întoarcere spre palat. Dar o dată rămas singur, sclavele care îl ajutau să-și scoată veșmintele se speriară de mânia feroce ce i se citea pe chipul frumos. Jugulara i se umflase și mușchii îi erau încordați. Își ieșise din fire peste măsură. Nu avea să-și găsească liniștea până nu îi va fi pedepsit amarnic pe vinovați. Parcă auzea și acum strigătul acela nerușinat. Îl socotea o nesupunere sfruntată față de dorințele lui. Ca scos din minți, începu să urle și să amenințe.

Potrivit datinii, trebuia să aștepte o oră până să îi primească pe dregătorii care veniseră din toate colțurile regatului la sărbătoarea Nilului. Dar nu mai avu răbdare. Se repezi vijelios spre pavilionul reginei și smuci de poartă să o deschidă. Cu chipul destins și privirea senină, regina Nitocris ședea alături de sclavele ei. Fetele, când zăriră căutătura fulgerătoare a regelui, se ridicară în pripă, tulburate și, făcând temenele, se retraseră. Fără să se miște, regina îl privea liniștită. Apoi se ridică maiestuos, se apropie de el și înălțându-se pe vârfuri îl sărută pe umăr și-l întrebă:

— Și tu ești mânios, domnul meu?

Simțea o nevoie arzătoare să-i spună cuiva de focul care-i încinsese sângele, așa că se bucură de întrebarea ei:

— După cum vezi, Nitocris.

Știindu-l atât de bine, regina își dădu seama că primul lucru pe care trebuia să-l facă era să-i potolească mânia. Așa că îi zâmbi și-i spuse încet:

— Un rege trebuie să se poarte cu îngăduință.

Ridică nepăsător din umerii săi puternici și-i răspunse:

— Adică, regină, îmi ceri să fiu îngăduitor? Îngăduința nu-i decât un veșmânt pe care-l folosesc cei slabi ca să se deghizeze.

— Domnul meu, îl întrebă regina vădit mâhnită, de ce te stingherește buna purtare?

— Oare nu sunt cu adevărat Faraon?... Nu sunt cu adevărat tânăr și puternic?... Și atunci cum să nu pot căpăta ceea ce-mi doresc? Cum să vină un sclav la mine când privesc ținuturile regatului și să-mi spună: Nu vor fi ale tale?

Regina îl prinse de braț și încercă să-l tragă spre divan. Dar el se îndepărtă și începu să se plimbe în sus și în jos prin cameră, murmurând nervos.

Copleșită de tristețe, regina îi zise:

— Nu te gândești în felul acesta. Amintește-ți mereu că preoții sunt supușii tăi credincioși, iar pământurile templelor le-au fost dăruite de străbunii noștri, așa că au acum drepturi depline asupra lor. Dar tu,

domnul meu, vrei pământurile înapoi. Firește că sunt îngrijorați.

— Vreau să construiesc palate și mausolee, se înflăcăra tânărul rege. Vreau să duc o viață plină de măreție și de fericire. Un singur lucru mă împiedică să-mi împlinesc dorințele: faptul că jumătate din pământurile regatului se află în mâinile acelor preoți. Se cuvine oare să fiu chinuit de dorință ca un sărăntoc? Blestemată fie înțelepciunea asta deșartă! Știi ce s-a petrecut astăzi? Când treceam cu alaiul, cineva din mulțime a strigat numele lui Khnumhotep. Nu vezi, regină, că Faraon e înfruntat drept în față?

De uimire, chipul delicat al reginei pâli. Auzind-o cum încearcă să bâiguie ceva, regele o întrebă cu o ironie amară:

— Ce-i cu tine, regină?

Fără îndoială că a fost iritată, că s-a simțit jignită, și dacă regele nu ar fi fost mânios peste măsură, nu s-ar fi străduit atât de mult să-și ascundă propria furie. Așa că se stăpâni, cu o voință de fier, și îi răspunse calm:

— Lasă toate vorbele astea pentru altădată. Urmează să te întâlnești cu dregătorii regatului tău, în frunte cu Khnumhotep. Și trebuie să le faci o primire așa cum se cuvine.

Faraon îi aruncă o privire ce parcă ascundea o taină, apoi îi răspunse pe un ton atât de stăpânit, încât devenea amenințător:

— Știu prea bine ce vreau și ce trebuie să fac.

La momentul hotărât, Faraon îi primi pe mai-marii regatului în marea sală de ceremonii. Ascultă cuvântările preoților și părerea dregătorilor. Mulți își dădură seama că regele nu prea era în apele lui. Când toți se pregăteau de plecare, regele îl rugă pe prim-ministru să rămână ca să mai stea de vorbă singuri. Ceilalți fură tare uimiți, dar nimeni nu îndrăzni să întrebe ce se petrece. După ce prim-ministrul reapăru printre ei, mulți încercară să-i citească pe chip sperând că o să vadă vreun semn despre ce vorbiseră. În zadar: bărbatul avea o înfățișare de nepătruns, ca o stâncă.

Regele le porunci celor doi sfetnici apropiați, Sofkhatep, înaltul șambelan, și Tahu, comandantul gărzii, să se ducă și să-l aștepte în grădină, în locul acela de lângă lac unde-și petreceau adesea serile stând de vorbă. Apoi porni și el pe aleile înverzite. Fața-i smeadă îi era senină. Nici urmă de mânia aprigă care îl mânase la răzbunare mai devreme. Pășea agale și își umplea plămânii cu parfumul pe care copacii îl răspândeau ca să-i dea binețe, își rotea privirea asupra florilor și a fructelor. Ajuns la lacul strălucitor, îi zări pe cei doi bărbați care îl așteptau: Sofkhatep, subțiratic, înalt, cu părul cărunț, și Tahu, voinic, cu trupul oțelit de mânatul cailor și al carelor.

Îl priviră amândoi pe rege încercând să ghicească ce gândea și ce avea să le poruncească în legătură cu purtarea lor viitoare față de preoți. Auziseră și ei strigătul acela curajos pe care toți îl

consideraseră ca o amenințare la adresa autorității lui Faraon. Se așteptaseră ca tânărul rege să fie profund tulburat. Aflaseră apoi că i-a cerut prim-ministrului să rămână cu el după întâlnire. Inimile le zvâcneau în piept. Sofkhatap se temea de urmările pe care le putea avea mânia regelui. Îl sfătuisese mereu să fie cumpătat, răbdător și îngăduitor, să se poarte cu bună măsură când e vorba de problema pământurilor. Tahu, în schimb, spera ca mânia să-l determine pe rege să fie de aceeași părere cu el și să ordone ca templelor să li se ia pământurile, dându-le astfel preoților un ultim avertisment.

Cei doi oameni credincioși ai regelui își priviră stăpânul drept în față, plini de speranță, dar și de neliniște. Numai că Faraon își înfrâna atât de bine simțămintele, încât stătea în fața lor neclintit ca Sfinxul. Știa prea bine ce îi frământă și, voind parcă să le prelungească chinul, se așeză pe un jilț fără să scoată o vorbă, făcându-le semn să stea și ei. Când li se adresa în cele din urmă, părea iar nespus de îngrijorat:

— Astăzi am toate motivele să fiu mânios și îndurerat.

Cei doi înțelesesă prea bine ce voia să spună, iar strigătul sfruntat le răsună iar în ureche. Sofkhatap își ridică brațele în semn de suferință și de milă și îl rugă cu glasul tremurând:

— Stăpâne, trebuie să fii mai presus de durere și de mânie!

Tahu adăugă cu glas tunător:

— Nu se cuvine, stăpâne, să suferi atâta timp cât regatul e plin de săbii ascuțite și de bărbați gata să-și dea viața pentru tine. Preoții aceștia, în ciuda înțelepciunii și științei lor, se abat de la calea cea dreaptă, se semețesc și se îndreaptă spre pierzanie sigură.

Regele își plecă capul și privi pământul.

— Mă întreb, zise el, dacă vreunul dintre moșii sau strămoșii mei a fost întâmpinat vreodată în timpul domniei lui cu un strigăt precum cel cu care am fost întâmpinat eu azi. Și am urcat pe tron doar acum câteva luni.

— Fii puternic, stăpâne, îl îndemnă Tahu cu o scânteiere cruntă în priviri. Fii puternic. Slăviții tăi străbuni au fost puternici. Și-au împlinit dorințele cu o voință de neclintit precum munții și cu o sabie de neabătut precum soarta. Poartă-te ca ei, stăpâne, nu șovăi, fii neîndurător. Când lovești, lovitura să-ți fie aprigă și nemiloasă, astfel încât cel puternic să nu-și mai vină în fire, să-i fie înăbușită și cea mai mică speranță.

Bătrânul și înțeleptul Sofkhatap nu era prea mulțumit de vorbele auzite. Se temea de zelul celui ce le rostise și de urmările pe care le puteau avea.

— Stăpâne, zise el, preoții sunt răspândiți prin tot regatul precum sângele prin tot corpul. Printre ei se află cârmuitori, judecători, scribi și învățători. Puterea lor asupra inimilor celor mulți e binecuvântată de zei din cele mai vechi timpuri. Noi nu avem alte forțe decât garda

faraonului și paznicii insulei Bilaq. O lovitură aprigă poate avea urmări primejdioase.

Dar Tahu nu credea decât în forță, așa că întrebă:

— Și atunci ce să facem, înțeleptule sfetnic? Să stăm liniștiți deoparte până când dușmanul năvălește peste noi și-n ochii lui nu mai însemnăm nimic?

— Preoții nu sunt dușmanii lui Faraon. Zeii să-l ferească pe Faraon să aibă dușmani ridicați chiar din poporul lui. Tagma preoților îi e credincioasă și e de nădejde. Nu putem să-i învinuim decât că au foloase mai mari decât le sunt nevoile. Jur că niciodată nu mi-am pierdut speranța că voi găsi calea potrivită să împlinesc dorința stăpânului meu și, în același timp, preoții să-și păstreze drepturile.

Cu un zâmbet tainic în colțul buzelor sale cărnoase, regele îi ascultă pe amândoi fără să-i întrerupă. Când Sofkhatep termină ce avea de spus, le aruncă o privire zeflemitoare și murmură:

— Nu vă faceți griji, bărbați credincioși ce-mi sunteți. Mi-am aruncat deja săgeata.

Nedumerirea puse stăpânire pe cei doi slujitori. Se uitară la rege neliniștiți, temători, dar și plini de speranță. Tahu părea cel mai înclinat să spere. Sofkhatep, în schimb, păli, își mușcă buzele și așteptă tăcut să audă cuvântul hotărâtor, în cele din urmă regele rosti semeț și mulțumit:

— Știți prea bine că i-am zis bărbatului aceleuia să mai rămână după ce toți au plecat. Și când am rămas singuri am început prin a-i spune că strigătul acela care i-a pomenit numele în prezența mea a fost un lucru mișelesc, o faptă de trădare. L-am asigurat că nu-i condamn pe cei ce fac parte din poporul meu cinstit și credincios. Și atunci l-am văzut cum s-a tulburat și a pălit. Și-a plecat capul cel mare spre pieptul îngust. Și-a deschis gura pregătindu-se să spună ceva. Poate că voia să-și ceară iertare, cu glasul lui liniștit și rece.

Zicând acestea, regele se încruntă, tăcu pentru o clipă, apoi continuă apăsând pe fiecare cuvânt:

— Dar nu l-am lăsat să spună că-i pare rău. L-am făcut un semn cu mâna să tacă. Pe urmă m-am răstit la el și i-am explicat că e o prostie să creadă că un asemenea strigăt mă poate abate din drum. L-am anunțat de hotărârea mea de nezdruncinat ca pământurile templelor să fie adăugate celor ale coroanei, iar templelor să nu le mai rămână de acum decât pământurile și bunurile de care au nevoie.

Cei doi ascultau spusele regelui cu toate simțurile încordate. Chipul ca de ceară al lui Sofkhatep îi dezvăluia amărăciunea dezamăgirii. Tahu, în schimb, era tare fericit, ca și cum ar fi ascultat un imn ce-l preamărea.

— Desigur, adăugă regele, hotărârea mea l-a uimit pe Khnumhotep și l-a scos din fire. Îngrijorat, a început să se roage de mine:

pământurile templelor sunt pământurile zeilor. Ceea ce crește pe aceste pământuri, zicea el, merge în cea mai mare parte la popor și la cei săraci, căci se cheltuiește pentru învățătură și pentru educația întru cele cuviincioase. Și a mai vrut să adauge și altele, dar i-am făcut semn să tacă și i-am spus: Asta e voia mea. Iar tu o s-o împlinești fără zăbavă. Pe urmă l-am anunțat că întâlnirea noastră a luat sfârșit.

Tahu nu-și mai putu stăpâni bucuria și strigă:

— Binecuvântat să fii de toți zeii, stăpâne!

Regele surâse și-i aruncă o privire lui Sofkhatep, care încremenise dezamăgit. I se făcu milă de el:

— Îmi ești un sfetnic credincios și înțelept, Sofkhatep.

Nu fi amărât că părerea ta n-a fost luată în seamă.

— Nu sunt, stăpâne, dintre acei îngâmfați care, când nu se ține cont de părerea lor, își ies aprig din fire nu de teama vreunei pedepse, ci pentru că își simt mândria rănită. Asemenea oameni pot duce îngâmfarea atât de departe, încât să spere că răul despre care i-au prevenit pe ceilalți se va petrece în cele din urmă și astfel, cei ce s-au îndoit să le afle puterile. Să mă ferească zeii de îngâmfare. Sfaturile mele vin doar din devotament și singurul lucru ce mă întristează când se gândește contrarul e că presimțirile mele s-ar putea adevăra. Nu mă rog zeilor decât să rânduiască lucrurile altfel decât le-am crezut, ca să fiu cu sufletul împăcat.

Parcă vrând să-l liniștească, Faraon îi răspunse:

— Mi-am împlinit dorința. Iar ei nu vor primi nimic de la mine. Egiptul îl slăvește pe Faraon și nu se va mulțumi cu nimeni în locul lui.

În sinea lor, cei doi bărbați încuviințau spusele stăpânului, dar Sofkhatep era neliniștit și tot încerca, parcă în zadar, să se convingă că hotărârea lui Faraon nu era atât de periculoasă. Avea o strângere de inimă când se gândea că preoții vor primi vestea silniciei în timp ce se vor afla adunați la Abu. Acolo vor avea prilejul să-și spună unii altora părerile și să se plângă, ca apoi să se întoarcă în ținuturile lor purtându-și pe buze nemulțumirile. Știa mai bine ca toți cine sunt preoții, ce înrăurire au asupra inimilor și cugetelor... Dar nu dezvălui toate acestea văzându-l pe rege încântat, fericit, zâmbitor. Își destinse chipul și schiță un surâs mulțumit.

— N-am mai fost atât de copleșit de o victorie, explică regele plin de fericire, din ziua în care am înfrânt triburile masailor din sudul Nubiei, pe vremea tatei. Hai să bem în cinstea acestei izbânde minunate.

Sclavele aduseră o carafă cu vin de Mariut și pocale de aur. Le dădură apoi pocalele pline ochi regelui și celor doi bărbați care-i erau slujitori credincioși. Cei trei dădură băutura pe gât și se înveseliră deodată. Frământările lui Sofkhatep se topiră în licoare. Nu mai

simțea decât aroma de Mariut, împărtășind bucuria regelui și a comandantului. Stăteau toți trei fără să scoată o vorbă, cu priviri pline de blândețe și prietenie. Razele piezișe ale soarelui se scaldau în apele lacului ce le clipoceă lângă picioare, ramurile copacilor din jur dansau în trilurile păsărilor. Florile se înălțau printre frunze asemenea unor amintiri fericite din adâncul sufletului... Și rămaseră multă vreme așa, într-o somnolență dulce, până când un lucru neașteptat îi deșteptă brusc din visare: de sus, ceva îi căzu regelui în poală. Regele sări de la locul lui, la fel și cei doi bărbați. Obiectul acela îi alunecă din poală și i se opri la picioare. Era o sandală de aur. Uimiți, se uitară în sus și zăriră un șoim uriaș rotindu-se pe cer, deasupra grădinii, peste capetele lor, umplând văzduhul cu strigăte înfricoșătoare. Îi săgetă cu ochii aprinși de mânie, apoi bătu din aripile sale puternice și dispăru în zare.

Cei trei își întoarseră iar privirea spre sandală. Regele o ridică, se așază la loc și începu să o cerceteze cu o umbră de mirare în ochii-i zâmbitori. Sofkhatep și Tahu se uitară curioși la sandală, apoi își aruncară ocheade întrebătoare și pline de uimire.

După ce mai întoarse o dată sandala pe toate fețele, regele murmură:

— Fără îndoială, e o sandală de femeie. Arată tare frumos și de preț!

— S-o fi furat șoimul de undeva? întrebă Tahu aruncând o căutătură chinuită spre sandală.

Regele îi răspunse cu un surâs:

— Doar nu se găsește în grădina mea vreun pom care să dea asemenea roade alese!

— Stăpâne, explică Sofkhatep, lumea zice că șoimului îi plac fetele frumoase, fură fecioarele pe care le poștește și le duce în zbor pe culmile munților. Poate că șoimul acesta e îndrăgostit, s-a dus la Memphis să-i cumpere sandale iubitei, dar a avut ghinion, una i-a căzut din gheare și a poposit la picioarele stăpânului meu.

Regele rămase pe gânduri, tulburat:

— Mă întreb cum o fi furat-o... Mă tem că e a uneia dintre fecioarele care locuiesc în ceruri...

— Sau a uneia dintre fecioarele care locuiesc pe pământ, adăugă Sofkhatep îngrijorat. A unei fete ce s-a dezbrăcat pe malul unui lac ca să se scalde și, în timp ce ea era goală în apă, șoimul a venit și i-a înhățat sandala.

— Și mi-a aruncat-o mie în poală... Mare mirare! Ca și cum ar ști ce mult îmi plac femeile frumoase!

Sofkhatep surâse cu subînțeles:

— Zeii să-ți ferească zilele, stăpâne!

Ochii regelui erau cuprinși de visare. Chipul i se luminează, fruntea i se descreți, obrații i se îmbujorară. Fără să-și desprindă privirea de pe

sandală se tot întreba: cine i-o fi oare stăpâna, cum o arăta ea, o fi la fel de frumoasă ca încălțărilor pe care le purta? Ea nu avea de unde să știe că sandala îi căzuse în poală chiar regelui. Cum de soarta făcuse ca aceasta să ajungă tocmai la el? Deodată zări o imagine gravată pe talpa sandalei. Le-o arată celor doi bărbați și zise:

— Ce frumos! Întruchipează un luptător arătos care-și dăruiește inima pe care o ține în palmă.

Parcă atingându-le o coardă sensibilă, cei doi bărbați luară aminte la aceste cuvinte și, cu o străfulgerare în priviri, se uitară iar atenți la sandală.

— Îmi dai voie să mă uit un pic la ea, stăpâne? întrebă Sofkhatep.

Faraon i-o întinse. Înaltul șambelan o scrută repede. La fel făcu și Tahu. Pe urmă Sofkhatep îi dădu regelui sandala înapoi și zise:

— Așa cum am bănuț, stăpâne, e a lui Rhadopis, vestita frumusețe din Biga.

— Rhadopis, ce nume frumos! Cine o fi stăpâna acestui nume? întrebă regele.

Cu inima tulburată, Tahu își plecă privirea și-i răspunse:

— E o dansatoare, stăpâne. O știe toată lumea din Sud.

— Dar noi nu suntem în Sud? se miră regele în glumă.

E adevărat că regii pot zări ceea ce e dincolo de orizont, însă, uneori, nu și ceea ce se află chiar în umbra tronului lor.

Tahu se tulbură și mai mult și rosti pälind:

— Stăpâne, e femeia la poarta căreia au bătut toți bărbații din Abu, Biga și Bilaq.

Sofkhatep își dădu prea bine seama de ce se temea prietenul său, așa că adăugă cu un zâmbet ușor zeflemitor:

— Oricum, e întruchiparea feminității, stăpâne. Zeii au hărăzit-o cu toate cele, ca să arate că sunt atotputernici și pot înfăptui minuni.

Regele se uită când la unul, când la celălalt și izbucni în răs:

— Jur pe Sotis că în tot ținutul de la miazăzi voi sunteți cei care știu cel mai bine cum stau lucrurile.

— În salonul ei, stăpâne, continuă Sofkhatep trăgându-și vorbele, se întâlnesc gânditori, artiști, dregători.

— Adevărat! Frumusețea vrăjește pe oricine și ne face să vedem câte o minune în fiecare zi. E cea mai frumoasă femeie pe care ați văzut-o vreodată?

Fără să stea o clipă pe gânduri, Sofkhatep îi răspunse:

— E frumusețea întruchipată, stăpâne. O ispită căreia nu i te poți împotrivi, o dorință de nestăpânit. Filosoful Hof, unul dintre prietenii ei cei mai apropiați, avea dreptate când a zis o dată că cel mai periculos lucru ce i se poate întâmpla unui bărbat e să dea cu ochii de Rhadopis.

Tahu oftă, îi aruncă o privire plină de înțeles înaltului șambelan și

spuse:

— Frumusețea ei, stăpâne, e diavolească și de doi bani. E la îndemâna oricui dorește s-o vadă.

Regele izbucni iar în râs:

— Cuvintele voastre chiar mi-au stârnit curiozitatea!

— Cerul Egiptului să pogoare asupra ta cele mai mari fericiri, stăpâne, zise Sofkhatep.

Cu ochii minții, regele văzu iar șoimul. Începu să viseze, vrăjit de vorbele care îl prinseseră ca într-o mreajă și se întrebă cu glas tare:

— Oare a fost bine sau rău că șoimul ne-a ales pe noi drept țință?

Tahu privi iute cu coada ochiului la regele care stătea pierdut cu sandala în mână și rosti șovăitor:

— Stăpâne, așa a fost să fie. Singurul lucru care mă supără e să văd sandala aceea murdară în mâinile preafericite ale stăpânului meu.

Sofkhatep își privi prietenul cu batjocură și țăfnă, iar apoi spuse cu un glas liniștit:

— Așa a fost să fie? Astea-s vorbe goale, stăpâne, pe care le auzim tot timpul când ne trezim orbește în necunoscut. Cu ele sunt lămurite cauzele celor mai mari fericiri, dar și ale celor mai aprige nenorociri. Așa că în puterea zeilor nu mai rămâne nimic în afară de puținele lucruri ce se petrec cu chibzuință. Dar nu e nicidecum așa, stăpâne, căci, fără îndoială, tot ce se petrece pe lumea asta vine din voia unui zeu. Și nu e nicidecum posibil ca zeii să sorocească fără rost sau în glumă vreo întâmplare, fie ea neînsemnată ori măreață.

Tahu se aprinse de mânie, dar se înfrână ca să nu arate în fața regelui că-și ieșise peste măsură din fire. Îi răspunse lui Sofkhatep pe un ton cumpătat și dojenitor:

— Mărite Sofkhatep, în clipa asta atât de promițătoare vrei să-i copleșești gândurile stăpânului cu asemenea neadevăruri?

Fără să-și piardă cumpătul, Sofkhatep îi răspunse:

— Viața e și serioasă, și plină de veselie, tot așa cum o zi are și lumină, și întuneric. Înțelept e cel ce nu se veselește în clipele lui serioase și nu-și tulbură clipele de veselie cu treburi serioase. Cine știe, cinstite comandant, poate că zeii aveau cunoștința de marea prețuire a stăpânului nostru pentru tot ce e frumos și i-au trimis sandala aceasta cu un șoim nemaipomenit.

Regele își plimbă privirea de la unul la altul și încercă să nu ia vorbele lor în serios:

— Chiar așa, vă încontrați tot timpul? Fie cum vreți. Dar mă așteptam ca Tahu să fie un tânăr ce mă îndeamnă la iubire, iar Sofkhatep un bătrân înțelept ce mă sfătuiește să mă feresc de ea. Oricum, nu pot decât să fiu de acord cu părerea lui Sofkhatep despre iubire și cu cea a lui Tahu despre cum se conduc treburile țării.

Zicând acestea, regele se ridică. La rândul lor, cei doi bărbați săriră

în picioare. Regele își plimbă privirea peste întinderile grădinii ce-și lua rămas-bun de la soarele care se îndrepta spre zărilor apusului și, pregătindu-se să se despartă de ei, zise:

— Ne așteaptă o noapte grea. Pe mâine. Și o să mai vedem.

Regele se îndepărtă ținând sandala în mână. Cei doi bărbați făcură o plecăciune în urma lui. Se aflau iar singuri, față în față: Tahu, înalt, cu pieptul puternic și mușchi de oțel; Sofkhatep, cu trupul subțiratic, o privire luminoasă și pătrunzătoare, un zâmbet generos și bun.

Fiecare știa prea bine ce îl frământă pe celălalt. Sofkhatep surâse și Tahu se încruntă. Comandantul nu se putea despărți de șambelan fără să-și verse mânia ce-i apăsa sufletul:

— M-ai trădat, prietene Sofkhatep, după ce n-ai fost în stare să mă înfrunți în față.

Sofkhatep ridică din sprâncene a tăgadă și-i răspunse:

— Cât de departe de adevăr sunt vorbele tale, comandante! Ce mai știu eu despre iubire? Ai uitat că sunt un bătrân ofilit, al cărui nepot, Seneb, învață la școlile înalte din On?

— Ce ușor răstălmăcești cuvintele, prietene. Dar adevărul își râde de limba ta pricepută și înțeleaptă... Oare inima ta cea tânără nu a bătut și ea o dată pentru Rhadopis? Oare nu tu ai suferit că mie mi-a oferit simțămintele pe care tu n-ai reușit să i le câștigi?

Ridicându-și brațele, bătrânul se grăbi să-i tăgăduiască spusele:

— Închipuirile tale sunt la fel de mari ca mușchii de la brațul tău drept. Adevărul e că, dacă inima mea s-a înmuiat vreodată în fața acelei curtezane, asta nu s-a întâmplat decât așa cum fac înțelepții, fără lăcomie.

— Și n-ar fi fost frumos din partea ta ca, din respect pentru mine, să nu-l ispitești pe stăpânul nostru cu frumusețea ei?

Sofkhatep păru surprins. Îngrijorat și regretând sincer, îl întrebă:

— Chiar e un lucru atât de serios pentru tine? Sau te-ai săturat de glumele mele?

Tahu îi răspunse fără să șovăie:

— Nici una, nici alta. Mă doare doar că ne întâlnim mereu.

Înaltul șambelan zâmbi și adăugă cu glas liniștit, așa cum îi era firea:

— Pe noi doi ne va uni veșnic o legătură strânsă: devotamentul față de cel ce se află pe tron.

Palatul din Biga

Alaiul lui Faraon nu se mai zărea. Statuile regilor din Dinastia a Șasea fură date la o parte, iar oamenii se năpusteau în valuri dintr-o parte și din cealaltă a drumului, fremătau, suflările li se contopeau. Parcă ar fi fost marea despărțită în două de Moise și închisă apoi la loc ca să-i înece pe dușmani. Rhadopis le porunci sclavilor să se întoarcă pe corabie. Fiorul pe care îl simțise când îl zărise pe Faraon îi încălzea încă inima și făcea să-i clocotească sângele în tot trupul. Era așa cum și-l închipuise: un bărbat tânăr cu o căutătură semeață, trup zvelt și bine legat.

Îl mai văzuse o dată și înainte, cu câteva luni în urmă, de ziua marii încoronări. La fel ca astăzi, trecuse stând în car, înalt, nespus de frumos, cu privirea ațintită spre zărilor îndepărtate. Atunci, ca și acum, își dorise ca el să o zărească.

De ce oare? Râvnea ca frumusețea ei să primească cinstirea ce i se cuvenea? Sau pentru că în adâncul sufletului își dorea să-l vadă cu însușirile lui omenesti, după ce îl văzuse în sfințenia lui ce era venerată precum cea a unui zeu? Cum ar putea fi înțeleasă o asemenea dorință? Oricum însă, își dorea asta sincer și arzător.

Curtezana se pierdu în visare fără să arunce vreo privire la drumul înțesat de oameni printre care suita ei abia înainta, fără să ia în seamă miile de ființe care o sorbeau din ochi cu nesăț. O purtară până pe corabie, o ajutară să coboare din palanchin, să intre sub umbrar. Se așeză pe micul ei tron, pierdută, ascultând fără să audă, privind fără să vadă... Corabia pluti cu ea pe apele molcome ale Nilului până ajunse la treptele ce duceau spre grădina palatului ei cel alb, perla insulei Biga.

Palatul se zărea de departe în capătul grădinii pline de verdeață ce se întindea până pe malul Nilului. Împrejmuire de sicomori și străjuire de palmieri ce-și fluturau crengile spre el, părea o floare albă crescută în mijlocul unui frunzar bogat. Coborî pe pasarela corabiei și pași pe treptele de marmură lucitoare, care urcau spre grădină, mărginite de două ziduri din granit. De o parte și de alta se înălțau obeliscuri pe care erau gravate versurile gingașe ale lui Ramonhotep. Ajunsă în capătul scărilor, călcă pe iarba mătăsoasă a grădinii.

Trecu de o arcadă din calcar pe care numele ei stătea înscris în limba sacră. În mijloc se afla o statuie ce o înfățișa pe ea, în mărime naturală, sculptată de Henfer. Zilele cât cioplise la statuie fuseseră cele mai fericite din viața lui. O înfățișase stând pe tron, așa cum făcea când își primea musafirii. Îi surprinsese cu nespuse măiestrie chipul frumos, sânii plini, picioarele zvelte. Rhadopis își continuă drumul pe o alee ai cărei copaci, înălțați de o parte și de alta, își bolteau ramurile

ca să răsfângă umbrele frunzelor și ale florilor asupra celor ce treceau pe dedesubt. Pământul era acoperit în întregime de iarbă, iar în dreapta și în stânga se întindeau alte alei asemănătoare. Cele din dreapta duceau spre zidul sudic al grădinii, cele din stânga, spre cel nordic. Cea pe care o străbătuse o purtase pe Rhadopis până într-o vie cu vrejuri încolăcite în jurul unor coloane de marmură. În dreapta ei se întindea o pădure de sicomori, iar în stânga una de palmieri. Ici-colo se găseau țarcuri pentru maimuțe și pentru gazele, iar pe marginile parcă nesfârșite se răsfirau statui și obeliscuri.

Pașii o purtară până la un iaz pe ale cărui ape cristaline pluteau lotuși, găște și rațe. Ciripitul păsărilor și trilurile privighetorilor se înălțau în aerul înmiresmat de flori.

Merse pe malul iazului până ajunse în dreptul camerei de vară. Aici o așteptau câteva sclave. Când o zăriră, făcură o plecăciune în fața ei, apoi o urmară înăuntru și rămaseră în așteptarea poruncilor pe care avea să le dea. Curtezana se întinse să se odihnească pe un divan umbrat... Dar nu își găsi liniștea, sări în picioare și strigă la sclave:

— M-a deranjat tare mult respirația fierbinte a oamenilor... Și căldura m-a obosit peste măsură... Dați-mi jos hainele, vreau să simt răcoarea apei din iaz!

O sclavă se apropie de stăpână și îi dădu ușor la o parte vălul brodat cu fir din aur adus din nemuritorul Memphis. Apoi alte două sclave îi scoaseră mantia de mătase și femeia cea frumoasă rămase într-un veșmânt vaporos ce-i acoperea trupul, revărsându-se de deasupra sânilor până sub genunchi. Urmară alte două sclave, care, cu mișcări delicate, o dezbrăcară de veșmântul cel fericit pentru a elibera și a da la iveală corpul la a cărui creație luaseră parte toți zeii, dovedindu-și măiestria și iscusința.

După aceea o altă sclavă se apropie și îi luă agrafele din părul ca tăciunele. Pletele i se revărsară peste umeri până la încheietura mâinii. Sclava se aplecă, o descălță de sandalele din aur și le așeză pe mal. Legănându-și ușor trupul, curtezana coborî treptele de marmură și intră în iaz. Apa îi acoperi picioarele, apoi pulpele, coapsele și, în cele din urmă, tot corpul, absorbindu-i mirosul dulceag al corpului și învăluind-o în schimb în răcoarea odihnitoare. Destinsă, se lăsă mângâiată în voie de apă, jucându-se și improșcând fără să-i mai pese de nimic pe lume. Înotă mult timp, când pe spate, când pe burtă sau pe o parte.

Ar fi rămas mult timp așa, lipsită de griji, dacă n-ar fi auzit deodată strigătul de spaimă al sclavelor. Se opri din înotat și, când se întoarse spre ele, văzu cum un șoim uriaș cobora în zbor spre buza iazului, bătând din aripi. Rhadopis țipă îngrozită, se scufundă tremurând toată de frică și se forță din toate puterile să rămână sub apă, până simți că se înăbușă. Când nu mai putu îndura, își scoase capul la suprafață cu

grijă și privi temătoare în jur. Nu zări nimic. Își ridică ochii spre cer și atunci apucă să vadă șoimul zburând spre orizont. Înotă în grabă până la mal și urcă treptele cu sufletul la gură. Își încălță o sandală, dar pe a doua nu o găsi. După ce o căută o vreme, întrebă:

— Unde e cealaltă?

— A luat-o șoimul, îi răspunseră sclavele tulburate.

O umbră de tristețe i se citi pe chip, dar nu avu timp să dea glas iritării, căci se îndreptă în grabă spre pavilion, cu sclavele zorind în jurul ei să zvânte picăturile de apă care străluceau ca niște perle pe pielea ivorie a trupului ei umed.

Cum veni apusul, Rhadopis se pregăti să-și primească musafirii. Erau tot mai mulți în zilele de sărbătoare, când în Sud soseau oameni din toate colțurile ținutului, așa că își puse cele mai frumoase veșminte și cele mai strălucitoare podoabe. Se desprinsе în cele din urmă din fața oglinzii și se duse să-i aștepte în sala de primire, căci era timpul să apară.

Sala era o bijuterie de artă și arhitectură. Fusese construită de arhitectul Heni, care îi dăduse o formă ovală, îi înălțase ziduri de granit ca la lăcașurile zeilor și le acoperise cu un strat de flint ce sclipea în mii de culori. De tavanul boltit și împodobit cu picturi atârnavau candelabre încrustate cu aur și argint.

Sculptorul Henfer cioplise și decorase pereții, iar iubiții ei se întrecuseră care mai de care să-i aranjeze sala, dăruindu-i lui Rhadopis jilțuri minunate, divane somptuoase și tot felul de mobile frumoase. Dar tronul ei, făcut din fildeș scump, era cel mai de preț dintre aceste comori. Avea picioarele din colți de elefant și șezutul din aur curat, bătut cu smaralde și safire. I-l dăruise guvernatorul insulei Biga.

Rhadopis nici nu avu de așteptat prea mult. Abia apucă un sclav să o anunțe că sosise măritul Anin, negustorul de fildeș, că acesta și intră grăbit în sală, fluturându-și veșmintele largi și semețindu-și capul acoperit de perucă. În urma lui pășea un sclav care purta o ladă din fildeș împodobită cu aur. O așeză lângă tronul curtezanei și se făcu nevăzut pe unde venise. Negustorul se plecă peste mâna lui Rhadopis și-i sărută vârfurile degetelor. Ea îi zâmbi și-i spuse cu glasul ei cel dulce:

— Bine ai venit, mărite Anin. Ce mai faci? Cum se face de te vedem atât de rar?

Bărbatul râse încântat și-i răspunse:

— Ce să fac stăpână?... Asta-i viața pe care mi-am ales-o, sau care mi-a fost hărăzită: să fiu mereu pe drumuri. Să pribegesc, să străbat drumurile și țările. Mi-am petrecut o jumătate de an în Țara Nubiei și cealaltă jumătate rătăcind între Nord și Sud, cumpărând și vânzând, vânzând și cumpărând, fără să știu ce înseamnă tihna!

Femeia privi lada de fildeș și, continuând să zâmbească, îl întrebă:

— Ce să fie lada aceasta frumoasă? Unul dintre darurile tale de preț?

— Nu chiar lada, ci, mai degrabă, ceea ce se află în ea... Colțul unui elefant sălbatic. Negustorul nubian de la care l-am cumpărat s-a jurat că, atunci când l-au vânat, patru dintre cei mai vânjoși oameni ai lui și-au pierdut viața. L-am păstrat la loc sigur și nu l-am arătat niciodată mușteriiilor. Pe urmă, când am avut ceva răgaz, l-am lăsat pe mâinile celor mai pricepuți meșteri de acolo, care l-au poleit cu aur pe dinăuntru și pe dinafară și au făcut din el un pocal din care să bea doar regii. Și atunci mi-am zis: Ce nimerit ar fi ca pocalul acesta ce a costat atâtea vieți prețioase să-i fie dăruit, dacă-l primește, celei de dragul căreia și sufletele cele mai alese devin umile.

Rhadopis chicoti suav și spuse:

— Mulțumesc, mărite Anin. Darul tău, deși de preț, nu e nici pe departe atât de frumos precum cuvintele tale.

Nespus de bucuros, Anin o privi plin de admirație și dorință, apoi murmură:

— Ce frumoasă ești... Cât de fermecătoare... De fiecare dată când mă întorc din lungile mele călătorii te găsesc tot mai frumoasă și mai fermecătoare decât te-am lăsat. Parcă timpul nu ar avea altceva de făcut decât să-ți sporească strălucirea și vraja.

Îi ascultă laudele ca pe o melodie deja bine cunoscută și se gândi că nu i-ar strica să îl ia puțin peste picior:

— Ce-ți mai fac copiii?

Bărbatul se simți oarecum dezamăgit. După o clipă de tăcere se aplecă asupra lăzii și ridicând capacul, lăsă să se vadă pocalul din corn așezat pe o parte.

— Ce usturătoare îți sunt glumele, stăpână, zise el ridicându-și privirea spre Rhadopis. Cu toate astea, nu o să-mi găsești nici un singur fir de păr alb în cap. Și poate oare cineva care ți-a zărit chipul să păstreze în inimă vreo urmă de căldură pentru o altă femeie?

Ea nu îi răspunse, dar, continuând să zâmbescă, îl pofti să șadă, iar Anin luă loc lângă ea. Apoi Rhadopis primi un grup de negustori și de moșieri, dintre care unii veneau la palat în fiecare seară, în timp ce pe alții îi vedea doar de sărbători sau la ocazii deosebite. Îi întâmpină pe toți cu un surâs cuceritor. În urma lor îl zări pe sculptorul Henfer trecând pragul sălii cu trupul său zvelt, părul cu bucle mărunte, nasul turtit și mărul lui Adam proeminent. Se număra printre bărbații a căror prezență îi făcea plăcere. Îi întinse mâna, iar el o sărută cu iubire profundă.

— Artist leneș ce ești, îl tachină ea.

Lui Henfer nu prea îi plăcu ce auzise:

— Mi-am terminat munca foarte repede, răspunse el.

— Și camera de vară?

— Doar aceea a rămas nedecorată. Și-mi pare rău să-ți spun că nu o să fiu eu cel care o s-o decoreze.

Pe chipul lui Rhadopis se citi uimirea.

— Plec în Nubia poimăine, îi explică bărbatul. Mama e bolnavă și a trimis pe cineva să îmi aducă vorbă că vrea să mă vadă. N-am încotro, trebuie să mă duc.

— Zeii să vă facă suferința ușoară, și ei, și ție.

Henfer îi mulțumi și adăugă:

— Să nu crezi că mi-a ieșit din minte camera de vară. Cel mai priceput ucenic al meu, Benamun ben Besar, o să vină mâine la tine. O s-o decoreze în modul cel mai frumos cu putință. Am încredere în el așa cum am încredere în mine însumi. Sper că-l vei primi bine și-l vei încuraja.

Ea îi mulțumi pentru grija pe care i-o arătase și îi făgădui că va face așa cum îi ceruse.

Musafirii continuau să sosească în valuri: arhitectul Heni, urmat de Ani, guvernatorul insulei, iar puțin după aceea poetul Ramonhotep. Ultimul venit fu filosoful Hof, până nu demult profesor la școlile înalte din On, care se întorsese la Abu, locul lui natal, după ce împlinise vârsta de șaptezeci de ani. Când se întâlneau, Rhadopis îl tot tachina. Acum, cum ajunsese în fața ei, îl întrebă:

— Ce să fie oare că de fiecare dată când te văd îmi vine să te sărut?

— Poate pentru că îți plac foarte mult vechiturile, doamna mea, răspunse filosoful sec.

În sală intră un grup de sclave purtând buchete din flori de lotus și potire de argint pline cu balsam dulce. Unseră fiecare musafir cu balsam pe creștet, pe mâini, pe piept și le dădură câte o floare de lotus.

Rhadopis ridică glasul și zise:

— Știți ce am pățit azi?

Toți se întoarseră spre ea curioși să afle și în sală se lăsă o liniște deplină.

— Când am intrat în iaz astăzi la prânz, să fac baie, le povesti ea zâmbind, un șoim a coborât din cer, mi-a înhățat una din sandalele de aur și a zburat cu ea.

Pe chipurile lor se citi uimirea, iar poetul Ramonhotep zise:

— Trupul tău gol în apă a stârnit păsările de pradă.

— Jur pe atotputernicul Sotis că șoimul își dorește să o fi înhățat pe stăpâna sandalei, adăugă Anin înflăcărat.

Rhadopis îi întrerupse și spuse cu regret:

— Țineam tare mult la ea.

— Ce păcat, adăugă sculptorul Henfer, să se piardă un lucru care s-a bucurat de atingerea ta zile și săptămâni la rând și să nu aibă altă soartă decât să cadă până la urmă din cer.

Și, ia gândiți-vă, sandala s-ar putea să cadă pe un câmp îndepărtat, unde să fie atinsă de un țăran necioplit.

— Orice soartă ar avea, continuă Rhadopolis mohorâtă, nu o să o mai văd niciodată.

Mirat că era atât de necăjită din cauza unei sandale, filozoful Hof încercă să o aline:

— Oricum, șoimul care a zburat cu sandala ta e un semn bun, așa că nu mai fi tristă.

— Dar ce poate să-i lipsească lui Rhadopolis să fie fericită, când toți cei de aici o iubesc? Întrebă unul dintre musafirii de vază.

Filosoful îl țintui cu o privire zeflemitoare și îi răspunse:

— Ar fi mai fericită dacă ar scăpa de unii dintre ei.

În sală intrară alte sclave, care aduseră carafe de vin și cupe de aur. Îi serviră pe cei ce păreau însetați. Le umpleau cupele până la vârf ca să le stingă setea și să le aprindă inimile. Rhadopolis se ridică, se duse la lada de fildeș și scoase cornul cel minunat. I-l întinse apoi sclavei care purta carafa de vin și îi zise:

— Să bem în cinstea măritului Anin, care a adus acest dar încântător, și să-i dorim să se întoarcă sănătos.

Băură toți în cinstea lui. Anin goli cupa până la fund și, amețit, privi spre Rhadopolis plin de recunoștință. Pe urmă, întorcându-se spre unul dintre prietenii lui, comentă:

— Nu-i așa că e o mare binecuvântare ca numele meu să fie rostit de buzele lui Rhadopolis?

Chiar în clipa în care bărbatul îi încuviință spusele, guvernatorul Ani își dădu seama că și Anin se afla acolo. Îl cunoștea demult pe negustor și aflase că fusese în ținuturile din Sud.

— Bine ai venit, Anin, îi spuse guvernatorul. Cum a fost călătoria de data aceasta?

Anin făcu o plecăciune și îi răspunse:

— Zeii să te ferească de rele, preacinstite guvernator, de data aceasta nu am mers mai departe de ținutul Wawayu.

A fost un drum cu noroc, ce mi-a adus câștig și plinătate.

— Și ce mai face măritul Kanaferu, domnul ținutului din Sud?

— Adevărul e că măritul Kanaferu are mari necazuri cu răzmerița celor din triburile masailor, care sunt plini de ură față de egipteni. Îi pândesc când trec cu câte o caravană, îi atacă fără milă, îiucid pe bărbați, îi jefuiesc și, până să-i prindă forțele egiptene, se fac nevăzuți.

Îngrijorat, guvernatorul îl întrebă pe negustor:

— Și măritul Kanaferu de ce nu trimite niște trupe să-i pedepsească?

— Își trimite tot timpul trupele împotriva lor, dar ei nu stau pe loc să se înfrunte în luptă. Fug în deșert și în pădure, iar forțele noastre sunt nevoite să facă cale întoarsă când rămân fără provizii. Și atunci rebelii își reiau atacurile pe drumurile caravelor.

Filosoful Hof urmări cu mare atenție spusele lui Anin, căci știa câte ceva despre ținutul Nubiei și cunoștea prea bine problema masailor.

— De ce se tot răscoală masaii? îl întreabă filosoful pe negustor. Ținuturile acelea aflate sub domnie egipteană se bucură de pace și prosperitate. Și noi nu ne opunem credinței altora. De ce ne dușmănesc?

Anin nu era prea preocupat să afle care erau motivele. Era convins că mărfurile scumpe îi atrăgeau și-i făceau să atace, în schimb, guvernatorul Ani reflectase la aceste probleme.

— De fapt, cinstite profesor, îi explică el filosofului, problema masailor nu are nici cauze politice, nici religioase. Adevărul e că triburile acestea nomade ale masailor trăiesc pe pământuri sterpe și suferă adeseori de foame. Dar, în același timp, posedă mari comori de aur și argint. Numai că ele nici nu îi îmbogățesc, nici nu le astâmpără foamea. Iar când egiptenii vin și se apucă să dea o bună folosință acestor comori, ei le atacă caravanele.

— Dacă așa stau lucrurile, îi răspunse Hof, campaniile menite să-i pedepsească sunt în zadar. Îți amintesc, domnule guvernator, că ministrul Una, binecuvântat să-i fie sufletul în lumea lui Osiris, s-a străduit o dată să încheie cu ei o înțelegere bună și pentru unii, și pentru ceilalți: să le ofere de mâncare, iar ei, în schimb, să aibă grija de siguranța caravelor. E o idee bună, nu-i așa?

Guvernatorul încuviință dând din cap și adăugă:

— Prim-ministrul Khnumhotep a reluat ideea ministrului Una și a încheiat legământul cu câteva zile înainte de sărbătoarea Nilului. O să dureze mult până o să aflăm rezultatul politicii duse de el, dar mulți sunt plini de speranță.

În scurt timp, musafirii se plictisiră de treburile țării și se împărțiră în grupuri mai mici. Fiecare grup vorbea despre altceva, însă toate încercau să-i atragă atenția lui Rhadopis.

Dar ea era interesată de Khnumhotep și își aminti de glasul care îi strigase numele când trecuse alaiul lui Faraon. Simți aceeași nemulțumire ca atunci și o cuprinse mânia. Se îndreptă spre locul unde ședeau Ani, Hof, Henfer, Heni și Ramonhotep.

— Ați auzit astăzi strigătul acela nemaipomenit? îi întreabă ea aproape în șoaptă.

Cei ce mergeau în vizită la palatul alb erau ca frații. Nu se prefăceau unii față de alții și nu se temeau să-și dezlege limba. Vorbeau despre orice, liber și cu încredere deplină. Hof fusese auzit de multe ori criticând măsurile luate de miniștri, după cum Ramonhotep își exprimase îndoielile și temerile despre învățăturile religioase, mărturisindu-și fătăș credința în bucuriile vieții și îndemnând la plăceri lumești.

Arhitectul Heni luă o înghițitură din cupă și, privind spre chipul

frumos al lui Rhadopis, răspunse:

— A fost un strigăt curajos. Nu s-a mai auzit așa ceva în Valea Nilului.

— Într-adevăr, încuviință Henfer. Fără îndoială că l-a surprins și l-a întristat pe tânărul Faraon, care abia a ajuns pe tron.

— Niciodată nu a existat obiceiul ca, în prezența lui Faraon, să se strige numele cuiva, indiferent cine era acel om, spuse Hof pe un ton liniștit.

Rhadopis își arătă indignarea:

— Dar au încălcat obiceiul cu atâta nerușinare! De ce s-au dedat la așa ceva, cinstite Ani?

Ani ridică din sprâncenele stufoase și-i răspunse:

— Bănuiesc că vrei să mă întrebi ce vorbesc oamenii pe stradă... Multă lume din popor știe acum că Faraon vrea să-și însușească pentru domeniile coroanei multe dintre proprietățile templelor și să ia înapoi terenurile întinse donate preoților de moșii și strămoșii lui.

— Preoții s-au bucurat mereu de bunăvoința faraonilor, comentă Ramonhotep pe un ton ce nu era lipsit de indignare.

— Le-au dat terenuri și le-au oferit bani până au ajuns să dețină o treime din pământurile cultivabile. Înfrâurirea lor a ajuns până în cele mai îndepărtate colțuri ale regatului și toți se pleacă sub puterea lor. Fără îndoială că în afară de temple există și alte lucruri care să merite bani.

— Preoții pretind că-și cheltuiesc veniturile de pe terenuri în fapte de milostenie și cucernicie, explică Hof. Și mai spun mereu că, la nevoie, sunt gata să renunțe cu dragă inimă la proprietăți.

— Și care ar fi o asemenea nevoie?

— De pildă, regatul să fie prins într-un război care să ceară mari cheltuieli.

Rhadopis cumpăni o clipă, apoi zise:

— Chiar și așa, nu se pot împotrivi voinței regelui.

— Fac o mare greșală, zise guvernatorul Ani. Mai mult de atât, și-au trimis susținătorii în toate colțurile țării ca să le bage în cap țăranilor că preoții sunt cei care apără proprietățile sacre ale zeilor.

— Cum îndrăznesc așa ceva? Se miră Rhadopis.

— În țară e pace, îi explică Ani. Singura forță armată recunoscută e garda regală. De asta îndrăznesc. Știu foarte bine că forțele lui Faraon nu sunt destule să le facă față.

Rhadopis își ieși din fire:

— Ce nemernici!

Filosoful Hof zâmbi. Nu era un omul care să-și ascundă gândurile:

— Dacă vrei să știi adevărul, află că preoții sunt o castă preacurată, care veghează asupra credinței acestui popor și care se îngrijește de moravurile și tradițiile lui nemuritoare. Cât despre pofta de putere,

asta e o boală veche.

Poetul Ramonhotep, mereu pus pe hartă, îl săgetă cu privirea și-l întrebă furios:

— Și Khnumhotep?

Hof ridică din umeri a indiferență și-i răspunse cu calmul său obișnuit:

— El e un preot care-și cunoaște foarte bine îndatoririle și un politician priceput. Nimeni nu-i poate nega voința puternică și spiritul pătrunzător.

Guvernatorul Ani mormăi ceva în barbă, apoi scutură din cap destul de nervos și zise:

— Până acum nu și-a dovedit credința față de tron.

— Ba chiar a afirmat contrarul, adăugă Rhadopis furioasă.

Filosoful nu era de acord cu ei:

— Îl știu bine pe Khnumhotep. Fidelitatea lui față de Faraon și de regat e mai presus de orice îndoială.

— Atunci nu-ți rămâne decât să susții că Faraon greșește, zise Ani mirat.

— Nicidecum... Faraon e un tânăr cu aspirații înalte. Vrea să-și îmbrace țara într-un veșmânt strălucitor și nu poate face asta fără să folosească o parte din resursele preoților.

— Și atunci cine greșește? întrebă Ramonhotep profund nedumerit.

— Câteodată se poate ca doi oameni să nu fie de acord, dar amândoi să aibă dreptate, îi răspunse Hof.

Dar Rhadopis nu se mulțumi cu răspunsul filosofului și nici nu-i plăcu comparația pe care o făcuse între Faraon și ministrul său, sugerând că erau egali. Ea credea într-un adevăr de nezdruccinat: Faraon era singurul stăpân al țării, pe care nimeni nu-l putea tăgădui ori încontra, oricare ar fi fost situația sau orice motiv ar fi avut. În adâncul sufletului respingea orice părere care-i pune la îndoială această convingere. Le spuse prietenilor ce gândea și la sfârșit se întrebă:

— Oare când am ajuns să gândesc așa?

— Când l-ai zărit prima oară pe Faraon, îi explică Ramonhotep în glumă. Nu te mira. Frumusețea e la fel de convingătoare ca adevărul.

Sculptorul Henfer parcă nu-și găsea locul.

— Umpleți cupele, sclavelor! Strigă el. Iar tu, frumoasă Rhadopis, cântă-ne ceva care să ne însuflețească sau desfată-ne privirile cu un dans grațios. Căci vinul de Mariut ne-a amestecat sufletele, iar sărbătoarea le-a umplut de bucurie și plăcere. Așa că acum sufletele noastre tânjesc după extazul petrecerii și al desfătărilor desfrânate.

Rhadopis nu îl băgă în seamă. Vru să continue discuția, dar când îl zări pe negustorul Anin stând singur, departe de ceilalți, parcă dormind, își dădu seama că zăbovisc prea mult alături de grupul lui

Ani. Plecă de lângă ei și se îndreptă spre negustor.

— Trezește-te! îi strigă ea.

Acesta tresări speriat, dar fața i se luminează de îndată ce o zări pe Rhadopis. Femeia se așează lângă el și-l întreabă:

— Dormei?

— Da, chiar așa. Și visam.

— A... Ce visai?

— Noptile fericite de la Biga. Și în visarea mea mă întrebam dacă voi obține vreodată una dintre nopțile acelea de neuitat. Aș reuși oare să primesc acum o promisiune din partea ta?

Îl refuză dând din cap. Bărbatul păru surprins. Temător și prudent o întreabă:

— De ce?

— Sufletul meu poate să te dorească pe tine sau pe altcineva. Nu pot să-mi încățuiesc sufletul cu o promisiune mincinoasă.

Apoi îi întoarse spatele și merse la un alt grup, unde bărbații beau și erau cufundați toți într-o discuție aprinsă. O primiră cu strigăte de bucurie și se strânsă în jurul ei. Unul dintre bărbați, pe nume Shama, întreabă:

— Nu vrei să iei parte la discuția noastră?

— Despre ce vorbiți?

— Unii dintre noi se întreabă dacă artiștii merită cinstirea de care se bucură din partea faraonilor și a miniștrilor.

— Și ați căzut de acord?

— Da, stăpână. Nu merită nimic.

Shama vorbea tare, fără să-i pese de cine l-ar putea auzi. Rhadopis privi spre locul în care ședea artiștii: Ramonhotep, Henfer și Heni. Râsul ei ironic răsună seducător, apoi, ridicând glasul ca să poată fi auzită de artiști, spuse:

— La discuția asta ar trebui să participe toți. Nu auziți, domnilor, ce se spune despre voi? Se spune că arta e un lucru neînsemnat și că artiștii nu sunt demni de cinstire... Voi ce părere aveți?

Pe buzele bătrânului filosof apărură un surâs cinic, în timp ce artiștii priviră cu dispreț la grupul celor care îi denigraseră. Henfer se mulțumi să zâmbească arogant, dar Ramonhotep, care își ieșea repede din fire, pâli de ciudă. Shama se bucură să repete cu glas tare ceea ce le spusese prietenilor lui, ca să audă toată lumea:

— Sunt un om muncitor și serios. Lovesc pământul cu un braț de fier, iar acesta mi se supune și-mi dă belșug de roade binecuvântate, de care să mă bucur și eu, și mii de alți oameni. Toate astea se petrec fără să fie nevoie de cuvinte meșteșugite sau de culori sclipitoare...

Fiecare își spuse părerea, fie să se elibereze de vreo ranchiună pe care o purta demult în suflet, fie doar de dragul de a vorbi și de a-și face simțită prezența.

— Cine este cel ce-i conduce și-i călăuzește pe oameni? Întrebă unul dintre oaspeții de seamă. Cine cucerește ținuturi noi și atacă fortărețe? Cine e cel care aduce belșugul? Fără îndoială, nu artiștii.

— Bărbații se îndrăgostesc pătimaș de femei, interveni Anin, care nu pierdea niciun prilej să-și umple paharul. Și le visează când ele sunt departe. Poetii, în schimb, își îmbracă himerele în cuvinte meșteșugite. Niciun om cu judecată nu are de ce să le ceară socoteală, decât poate pentru că-și pierde vremea cu lucruri nefolositoare. Dar ridicol și prostesc e faptul că pentru himerele lor vor să primească măreție și faimă nemuritoare.

— Alții, continuă Shama, își pun minciunile în rime și pribegesc prin văi îndepărtate căutându-și inspirația printre năluci și chipuri cioplite, pretinzând că sunt mesagerii unei revelații cerești.⁽²⁾ Și copiii își au minciunile lor, ca și oamenii simpli, dar ei nu cer nimic în schimb.

Rhadopis răsă copios, apoi se mută pe un scaun lângă Henfer.

Măi să fie, omule! Glumi ea. Atunci de ce umbli așa țațoș de parcă ai fi crescut înalt cât munții?

Sculptorul îi zâmbi strâmb, dar nici el, nici cei doi prieteni ai lui nu scoaseră o vorbă. Chiar dacă fierbeau de mânie, toți trei socoteau că e sub demnitatea lor să le dea un răspuns celor care îi atacau din neștiință. Dar Rhadopis nu se mulțumi cu gândul că lupta s-ar putea încheia în acest punct. Se întoarse spre filosoful Hof și insistă:

— Tu ce părere ai, filosofii, despre artă și artiști?

— Arta e plăcere și distracție, iar artiștii pricepuți sunt oameni distractivi.

Artiștii nu își putură stăpâni mânia, iar guvernatorul Ani, râsul. Negustorii și moșierii scoaseră chiote de încântare.

— Ce ai vrea, filosofule, ca viața să fie plină doar de lucruri serioase? strigă Ramonhotep enervat.

Bătrânul dădu din cap calm și, continuând să zâmbească, îi răspunse:

— Nicidecum. Nu asta am vrut să zic. Distracția e necesară, dar nu trebuie să uităm niciodată că e distracție.

— Și creația plină de inspirație e tot joc? îl înfruntă Henfer.

— Tu o numești creativitate și inspirație, replică filozoful împăciuitor. Eu însă știu că e un joc al imaginației.

Rhadopis privi spre Heni, arhitectul, îndemnându-l să intervină în dispută, încercând să-l facă să nu mai fie atât de tăcut ca de obicei, dar acesta rezistă tentației. Nu pentru că ar fi considerat că problema pusă în discuție era lipsită de importanță, dar credea, pe bună dreptate sau în mod greșit, că Hof nu era convins de ceea ce spusese și voise doar să-l tachineze cu răutate pe Henfer, dar mai ales pe Ramonhotep. În schimb, poetul își ieși din fire peste măsură și, uitând

că se află în palatul din Biga, îl întrebă pe filosof pe un ton plin de ură:

— Dacă arta este un joc al imaginației, de ce li se cer artiștilor lucruri pe care nu sunt în stare să le facă?

— Fiindcă asta presupune ca ei să lase deoparte gândirea și judecata obișnuită și să se retragă într-o lume a copilăriei și a imaginației.

Poetul ridică din umeri disprețuitor:

— Vorbele astea nu merită niciun răspuns...

Henfer încuviință, iar Heni îi zâmbi încurajator. Dar Ramonhotep își pierduse răbdarea și, mânios, nu mai putea să tacă. Privi chipurile ironice din jurul lui și rosti vehement:

— Vouă arta nu vă oferă desfătare și frumusețe?

— Ce lucru ordinar! interveni Anin, care abia își mai dădea seama ce spune, fiindcă vinul i se urcase la cap.

Poetul era furios. Lăsa să-i scape din mână floarea de lotus și pufni:

— Ce-i cu oamenii ăștia? Nu-și dau seama ce vorbesc. E posibil să pomenesc de desfătare și de frumusețe și să aud de la ei că astea sunt lucruri ordinare? Adică frumusețea și desfătarea n-au niciun rost pe lume?

Încântat și cuprins de entuziasm la auzul cuvintelor prietenului său, Henfer se aplecă la urechea lui Rhadopis:

— Frumusețea ta stă mărturie acestui adevăr, Rhadopis. Viața e trecătoare ca un vis fugar. Îmi amintesc, de pildă, ce trist am fost la moartea tatălui meu și ce lacrimi amare am vărsat. Dar acum, de fiecare dată când în minte îmi revine amintirea lui, mă întreb: Oare omul acesta a trăit cu adevărat sau a fost doar o închipuire ce mi s-a arătat în umbrele asfințitului? Asta e viața. Ce folos au cei puternici de ceea ce au dobândit cu forța? Ce fac cu avuția cei ce s-au muncit să o obțină? Cu ce s-au ales cei puternici din puterea lor? Nu sunt toate acestea ca vânărea de vânt? Puterea poate fi nebulie, înțelepciunea, o greșeală și bogăția, egoism. Desfătarea, în schimb, e desfătare și nu poate fi nimic altceva. Tot ce e lipsit de frumusețe e ca și cum n-ar fi.

Chipul încântător al lui Rhadopis deveni deodată grav și ochii i se încețoșară visători:

— Cine știe, Henfer, poate că frumusețea și desfătarea sunt tot lucruri de nimic. Nu vezi cum îmi petrec viața în bunăstare și desfătări, bucurându-mă de tot ce e bun și frumos? Și, cu toate astea, de câte ori nu am fost copleșită de plictis și tristețe?

Rhadopis își dădu seama că Ramonhotep nu era în apele lui, citi nemulțumirea pe chipul lui Henfer și înțelese tăcerea lui Heni. Simțindu-se vinovată de starea în care se aflau, încercă să schimbe subiectul:

— Gata, domnilor! Indiferent de ce ați spus până acum, veți fi mereu în căutarea artei și veți dori să fiți în preajma artiștilor, oricât

de mult i-ați contesta. Pentru voi, până și fericirea e un subiect de discuții și de controverse!

Plictisit de toate aceste vorbe, guvernatorul Ani o rugă pe Rhadopis:

— Pune capăt controverselor cu unul dintre cântecele tale vesele.

Cum toți erau dornici să se delecteze ascultând-o, își ridicară glasurile să susțină rugămintea guvernatorului. Rhadopis consimți să le facă pe plac. Se săturase de vorbărie și era iar cuprinsă de acea neliniște ciudată pe care o mai simțise în cursul zilei. Se gândi că poate cântecul și dansul o vor liniști. Se ridică în picioare pe tron și își chemă sclavele să o acompanieze. Acestea își aduseră tamburinele, lăutele, fluierile și ocarinele și se alinară în spatele ei.

Rhadopis le făcu un semn cu mâna ei ca de fildeș și fetele începură un ritm plăcut și vioi, care să-i acompanieze de minune glasul melodios. Apoi își domoliră instrumentele până nu se mai auziră decât ca șoaptele îndrăgostiților sub clar de lună și Rhadopis începu să cânte poemul lui Ramonhotep:

O, voi ce ascultați predicile celor înțelepți, luați aminte la mine, care am văzut lumea aceasta pe când era neant și i-am văzut pe strămoșii voștri trecând în neant după ce au străbătut viața iute ca un gând din mintea celui căzut în visare. Am răs cu poftă de făgăduințele și amenințările lor. Unde sunt faraonii, unde sunt dregătorii, unde sunt cuceritorii? Să fie oare adevărat că mormântul e pragul eternității? Nicio solie nu s-a întors din mormânt să ne liniștească inima. Așa că nu vă feriți de bucuriile și plăcerile lumești, căci glasul paharnicului e mai înțelept decât strigătul propovăduitorului.

Curtezana interpretează aceste versuri cu o voce cristalină și duioasă care descătușă sufletele din trupuri, făcându-le să se înalțe spre culmi de frumusețe și fericire, uitând ce sunt frământările vieții și grijile lumești, împărtășind o liniște sublimă. Iar când Rhadopis se opri din cântat, musafirii oftară de bucurie și tristețe, de plăcere și durere.

Iubirea le spulberă din inimă orice alt sentiment. Continuară să bea și să o urmărească cu privirea pe femeia cea frumoasă, care se plimba printre ei: le făcea ochi dulci, îi tachina, îi îndemna să bea. Când ajunsese în dreptul lui Ani, acesta îi șopti la ureche:

— Zeii să te ferească, Rhadopis... Am venit la tine ca o nălucă împovărată de griji și iată-mă acum o pasăre ce se avântă spre cer.

Femeia îi zâmbi, apoi se duse lângă Ramonhotep, îi oferî o floare de lotus în locul celei pe care o pierduse și ascultă ce avea de spus:

— Bătrânul ăsta zice că arta e plăcere și distracție. La naiba cu părerea lui! Arta e acel licăr divin din ochii tăi care, pălpâind o dată cu inima mea, face minuni.

Rhadopis pufni în răs:

— Dar ce fac eu să se petreacă aceste minuni, când sunt mai neputincioasă ca un sugăr?

Pe urmă se îndreptă în grabă spre locul unde era Hof și se așeză lângă el. Filosoful nici nu gustase din vin, iar când Rhadopolis îl privi ispititor, acesta râse și comentă zeflemitor:

— Ce alegere proastă să fiu chiar eu cel lângă care te-ai așezat.

— Nu mă iubești la fel ca ceilalți?

— Aș vrea să pot... Dar găsesc în tine ceea ce găsește un om degerat în soba încinsă.

— Atunci sfătuiește-mă ce să fac cu viața mea, căci astăzi sufăr profund.

— Chiar suferi? Te plângi când ești înconjurată de atâta bunăstare și bogăție?

— Cum de ți-a scăpat asta, înțeleptule?

— Toată lumea se plânge, Rhadopolis. De câte ori nu am auzit tânguirea celor săraci și bătuți de soartă care tânjesec după o coajă de pâine. De câte ori nu am auzit tânguirea dregătorilor prinși sub povara îndatoririlor pe care le au. De câte ori nu am auzit tânguirea celor bogați și hapsâni, plictisiți de îndeostulare și de fericire. Toți se plâng. Și atunci ce rost să-ți dorești schimbarea? Mulțumește-te cu ce ți-a fost dat.

— În lumea lui Osiris oamenii se plâng?

Bătrânul zâmbi:

— Prietenul tău Ramonhotep își râde de lumea aceea gravă, în timp ce preoții învățați ne spun că e tărâmul eternității. Ai răbdare, femeie frumoasă, încă nu ai decât puțină experiență.

Mânată de dorința de a se amuza și de a ironiza, se gândi să-l tachineze pe filosof:

— Chiar crezi că nu am decât puțină experiență? îl întrebă ea prefăcându-se serioasă. N-ai văzut nimic din ceea ce am văzut eu.

— Și ce-ai văzut tu și eu n-am văzut?

Arată spre cei beți din jur și-i răspunse râzând:

— I-am văzut pe bărbații aceștia de vază, floarea Egiptului, țara care e doamna lumii întregi, prosternându-se la picioarele mele. S-au întors la starea de barbarie, și-au uitat înțelepciunea și demnitatea, sunt ca niște câini sau maimuțe.

Râse delicat și, cu agilitate de gazelă, se îndreptă spre mijlocul sălii. La un semn al ei, muzicantele ciupiră coardele instrumentelor, iar curtezana începu unul dintre dansurile ei alese ce-i unduia trupul mlădios cu o agilitate fermecătoare. Toți se înflăcărară, băteau din palme în ritmul tamburinelor și-i aruncau priviri scăpărătoare. Când își termină dansul, zbură ca o porumbiță înapoi spre tron. Se uită la cei din sală și, văzând chipurile hulpave, izbucni în râs:

— Parcă aș fi printre lupi.

Anin, în beția lui, fu încântat de comparație și își dori să fie un lup care să se repeadă la oaie. Vinul îi împlini dorința și, crezându-se lup, scoase un urlat în hohotele de râs ale musafirilor. Dar continuă să urle. Se puse în patru labe și se târî spre Rhadopis, spre hazul de nestăvilit al tuturor. Ajuns aproape de ea, o imploră:

— Dăruiește-mi mie noaptea aceasta...

Ea însă nu-i răspunse. Se întoarse spre guvernatorul Ani, care venise să-și ia rămas-bun, și îi întinse mâna. Urmă apoi filosoful Hof.

— Nu vrei să-ți dăruiesc ție noaptea aceasta? îl întrebă ea.

Filosoful dădu din cap amuzat:

— Mi-ar fi mai ușor să muncesc alături de ocnașii din Koptos.

Fiecare cerea ca noaptea aceea să fie a lui, o rugau insistent, se încontrau înverșunat, până când disputa se înteti prea tare și atunci Henfer se gândi la o soluție:

— Să-și scrie fiecare numele pe o coală, să le băgăm pe toate în lada de fildeș a lui Anin, iar Rhadopis să scoată apoi cu mâna ei numele norocosului câștigător.

Se văzură nevoiți să accepte, așa că toți își notară în grabă numele, mai puțin Anin, care simțea cum îi scad șansele pentru noaptea aceea. Începu s-o implore pe Rhadopis.

— Stăpână... Sunt mereu pe drumuri. Astăzi mă aflu aici, în fața ta, mâine, într-o țară îndepărtată unde voi fi ajuns cu multă trudă. Dacă scap acum noaptea aceasta, s-ar putea s-o pierd pentru totdeauna.

Nemulțumiți de aceste vorbe, ceilalți făcură haz pe seama lui Anin. Rhadopis tăcea și își scruta iubiții cu o privire rece. O cuprinse o neliniște ciudată și îi veni parcă să fugă, să rămână singură. Obosise de atâtea strigăte. Le făcu un semn cu mâna. Tăcură, așteptând înfrigurați între speranță și teamă.

— Nu vă mai frământați, domnilor. În noaptea aceasta nu voi fi a nimănui.

Rămaseră cu gurile căscate de uimire, nu le venea să-și creadă urechilor, nu voiau să-i accepte cuvintele. Izbucniră în strigăte de protest și în rugăminți. Ea își dădu seama că nu avea rost să le mai dea explicații. Se ridică și, cu o expresie hotărâtă întipărită pe față, le zise:

— Sunt obosită... Lăsați-mă, vă rog, să mă odihnesc!

Își flutură mâna delicată în semn de rămas-bun, le întoarse spatele și ieși cu pași repezi din sală.

Urcă în dormitor mulțumită de ceea ce făcuse, încântată că scăpase în noaptea aceea. Vaietele înfierbântate ale bărbaților îi răsunau încă în urechi. Se duse la fereastră și trase perdeaua să privească afară. Pe drumul întunecat zări contururile carelor și ale palanchinelor purtându-i departe, în noapte, pe musafirii beți, îndurerați și dezamăgiți. Îi făcea plăcere să-i vadă așa. Pe buze îi apărură zâmbet

batjocoritor și plin de cruzime.

Cum ajunsese să facă așa ceva? Nu înțelegea nici ea. Se frământa și nu-și găsea liniștea. Ah! Ce se află dincolo de viața asta monotonă? Nu putea găsi răspunsul și nici măcar înțeleptul Hof nu reușise să o lumineze. Se întinse pe patul somptuos și căzu în visare. Derulă în gând, una câte una, toate întâmplările nemaipomenite ale zilei: văzu mulțimea de egipteni și ochii înflăcărați ai vrăjitoarei care o ținuseră încât nu-și mai putuse desprinde privirea, și auzi glasul îngrozitor al babei, care-o făcuse să se înfioare... Apoi îl văzu pe faraonul cel tânăr în toată măreția și frumusețea lui și mai văzu și șoimul cel imens, care îi înhățase sandala și zburase cu ea. Fusesse cu adevărat o zi plină. Poate că toate acestea îi stârniseră emoțiile, îi tulburaseră gândurile și îi măcinaseră sufletul, iar nefericiții ei iubiți plătiseră pentru asta. Inima îi bătea cu putere și în ea un foc misterios ardea mocnit, iar imaginația o purta prin văi nemaivăzute, ca și cum și-ar fi dorit să treacă de la starea aceasta la alta. Dar ce stare era aceasta? Descumpănită, nu reușea să înțeleagă ce se întâmpla cu ea. Să fi fost vreo vrajă făcută de cotoroașa aceea blestemată?

Fără îndoială se afla sub puterea unor farmece. Dacă nu erau farmecele unui vrăjitor, atunci erau farmecele destinului care stăpânește viața tuturor.

Tahu

Neliniștită și frământată de tot felul de gânduri, își pierdu orice speranță că va reuși să adoarmă. Se ridică iar din pat, se duse la fereastră și, deschizând-o larg, rămase în dreptul ei, nemișcată ca o statuie. Își desfăcu agrafa cu care îi era prins părul și șuvițele tremurânde și negre i se revărsară peste gât și umeri, acoperindu-i cămașa cea albă. Își umplu plămânii cu aerul umed al nopții, își puse coatele pe pervaz și își sprijini bărbia în palme. Privirea i se pierdu în înaltul cerului ce se boltea peste grădină și peste Nilul ce curgea dincolo de ziduri. Era o noapte întunecată și blândă, iar briza sufla din când în când, făcând frunzele și ramurile să danseze ușor. În depărtare, Nilul părea o pată întunecată, iar cerul era împodobit cu stele sclipitoare ale căror raze deveneau tot mai palide pe măsură ce se apropiau de pământ, ca, în cele din urmă, să se stingă într-o mare de întuneric.

Puteau oare bezna nopții și liniștea deplină să îi acopere sufletul zbuciumat cu un vâl de liniște și pace? Nicidecum. Simțea că nu-și va mai găsi niciodată liniștea. Luă o pernă, o puse pe pervaz, își culcă obrazul drept pe ea și închise ochii.

Deodată își aminti de spusele filosofului Hof: „Toți se plâng. Și atunci ce rost să-ți dorești schimbarea? Mulțumește-te cu ce ți-a fost dat”. Oftă din adâncul sufletului și se întrebă cu tristețe: „Chiar nu are niciun rost să-ți dorești schimbarea? Oamenii chiar se vor plânge tot timpul?” Cum putea deveni atât de convinsă de acest lucru încât inima ei să nu mai dorească schimbarea? Căci inima îi clocotea în speranța că-și va șterge trecutul și prezentul, evadând spre zări îndepărtate și necunoscute. Cum să-și găsească liniștea și mulțumirea? Visa la o stare în care să nu mai existe suferință, dar era copleșită și plictisită de toate.

O bătaie ușoară în ușa dormitorului o întrerupse din gânduri și visare. Ascultă uimită ciocăniturile, apoi își ridică capul de pe pernă și îi întrebă:

— Cine e?

— Eu sunt, stăpână, îi răspunse un glas cunoscut. Îmi îngădui să intru?

— Intră, Shayth, o îndemnă Rhadopis.

Sclava intră în vârful picioarelor. Era surprinsă să-și vadă stăpâna încă trează și cu patul neatins.

— Ce e, Shayth?

— A venit un bărbat care așteaptă să-i dai voie să intre.

Rhadopis se încruntă abia stăpânindu-și mânia:

— Ce bărbat? Dă-l afară imediat!

— Cum să fac asta, stăpână? E un bărbat pentru care porțile palatului nu sunt închise niciodată.

— Tahu?

— Chiar el.

— Și ce l-a adus aici la ora aceasta târzie din noapte?

Ochii sclavei sclipiră șiret:

— Asta o să afli cât de curând, stăpână.

Rhadopis îi făcu semn să îl cheme, iar sclava se făcu nevăzută. O clipă mai târziu, trupul înalt și puternic al comandantului umplu cadrul ușii. O salută cu o plecăciune, apoi se opri în fața ei, privind-o derutat. Femeia nu putu să nu-i remarce paloarea, fruntea ridată și ochii întunecați, dar, fără să-i dea prea mare atenție, se îndreptă spre divan și se așeză.

— Pari obosit. Ai avut mult de muncă? îl întreabă ea.

Dădu din cap și îi răspunse scurt:

— Nu.

— Nu pari a fi în apele tale.

— Chiar așa?

— Știi prea bine... Ce e cu tine?

Știa totul, fără îndoială, și urma să știe și ea în scurt timp, fie că avea sau nu de gând să îi explice chiar el. Nu îndrăznea să vorbească fiindcă nu voia să-și periclitizeze fericirea, îi era teamă să nu o scape printre degete și să o piardă pentru totdeauna. Dacă ar fi reușit să o domine, totul ar fi fost mult mai ușor, dar își pierduse aproape orice speranță. Copleșit de durere, îi zise:

— Ah, Rhadopis! Dacă ai simți pentru mine aceeași iubire pe care o simt eu pentru tine, te-aș putea implora în numele iubirii noastre.

Oare de ce era nevoie să o implore? Îl considerase mereu un bărbat dur, căruia îi dis plăceau implorările și rugămințile. Fusese mereu satisfăcut de trupul ei ispititor. Atunci, de ce se temea? Rhadopis își plecă privirea:

— E aceeași veche poveste.

Deși îi dădea dreptate, cuvintele ei îl enervară.

— Știu! strigă el. Dar o repet din cauza motivelor de acum... Ah... Inima ta e ca o cavernă din adâncurile unei ape reci.

Chiar dacă era obișnuită cu asemenea comparații, pufni enervată:

— Am refuzat vreodată să-ți dau ce ai poftit?

— Niciodată, Rhadopis. Mi-ai dat trupul tău fermecător, făcut să chinuie omenirea. Dar am tânjit mereu după inima ta. Ce inimă ai, Rhadopis! Neclintită în mijlocul dezlănțuirilor pătimase, de parcă nu ar fi a ta. De câte ori nu m-am întrebat, derutat și furios, ce cusur am? Oare nu sunt bărbat? Ei bine, sunt un bărbat adevărat. Adevărul e că tu nu ai inimă.

Prezența lui o deranja tot mai mult. Nu era prima oară când îi

spunea asemenea lucruri, dar de obicei le rostea cu sarcasm sau ușor iritat. Acum însă, la ora aceea târzie din noapte, glasul îi tremura plin de furie și resentimente. Oare de ce se aprinsese așa? Îl îndemnă să-i dea o explicație:

— Tahu, ai venit în toiul nopții ca să-mi repeți aceste cuvinte?

— Nu, n-am venit pentru asta... Am venit pentru ceva mult mai serios, iar dacă iubirea nu va fi de partea mea, atunci să mă ajute libertatea ta, pe care ți-o păzești cu atâta strășnicie.

Femeia îl privi curioasă și așteptă să continue ce avea de zis. Nemaiputând să suporte tensiunea, Tahu se hotărî să treacă la subiect fără ocolișuri. O privi drept în ochi și îi spuse calm, dar hotărât:

— Trebuie să pleci din palat și să fugi de pe insula Biga cât mai repede... înainte de ivirea zorilor.

Rhadopis îl privi înmărmurită, nevenindu-i să creadă:

— Ce tot spui acolo, Tahu?

— Spun că trebuie să dispari. Altfel, o să-ți pierzi libertatea.

— Și ce-mi amenință libertatea în Biga?

Scrâșni din dinți și o întrebă la rândul lui:

— Nu ai pierdut un lucru de preț?

— Ba da, îi răspunse ea mirată. Am pierdut una din sandalele de aur pe care mi le-ai dăruit.

— Cum?

— Un șoim a înhățat-o în timp ce mă scăldam în iazul din grădină. Dar nu înțeleg ce legătură are o sandală pierdută cu libertatea care-mi este amenințată.

— Ia-o mai ușor, Rhadopis. Șoimul a zburat cu ea, e adevărat, dar știi unde a picat?

Din felul în care vorbise, își dădu seama că bărbatul știa răspunsul. Murmură mirată:

— De unde să știu, Tahu?

— În poala lui Faraon, îi răspunse el oftând.

Cuvintele lui îi răsunară lui Rhadopis în urechi, îi copleșiră toate simțurile și-i spulberară toate gândurile. Se uita la Tahu cu ochii încețoșați și nu reușea să scoată niciun sunet. Îngrijorat, comandantul îi cercetă cu atenție chipul. Voia să știe ce părere avea de vestea pe care i-o dăduse și ce era în sufletul ei. Nu se mai putu abține și o întrebă cu glas pierdut:

— N-am avut dreptate să te rog ceea ce te-am rugat?

Dar ea nu-i răspunse. Părea că nici nu-l ascultă. Se îneca într-o mare de confuzie, iar valurile se năpusteau peste inima-i tulburată. Încremenirea ei îl umplu de teamă. Iar tulburarea ei era aproape de nesuportat, căci întrezărea în ea sensuri pe care inima bărbatului refuza să le accepte. În cele din urmă își pierdu răbdarea și se dezlanțui cu furie. Cu ochii încețoșați, urlă la ea:

— Pe ce meleaguri rătăcești, femeie? Nu te înspăimântă vestea asta groaznică?

Auzindu-i glasul puternic, trupul începu să-i tremure și inima i se aprinse de mânie. Îl săgetă cu o privire plină de ură, dar se stăpâni, ca să obțină de la el ce voia.

— Așa vezi tu lucrurile? Îl întrebă ea cu răceală.

— Văd că faci pe proasta, Rhadopis.

— Ce nedrept ești. Ce importanță are că sandala i-a căzut în poală lui Faraon? Crezi că o să mă omoare pentru asta?

— Sigur că nu. Dar a întors sandala pe toate fețele și a întrebat a cui e.

Femeia cea frumoasă simți că-i sare inima din piept.

— Și a aflat? se interesă ea.

Privirea lui Tahu se întunecă. Îi răspunse cu glas tremurat:

— Era acolo cineva care vrea să-mi facă rău. Soarta mi l-a făcut și prieten, și dușman. A profitat de ocazie și mi-a înfipt pumnalul pe la spate: i-a pomenit lui Faraon de frumusețea ta seducătoare, sădindu-i în inimă sămânța dorinței și aprinzându-i flacăra patimei în piept.

— Sofkhatop?

— Chiar el. Prietenul-dușman. I-a ispitit inima tânărului rege.

— Și ce vrea să facă regele?

Tahu își încrucișă brațele pe piept și zise pe un ton hotărât:

— Faraon nu e omul care să tânjească după ceva care-i place. Dacă îndrăgește ceva, știe cum să pună mâna pe acel lucru.

Se lăsă iar tăcerea. Femeia era copleșită de sentimente arzătoare, iar pieptul bărbatului, frământat de coșmaruri. Devenea tot mai furios fiindcă ea tăcea și nu părea nici îngrijorată, nici speriată.

— Nu vezi că asta îți pune în pericol libertatea? o întrebă el înverșunat. Libertatea, Rhadopis, libertatea pentru care faci orice ca să ți-o păstrezi și la care ții atât de mult. Libertatea ta, care a sfâșiat inimi și a tulburat atâtea suflete, care a făcut ca neliniștea, suferința și disperarea să devină boli nimicitoare pentru toți cei din Biga. Cum de nu ți-e frică să rămâi aici și s-o pierzi?

Nu îi plăcu deloc felul în care îi zugrăvisse libertatea și-i spuse indignată:

— Îmi trănțești în față asemenea mârșăvii, când singura mea vină e că nu am vrut să fiu fățarnică și să mint când spun că iubesc?

— Și de ce nu iubești, Rhadopis? S-a îndrăgostit până și Tahu, războinicul curajos, care s-a avântat orbește în bătăliile din Sud și din Nord, care s-a călit mânând carele de luptă. De ce nu iubești?

Femeia îi zâmbi enigmatic:

— Mă gândesc dacă am vreun răspuns la întrebarea ta.

— Nu de asta îmi pasă acum și nu de asta am venit... Ce ai de gând să faci?

Nu știi, îi răspunse ea încet și cu o resemnare ciudată.

Ochii bărbatului licăriră ca doi tăciuni aprinși, mistuind-o cu furie. Simți o dorință nebunească să-i crape capul. Dar îndată ce femeia îl privi, Tahu oftă adânc:

— Credeam că îți pasă mai mult de libertatea ta.

— Și ce ar trebui să fac?

Își împreună mâinile:

— Să fugi, Rhadopis! Să fugi înainte de a fi dusă la palatul regelui ca sclavă, închisă într-una dintre camerele lui nenumărate, unde să trăiești ca o roabă însingurată care așteaptă să-i vină rândul o dată pe an, să-ți petreci tot restul vieții în acel paradis trist, care e mai curând o temniță sumbră... Gândește-te: ești făcută să duci o asemenea viață?

Se enervă imaginându-și cum i-ar fi rănite demnitatea și orgoliul și se întrebă dacă i-ar putea fi sortit să ducă o asemenea viață nenorocită.

Să-i fie scris ca, în cele din urmă – ea, cea pentru ale cărei grații se întrec toți bărbații de vază ai Egiptului să împartă cu sclavele inima tânărului faraon și să se izoleze de lume într-o cameră a haremului regal? Își dorea oare întunericul după lumină, să schimbe însemnele măreției cu cele ale umilinței, să se mulțumească cu robia după ce fusese stăpână? Ah... Ce gânduri înfiorătoare, ce perspectivă de neimaginat... Dar să fugă, așa cum voia Tahu? Era mai bine să fugă? Rhadopis cea adorată, frumoasă cum nu era nimeni alta, al cărei trup era mai seducător decât oricare altul, să fugă de sclavie? Și atunci cine să fie stăpâna inimilor?

Tahu făcu un pas spre ea și o imploră:

— Rhadopis, ce zici?

Se enervă iar și-i răspunse ironic:

— Nu ți-e rușine, comandante, să mă îndemni să fug de stăpânul tău?

Sarcasmul ei îl răni adânc. Își reveni repede din consternare și-i spuse simțind în gură un gust amar:

— Stăpânul meu încă nu te-a văzut, Rhadopis. Cât despre mine, inima mi-a fost smulsă cu multă vreme în urmă. Sunt încătușat de o iubire zbuciumată care nu știe ce înseamnă mila, care mă duce la pierzanie, călcat în picioare de umilințe și chinuri. Pieptul mi se încinge și mai tare, ca un cuptor, la gândul că aș putea să te pierd pentru totdeauna. Dacă te îndemn să fugi, o fac ca să-mi apăr iubirea, nicidecum ca să-mi trădez stăpânul pe care îl slujesc.

Femeia nu îi luă în seamă nici lamentările, nici protestele privind loialitatea lui față de Faraon. Se simțea în continuare cu mândria rănită, așa că, atunci când o întrebă ce avea de gând să facă, își scutură capul cu putere, ca și cum ar fi vrut să-și alunge șoaptele dușmănoase din minte, și îl anunță pe un ton sec și hotărât:

— Nu o să fug, Tahu.

Bărbatul încremeni de uimire și disperare.

— Vei fi mulțumită să te supui, vei accepta umilința?

— Rhadopis nu va cunoaște niciodată gustul umilinței, îi răspunse ea cu zâmbetul pe buze.

Tahu clocotea:

— Ah, acum înțeleg. Demonul din tine s-a trezit. Demonul acela al trufiei și al setei de putere, care-i apărat mereu de scutul rece al inimii tale, care se bucură să vadă chinurile și durerile celorlalți și să le hotărăască destinul. A auzit numele lui Faraon și s-a trezit, iar acum vrea să-și încerce puterile și influența și să dovedească supremația frumuseții lui blestемate, fără să țină seamă că drumul său diavolesc e presărat cu inimi mutilate, suflete frânte și vise spulberate. Ah, de ce nu pun capăt acestui demon cu o împunsătură de pumnal?

Ea îl privi calmă și-i zise:

— Nu ți-am refuzat niciodată nimic și te-am prevenit despre ispită.

— Pumnalul acesta va fi de-ajuns să-mi liniștesc sufletul. Ce sfârșit potrivit ar fi pentru Rhadopis.

— Ce sfârșit trist ar fi pentru Tahu, comandantul gărzii, îi răspunse ea liniștită.

O ținui îndelung cu privirea lui tăioasă. În acel moment hotărâtor simți o disperare ucigătoare și o neliniște sufocantă, dar își stăpâni mânia și nu răbufni. Îi spuse pe un ton indiferent și aspru:

— Ce urâtă ești, Rhadopis... Ce urât și respingător e chipul pe care-l arăți. Cel ce te crede frumoasă e orb, nu e în stare să vadă. Ești urâtă fiindcă ești moartă și nu există frumusețe fără viață. Niciodată viața nu ți-a curs prin vine. N-ai avut niciodată inima caldă. Ești un cadavru cu chip frumos, dar un cadavru. Duiosia nu ți-a luminat niciodată privirea, buzele nu ți s-au strâns niciodată de durere și inima ta nu a simțit niciodată mila. Ai ochii tăioși și inima de piatră... Ești un cadavru blestemat. Ar trebui să te urăsc, să urăsc ziua când m-am îndrăgostit de tine... Știu că vei pune stăpânire pe tot ceea ce vrea demonul din tine. Dar într-o bună zi vei fi doborâtă, cu sufletul zdrobit. Acela va fi sfârșitul. Atunci de ce să te omor? De ce să port povara păcatului de a fi omorât un cadavru, care e deja lipsit de viață?

Zicând acestea, Tahu îi întoarse spatele și plecă.

Rhadopis îi ascultă pașii grei îndepărtându-se, până când o învălui liniștea nopții. Atunci se întoarse la fereastră. Prin întunericul deplin, stelele petreceau la balul lor etern. În liniștea solemnă și atotcuprinzătoare i se păru că își aude sentimentele pulsându-i în adâncul inimii.

Simțea în piept o forță animată de căldură și neliniște care o încredința că e vie: trupul îi fremăta de viață, nu era un cadavru.

Faraon

Rhadopis deschise ochii și nu văzu decât beznă. Trebuie să fi fost încă noapte. Câte ore reușise să petreacă în liniștea somnului? Timp de câteva clipe nu fusese conștientă de nimic, nu își mai amintise nimic, ca și cum trecutul i-ar fi fost la fel de necunoscut ca viitorul, ca și cum bezna nopții i-ar fi înghițit cu totul ființa. La început se simți oarecum uimită și copleșită, dar încetul cu încetul ochii i se obișnuiră cu întunericul și zări o lumină slabă strecurându-se prin perdele. Desluși contururile mobilei din dormitor și candelabrul aurit. Deodată simțurile i se treziră și-și aminti că rămăsese mult timp trează, că somnul nu-i încercase pleoapele până când zorii nu o acoperiseră cu valurile lor delicate și albastre. Atunci se întinsese în pat, iar somnul o răpise și o purtase departe de toate simțămintele și gândurile pe care le avea. Dacă așa se petrecuseră lucrurile, ar fi trebuit să fie deja miezul zilei următoare, poate chiar asfințitul ei.

Își aminti întâmplările nopții trecute. Îi reveni în minte chipul lui Tahu, frământându-se și clocotind, gemând de disperare și amenințând plin de ură. Ce bărbat violent! Curajos și iute la mânie, îndrăgostit nebunește. Iubirea copleșitoare, încăpățănată și insistentă era singurul lui defect. Rhadopis spera sincer că va putea să o uite sau să o disprețuiască. Era o femeie căreia dragostea nu-i adusese decât suferință. Toți tânjeau după inima ei, dar inima ei era de neatins și de nesupus, ca un animal neîmblânzit. De câte ori nu fusese implicată, deși ura acest lucru, în fapte stânenitoare și tragedii dureroase. Dar tragediile o însoțiseră ca o umbră, plutiseră în jurul ei ca propriile-i gânduri, întinându-i viața cu durerile și cruzimea lor.

Apoi își aminti ce spusese Tahu despre tânărul Faraon: că dorea s-o vadă pe stăpâna sandalei și că o va duce cu siguranță în haremul lui impresionant. Ah, Faraon era, după cum i se spusese, un tânăr cu sângele clocotindu-i în vine, nesăbuit ca orice tânăr. Nu era de mirare că Tahu îi spusese toate acele lucruri și nu avea de ce să se îndoiască de vorbele lui, dar se întreba dacă faptele nu ar putea să o ia pe alt făgaș. Încrederea pe care o avea în sine era nemăsurată.

Auzi o bătaie în ușă.

— Shayth, rosti ea cu glas leneș, intră.

Sclava deschise ușa și intră în cameră cu pașii ei agili.

— Slavă zeului care ți-a dat somnul după atâta veghe, dar cred că foamea te-a vlăguit.

Apoi deschise fereastra, ca în cameră să pătrundă lumina care se contopea deja cu penumbrele, și adăugă râzând:

— Soarele a asfințit astăzi fără să te vadă. Călătoria lui spre pământ a fost păguboasă.

— Se lasă deja seara? o întrebă Rhadopolis, întinzându-se și căscând.
— Da, stăpână. Vrei acum să faci o baie parfumată, sau să mănânci? Mare păcat! Știi prea bine ce te-a ținut trează azi-noapte.

— Ce anume, Shayth? o întrebă Rhadopolis curioasă.
— Faptul că niciun bărbat nu ți-a încălzit patul.
— Ce șireată ești!
— Bărbații sunt mereu tiranici, stăpână, îi zise sclava făcându-i cu ochiul. Că altfel nu le-ai suporta îngâmfarea.

— Termină cu pălăvrăgeala asta, Shayth, o apostrofă ea, apoi se plânse că o doare capul.

— Hai să mergem la baie, o îndemnă sclava. Admiratorii tăi au început să se strângă în salonul de primire și suferă să vadă că nu ești acolo.

— Chiar au venit?
— A fost vreodată salonul gol la ora asta?
— Nu o să mă întâlnesc cu nimeni în seara asta.
Shayth pâli și își privi neîncrezătoare stăpâna:
— Ieri i-ai dezamăgit... Azi ce o să le spui? De-ai ști ce neliniștiți sunt că ai întârziat să apari!

— Spune-le că nu mă simt bine.
Sclava ezită și tocmai voia să obiecteze când Rhadopolis țipă la ea:
— Fă așa cum ți-am poruncit!

Femeia ieși iute din dormitor, nedumerită de purtarea neobișnuită a stăpânei.

Rhadopolis era mulțumită de ceea ce făcuse. Își spuse că nu era momentul pentru admiratori, căci nu-și putea aduna gândurile să asculte pe nimeni, nici să-și modeleze ideile într-o conversație, cu atât mai puțin să danseze și să cânte... N-au decît să plece toți... Îi era însă teamă că Shayth se va întoarce cu rugăminți din partea musafirilor, așa că se ridică din pat și porni în grabă spre baie.

Stând singură acolo, se întreba dacă Faraon va trimite după ea chiar în seara aceea. Oare de aceea era atât de nervoasă și de tulburată? Poate se și temea? Nicidcum... O asemenea frumusețe ca a ei, cum nicio altă femeie nu avusese vreodată, era îndeajuns să o facă să fie plină de o încredere fără de margini. Așa era ea... Niciun bărbat nu putea rezista strălucirii ei. Frumusețea ei nu va fi înjosită de nicio ființă, nici măcar de Faraon. Atunci de ce era nervoasă și tulburată? O cuprinsese același sentiment ciudat pe care îl simțise și seara trecută și care îi făcuse să-i tresalte inima prima dată atunci când îl zărise pe regele cel tânăr stând în car ca o statuie. Ce ciudat... Era oare tulburată fiindcă se afla în fața unei taine, a unui nume mareț și de temut, a unui zeu adorat? Sau pentru că ar fi vrut să îl vadă ca pe o ființă cu pasiuni omenesti, după ce îl cunoscuse în măreția lui divină? Sau se frământa pentru că voia să se convingă de propria ei putere în

fața acestei fortărețe de nepătruns?

Shayth ciocăni la ușa băii și o anunță că măritul Anin îi trimisese prin ea o scrisoare. Rhadopis se înfurie și-i ceru să o rupă. Sclava se temu să nu-și mânie stăpâna și se împletici grăbindu-se să iasă. Rhadopis se întoarse din baie în dormitor cu chipul mai încântător și trupul mai împlinit. Mâncă și bău o cupă cu vin de Mariut. Dar abia se întinse pe divan că Shayth se repezi în cameră fără să bată la ușă. Rhadopis se uită la ea amenințător.

— În sală e un străin care tot stăruie să te vadă, îi explică sclava speriată.

— Ai înnebunit de tot, Shayth? îi strigă stăpâna cuprinsă de furie. Ai trecut de partea bărbaților acelora care mă agasează?

— Ai puțină răbdare, stăpână, o îndemnă sclava gâfâind. I-am dat afară pe toți musafirii. Dar bărbatul ăsta e străin, nu l-am mai văzut până acum. Am dat de el pe coridorul care duce spre sala de primire. Nu știu de unde a apărut... Am încercat să-i ațin calea, dar și-a văzut de drum și a intrat. Mi-a poruncit să-ți spun de rugămintea lui.

Rhadopis se uită lung la sclavă. Devenise curioasă:

— E un ofițer din garda lui Faraon?

— Nu, stăpână. Nu are uniformă de ofițer. L-am întrebat cine e și a ridicat din umeri. I-am tot zis că azi nu primești pe nimeni, dar nu i-a păsat și mi-a poruncit să-ți dau de știre că așteaptă. Vai, stăpână... Am grijă mereu să-ți fac pe plac, dar n-am avut cum să-l alung pe pisălogul ăsta obraznic.

Rhadopis se întreba dacă era cumva un trimis al regelui. La acest gând, inima îi tresări puternic, gata să îi sară din piept. Fugi la oglindă și-și studie preocupată chipul. Pe urmă, fără să-și desprindă ochii de pe oglindă, se răsuci pe vârful picioarelor și-și întrebă sclava:

— Ce vezi, Shayth?

— O văd pe Rhadopis, stăpână, îi răspunse sclava, uimită că era deodată în alte toane.

Curtezana ieși din dormitor, lăsându-și în urmă sclava uluită. Străbătu repede o cameră, apoi alta, ușor, ca o porumbiță, coborî treptele acoperite cu covoare somptuoase și se opri o clipă la intrarea în sala de primire. Atunci zări un bărbat care, cu spatele la ea și fața spre perete, citea un poem de Ramonhotep. Cine putea fi? Era la fel de înalt ca Tahu, dar mai suplu și mai delicat. Avea umeri puternici și picioare frumoase. Purta un brâu bătut cu pietre prețioase, care îi cobora de sub umeri până în talie, iar pe cap avea un coif în formă de piramidă ce nu semăna cu acoperământul preoților. Oare cine să fie? El nu îi simțise prezența, fiindcă pășise ușor pe covorul gros. Ajunsă la câțiva pași în spatele lui, îi zise:

— Cinstite domn?

Străinul se întoarse spre ea.

O, Doamne! Se afla față în față cu Faraon. Însuși Faraon, în toată măreția și splendoarea lui. Merenra II, nimeni altcineva.

Surpriza îi dădu fiori în tot trupul și puse stăpânire pe ea. Nu știa ce să facă. Poate e doar un vis! Dar știa atât de bine chipul acela smead, nasul acela lung și mândru. Nu îl putea uita niciodată. Îl mai văzuse înainte de două ori și îl păstrase întipărit adânc în minte, pentru totdeauna. Dar nu se așteptase la această întâlnire. Nu se pregătise pentru așa ceva și nici nu urzise pentru ea vreunul dintre planurile sale ingenioase. Să îl primească Rhadopis așa, întâmplător? Ea, care se pregătea cu grijă și pentru întâlnirile cu negustorii din Nubia? Luată prin surprindere, fusese total învinsă, copleșită și, pentru prima oară în viață, făcu o plecăciune și zise cu glas tremurat:

— Stăpâne.

Ochii lui o scrutară îndelung, zăbovind asupra chipului aceleuia încântător și observă cu o plăcere ciudată ca o intimidase. Se delectă prins în mreaja trăsăturilor ei fermecătoare. Când îi răspunse, își rosti cuvintele răspicat și fastuos:

— Știi cine sunt?

— Da, Maiestate, îi spuse ea pe un ton dulce și melodios.

Am avut norocul să te văd ieri.

Nu se mai sătura să o privească. Parcă îl cuprinse o toropeală care îi amorțea simțurile și gândirea. Nu se mai putu stăpâni:

— Regii au grijă de oameni. Le veghează sufletele și bunurile. De aceea am venit la tine: să-ți înapoiez ceva de preț ce a ajuns la mine.

Regele își băgă mâna în brâu, scoase sandala și i-o întinse.

— Nu e sandala ta?

Femeia urmări cu privirea mâna lui Faraon și văzu uimită cum sandala apăru din brâu.

— Sandala mea, băigui ea.

Regele râse ușor și, fără să-și desprindă ochii de pe chipul ei, îi zise:

— A ta, Rhadopis. Acesta e numele tău, nu?

Femeia își plecă capul și murmură:

— Da, Maiestate.

Era prea tulburată ca să mai spună și altceva.

— E o sandală frumoasă, continuă Faraon. Dar cel mai încântător lucru la ea e imaginea asta gravată pe talpă, în interior. Am crezut că e o podoabă frumoasă până am dat cu ochii de tine și am văzut frumusețea adevărată. Și am aflat un adevăr chiar mai mare: frumusețea, la fel ca soarta, te ia mereu pe nepregătite.

Își împreună palmele și exclamă:

— Stăpâne, nu am visat niciodată că o să-mi onorezi palatul cu prezența ta! Cât despre faptul că mi-ai adus sandala... Doamne, ce să zic? Nu mai sunt în stare nici să gândesc. Iartă-mă, stăpâne, m-am pierdut de tot și te-am lăsat să stai în picioare.

Se duse în grabă lângă tron, întinse brațul ca să-l poftască să se așeze și făcu o plecăciune. Dar el alege un divan confortabil, se așează și îi zise:

— Vino aici, Rhadopolis. Stai lângă mine.

Curtezana făcu câțiva pași până ajunsese aproape de el. Se opri străduindu-se din răspuțeri să-și stăpânească emoția și uimirea. Dar el o prinse de încheietura mâinii – era prima oară când o atingea – și o trase pe divan, lângă el. Rhadopolis simțea cum inima îi bate cu putere. Puse sandala deoparte și își plecă privirea. Uită că era Rhadopolis cea adorată, cea care se juca cu inimile bărbaților după cum voia. Surpriza o copleșise, prezența acelei persoaneenerate o tulburase profund, ca și cum o lumină puternică i-ar fi pătruns deodată în ochi. Ezita ca o virgină care se dăruiește bărbatului ei pentru prima dată. Apoi însă, chiar fără să-și dea seama, frumusețea ei strălucitoare porni la atac hotărâtă și pe deplin încrezătoare. Își revărsa razele fermecătoare spre privirile uimite ale regelui, așa cum soarele își trimite razele aurii spre o plantă adormită, trezind-o din visare și făcând-o să strălucească plină de vrajă. Frumusețea lui Rhadopolis era cuceritoare și veștejea pe oricine se apropia de ea, îi lua mințile și îi picura în suflet o dorință ce nu putea fi nici alinată, nici împlinită. În noaptea aceea nemuritoare, în afară de ei doi

— Rhadopolis profund tulburată și regele fermecat de frumusețea ei – nu mai era nimeni pe lume care să aibă atâta nevoie de mila zeilor.

Dornic să-i audă vocea, regele o întrebă:

— Nu vrei să știi cum a ajuns sandala la mine?

— Prezența ta aici m-a făcut să uit de toate, stăpâne, îi răspunse ea neliniștită.

— Cum ai pierdut-o? Se interesă el zâmbind.

Delicatețea din glasul lui avu darul să o liniștească.

— Mi-a înhățat-o un șoim în timp ce mă îmbăiam.

Regele oftă și privi în sus, ca și cum ar fi admirat ornamentele de pe tavan și își închise ochii ca să-și imagineze scena aceea fermecătoare: Rhadopolis bălăcindu-se goală și șoimul coborând din cer să-i înhațe sandala. Femeia îi auzea răsuflarea, îi simțea dogoarea pe obraz. Faraon își întoarse iar privirea spre ea.

— Șoimul a zburat cu sandala și mi-a adus-o mie, îi povesti el înfierbântat. Ce poveste încântătoare! Dar mă tot întreb, fiindcă nu-mi vine să cred: Nu te-aș fi văzut niciodată dacă zeii nu mi-ar fi trimis acest șoim darnic?... Ce trist ar fi fost! În adâncul sufletului îmi spun că șoimul nu a mai suportat faptul că nu te cunosc, când te aflai doar la doi pași de mine, și mi-a aruncat sandala ca să mă trezească din nebăgarea de seamă.

— Șoimul ți-a aruncat sandala chiar ție? întrebă ea uimită.

— Da, Rhadopolis... E o poveste foarte frumoasă.

— Ce coincidență! Ca o vrajă.
— Spui că e o coincidență, Rhadopis? Atunci ce e coincidența dacă nu soarta ce ne-a fost hărăzită?

— E adevărat ce spui, stăpâne, îi răspunse ea oftând. E ca înțeleptul care se preface a fi prost.

— O să le dau de știre tuturor supușilor care-mi este dorința: niciun om din poporul meu să nu facă vreun rău șoimilor.

Rhadopis zâmbi și zâmbetul ei fericit, încântător avu efectul unei vrăji. Regele simți că o dorință arzătoare îi mistuie inima. Și, cum nu era obișnuit să-și înfrâneze sentimentele, cedă și rosti suspinând:

— El este singura ființă căreia îi voi rămâne îndatorat pentru cel mai prețios lucru din viața mea, Rhadopis. Ce frumoasă ești! Frumusețea ta e mai presus de tot ce am visat.

Era atât de încântată de vorbele lui, de parcă le-ar fi auzit pentru prima oară. Îl privi inocent și dulce, stârnindu-i și mai mult pasiunea. Faraon spuse umil, parcă chinuit de suferință:

— Mă simt ca și cum inima mi-ar fi sfichiuită de un bici cu limbi de foc.

Apoi își apropie fața și mai mult de a ei și îi șopti:

— Rhadopis... Vreau să mă cufund în respirația ta.

Își întinse fața spre el, închise pleoapele, se aplecă și mai mult înainte până când nasurile li se atinseră. Îi mângâie cu vârfurile degetelor genele lungi, se pierdu în ochii ei negri și întregul univers se întunecă. Toropindu-l ca printr-un farmec, iubirea îl făcu să uite totul, până când suspinele grele ale lui Rhadopis îl readuseră la realitate. Își îndreptă spatele și îi șopti la ureche:

— Rhadopis, câteodată îmi întrevăd destinul. Din clipa asta mă voi afla sub semnul nebuniei.

Abia răsuflând, femeia își sprijini capul în palmă. Inima îi bătea cu putere. Petrecură o oră în tăcere, fiecare mulțumit că vorbește în sinea lui, când de fapt, fiecare vorbea, fără să știe, cu sufletul său pereche. Deodată, Rhadopis se ridică și zise:

— Haide, vino cu mine, stăpâne, să-mi vezi palatul.

Era o invitație bine-venită, dar își aminti de treburile pe care aproape le uitase și se văzu nevoit să refuze. Ce se întâmpla dacă amâna puțin întâlnirea? Palatul și tot ce era în el îi aparțineau.

— Nu în seara asta, Rhadopis, îi răspunse el cu părere de rău.

— De ce nu, stăpâne? se interesă ea dezamăgită.

— Niște oameni mă așteaptă la palat de câteva ore bune.

— Ce oameni, stăpâne?

Regele râse și spuse cu dispreț:

— Ar trebui să fiu acum la o întâlnire cu prim-ministrul. Adevărul este, Rhadopis, că de la întâmplarea cu șoimul am fost prins cu treburi foarte grele. Am vrut să-ți vizitez palatul, dar nu am găsit ocazia

potrivită. Când mi-am dat seama că și seara aceasta urma să treacă asemenea celei de dinainte, am amânat o întâlnire importantă ca să o pot vedea pe stăpâna sandalei de aur.

Rhadopis era uluită.

— Stăpâne, murmură ea. Era surprinsă de nepăsarea care-l îndemnase să amâne una dintre acele întâlniri importante în care hotăra soarta regatului, ca să vadă o femeie pe care o purta în inimă de câteva ore. Fapta lui i se păru frumoasă, încântătoare, fără egal printre faptele admiratorilor sau versurile poezilor.

Regele se ridică în picioare.

— Acum o să plec, Rhadopis... Ah, palatul regal mă sufocă! E o temniță împrejmuită de zidurile tradiției, dar eu trec prin ele ca o săgeată... Acum o să las un chip îndrăgit ca să văd un chip odios. Ai văzut vreodată ceva mai ciudat? Pe mâine, iubită Rhadopis. Sau, mai bine zis, de-a pururi.

Și, zicând aceste vorbe, plecă cu măreția și tinerețea, și nebunia lui.

Iubirea

Rhadopis întoarse privirea de la ușa în spatele căreia dispăruse regele și oftă: „A plecat”. Însă, de fapt, nu plecase. Dacă ar fi plecat cu adevărat, nu ar fi fost cuprinsă de această amețală ciudată, între vis și realitate, între amintire și imaginație, cu umbre închipuite înghesuindu-se, întrecându-se, alergând nebunește.

Avea toate motivele să fie fericită, căci atinsese culmile gloriei, urcase pe piscurile cele mai înalte ale măreției, gustase din minunățiile grandorii așa cum nicio femeie de pe pământ nu visase vreodată. O vizitase chiar sacrul Faraon în persoană, iar ea îl vrăjise cu răsuflarea ei cea dulce și el îi strigase în față că un bici cu limbi de foc îi șfichiuieste inima tânără. Pasiunea lui o încoronă regină pe tronul măreției și pe cel al frumuseții. Avea toate motivele să fie fericită, chiar dacă mai cunoscuse fericirea măreției! Își înclină ușor capul și privirea îi căzu pe sandală. Inima îi tresări. Își aplecă capul până când buzele îi atinseră imaginea viteazului gravată pe talpă.

Dar nu rămase multă vreme singură, cu visele ei. Apăru Shayth și o întrebă:

— Stăpână, vrei să dormi aici?

Nu îi răspunse... Luă sandala, se ridică cu mișcări lente și porni agale spre dormitor. Încurajată de amețeaua stăpânei, Shayth comentă cu tristețe:

— Ce păcat, stăpână, salonul acesta frumos, obișnuit cu distracția și desfătarea, va fi în seara asta, pentru prima dată, fără petrecăreți și admiratori... Poate că e la fel de nedumerit ca mine și se întreabă: „Unde e cântecul? Unde e dansul? Unde e iubirea?... Așa ai vrut tu, stăpână?”

Fără să o bage în seamă, curtezana urcă încet scările, tăcută. Shayth se gândi că vorbele ei o să-i stârnească curiozitatea stăpânei.

— Ce rău le-a părut și ce s-au supărat când i-am anunțat că nu o să vii... îi povesti sclava plină de vervă. S-au uitat unii la alții îndurerați și tare triști și s-au urnit cu greu, cu umerii încovoiați.

Rhadopis rămase tăcută. Intră în dormitorul ei cel frumos, se duse repede la oglindă și-și privi chipul. Zâmbind satisfăcută și bucuroasă, își zise: „Dacă ceea ce s-a întâmplat în noaptea aceasta e o minune, atunci și chipul acesta e o minune”. Cuprinsă de un val de fericire, se întoarse spre Shayth și o întrebă:

— Cine crezi că e bărbatul care a venit să mă vadă?

— Cine e, stăpână? Azi l-am văzut prima dată. E un tânăr străin, dar, fără îndoială, de viță nobilă. Chipeș, impunător și îndrăzneț. Se stârnește și freamătă ca vântul, calcă apăsător și are glas poruncitor. Dacă nu m-aș teme, aș zice că nu-i lipsit de...

— De ce?
— De o oarecare nebunie.
— Ai grijă...
— Stăpână, oricâte bogății ar avea, nu-i poate întrece pe iubiții pe care i-ai alungat azi.

— Ai grijă să nu-ți pară rău când îți este lumea mai dragă.
— O întrece bogăția lui pe cea a comandantului Tahu sau pe a guvernatorului Ani? se interesă Shayth uimită.

— Bărbatul acela e Faraon, proasto, îi răspunse Rhadopis mândră.
Femeia se uită ținută la stăpâna ei, cu gura deschisă, dar nu scoase nicio vorbă.

— E Faraon, Shayth, Faraon. Însuși Faraon, nimeni altul. Să nu cumva să începi să clevețești... Acum du-te, dispari din fața mea. Vreau să rămân singură.

Închise ușa și se apropie de fereastra care dădea spre grădină. Noaptea își întinsese deja aripile peste univers. În înaltul cerului se aprinseseră stelele, iar în grădină, lămpile atârnavă de crengile copacilor. Era o noapte încântătoare. Rhadopis îi admiră frumusețea și simți pentru prima oară plăcerea de a fi singură la ora aceea, o plăcere mult mai mare decât a se întâlni cu toți admiratorii... în liniștea nopții își ascultă gândurile și șoaptele inimii... Amintirile începură să curgă și gândul o duse cu multă vreme în urmă, când inima o îndemnase prima dată la fapte ușurate, înainte de a fi încoronată ca regină a inimilor bărbaților și înscăunată pe tronul de la Biga, înainte de a deveni cea care hotăra destinul sufletelor. Pe atunci era o țărancă frumoasă, înflorind în iarba umedă a câmpului ca un trandafir, iar el era un barcagiu cu glas domol și picioare bronzate. În afară de el, nu-și amintea de alt bărbat căruia să i se fi dăruit cu toată inima, iar malurile Bigăi au avut norocul să vadă ceva fără asemănare pe pământ. O invită în barca lui, iar ea acceptă și valurile îi purtară din Biga până departe în sud. Din ziua aceea rupsesse orice legătură cu satul și cu oamenii de acolo. Într-o bună zi, barcagiul dispăru din viața ei. Nu știa dacă se rătăcise, fugise sau murise, și se trezi singură. Dar nu era singură, frumusețea o însoțea mereu, așa că nu ajunsese pe străzi. O luă la el un bărbat între două vârste, cu barba lungă și mărinimos. După viața bună pe care o dusesse alături de el, moartea bărbatului o întristă. Atunci lumina ei începu să strălucească, să ademenească privirile și să atragă bărbații ca pe niște fluturi înnebuniți. I-au așternut la picioarele ei micuțe inimile lor tinere și bogății nenumărate și au întronat-o în palatul din Biga ca regină a inimilor. Și așa se născu Rhadopis... Ah, ce amintiri!

Cum îi murise inima după aceea? I-o ucisese tristețea? Sau înfumurarea, sau măreția? Era surdă la șoaptele dragostei, inima îi era ferecată. Niciun bărbat îndrăgostit de ea cu patimă, cum era Tahu, nu

putea spera să primească de la ea mai mult decât un trup rece.

Se lăsă mult timp în voia amintirilor pe care parcă le-ar fi chemat să o poarte înapoi la zilele cele mai încântătoare din viața ei, cele mai fericite! Timpul trecu – ore, poate minute – până când auzi deodată sunetul unor pași. Se întoarse enervată și zări că ușa era deschisă. Shayth apăru gâfâind:

— Stăpână, se ține după mine. Uite-l!

Rhadopis îl văzu cum intră, sigur pe sine, ca și cum ar fi intrat în propriul lui dormitor. Era și uimită, și bucuroasă.

— Stăpâne! exclamă ea.

Shayth se făcu nevăzută și închise ușa în urma ei. Regele își roti privirea admirând camera cea frumoasă și zise râzând:

— Să-mi cer iertare că am năvălit așa?

Îi zâmbi fericită:

— Camera și stăpâna ei sunt ale tale, domnul meu.

Râse iar cu râsul lui încântător. Era un râs tânăr și răsunător, plin de viață. O prinse de cot, o trase spre divan și o făcu să șadă, apoi luă loc lângă ea.

— Îmi era teamă că o să adormi înainte să vin.

— Să dorm... Somnul nu vine într-o noapte ca asta. Flăcările fericirii îl fac să creadă că e zi.

Chipul îi deveni deodată serios:

— Chiar mai mult, dacă am arde împreună...

Nu mai simțise niciodată o asemenea fericire, inima ei nu mai fusese nicicând atât de trează și de vie, nu mai cunoscuse niciodată plăcerea supunerii ca în fața acestei ființe minunate. Bărbatul avusese dreptate: ardea toată. Dar nu zise nimic, își ridică doar ochii și-l ținui cu o privire grăitoare, plină de sinceritate și tandrețe. În cele din urmă îi spuse:

— Nu mi-am închipuit nicio clipă că o să te întorci în noaptea asta.

— Nici eu. Dar întâlnirea a fost grea și istovitoare. Am obosit de atâta concentrare și frământare și m-a cuprins neliniștea. Bărbatul acela mi-a pus în față o mulțime de hotărâri, am semnat o parte din ele, i-am ascultat cuvintele cu mintea zburându-mi în altă parte, până când nu am mai suportat și i-am spus să lăsăm restul pe mâine. Nu mă gândeam să mă întorc, voiam să rămân singur cu gândurile mele. Dar o dată rămas singur, am simțit că izolarea mă apasă și noaptea devine insuportabil de mohorâtă. Și atunci m-am întrebat: De ce să aștept până mâine? Nu-mi stă în obicei să-mi înfrânez pornirile, așa că nu am mai ezitat și iată-mă aici, în fața ta.

Ce noroc cu obiceiul acesta ale cărui roade delicioase erau gustate chiar de ea. Îl simți cuprins de o bucurie minunată, palpitând de viață și de emoție.

— Rhadopis... Ce nume frumos. Îmi sună în ureche ca un cântec și-

mi face să-mi tremure inima de iubire. Iubirea aceasta e un lucru uimitor. Cum să răpună un bărbat ale cărui nopți sunt pline de femei de toate culorile și pentru toate gusturile? E cu adevărat uimitor. Ce o fi iubirea asta? E o neliniște care-mi chinuie inima, o incantație divină intonată în lăcașurile cele mai înalte ale sufletului meu. O jinduire dureroasă. Ești chiar tu. Căci te afli în toate semnele lumești și sufletești. Uite, trupul meu puternic are nevoie de tine așa cum un om care se îneacă vrea să respire și are nevoie de aer.

Ea îi împărtășea emoțiile și simțea că e sincer: vorbise despre o inimă, dar descrisese două. La fel ca el, auzea incantația divină și îi vedea chipul în toate semnele lumești și sufletești în timp ce pleoapele i se îngreunau de vise și încântare. Când genele li se atinseră, o întrebă tandru:

— De ce nu spui nimic, Rhadopis?

Își deschise ochii cei frumoși și îl privi pierdută, duioasă:

— Ce nevoie am de cuvinte, stăpâne? Atâta timp cuvintele mi-au curs de pe buze, iar inima îmi era moartă. Dar acum inima mi se trezește la viață și îți soarbe cuvintele așa cum pământul absoarbe căldura soarelui ca să se umple de viață.

Regele îi zâmbi fericit:

— Iubirea asta m-a smuls dintr-o lume plină de femei.

Ea îi răspunse zâmbind:

— Iar pe mine m-a smuls dintr-o lume plină de bărbați.

— Rătăceam prin lume cu mintea încetoșată, iar tu te aflai la doi pași de mine. Ce păcat. Ar fi trebuit să te cunosc cu mulți ani în urmă.

— Așteptam amândoi ca șoimul să ne unească.

O strânse de mână cu patimă și îi zise:

— Da, Rhadopis, soarta a așteptat să apară șoimul la orizont, ca să aștearnă pe paginile ei cea mai frumoasă poveste de dragoste. N-am nicio îndoială că șoimul nu a mai suportat să ne amâne iubirea. De azi ar trebui să nu ne mai despărțim niciodată. Cel mai frumos lucru pe lume ar fi să rămânem împreună.

Ea oftă din adâncul inimii și-i răspunse:

— Da, stăpâne, de azi ar trebui să nu ne mai despărțim niciodată. Îți dau sufletul meu, ca o pajiște înverzită, pe care să paști după cum îți este voia.

El îi luă palmele între ale lui și i le strânse afectuos.

— Vino cu mine, Rhadopis. Palatul acesta să se închidă cu tot trecutul lui rușinos. Căci simt că fiecare zi din viață pe care am pierdut-o înainte de a te cunoaște e o lovitură mârșavă de pumnal împlântată în fericirea mea.

Fusese cuprinsă de euforie, dar acum parcă era neliniștită:

— Maiestatea Sa vrea să mă mut în haremul lui?

Bărbatul dădu din cap și zise:

— Vei locui în locul cel mai elegant de acolo.

Rhadopis își plecă ochii gânditoare, neștiind ce să spună. Tăcerea ei îl surprinse. Îi prinse bărbia delicată cu degetele mâinii drepte, îi ridică capul spre el și o întrebă:

— Ce-i cu tine?

Femeia ezită o clipă.

— E o poruncă, Maiestate?

Inima i se strânse când auzi cuvântul „poruncă”.

— Poruncă? Nicidecum, Rhadopis. Graiul iubirii nu e graiul poruncilor. Până azi nu mi-am dorit niciodată să renunț la postura în care mă aflu și să devin iar o ființă umană care-și croiește drumul în viață fără niciun sprijin, care-și urmează soarta fără privilegii. Uită acum de Faraon și spune-mi dacă dorești să-ți legi viața de a mea.

Se temea să nu-i înțeleagă greșit tăcerea și ezitarea, așa că îi spuse cu sinceritate:

— Te doresc așa cum îmi doresc propria viață. Chiar mai presus de ea, căci nu am iubit viața cu adevărat decât după ce m-am îndrăgostit de tine. Și pentru mine viața are rost acum pentru că mă face să îți simt iubirea și-mi bucură toate simțurile cu prezența ta. Îndrăgostiții nu spun mereu vorbe sincere din instinct? Întreabă-i inima lui Rhadopis, stăpâne, și-ți va ajunge la ureche ceea ce buzele mele au rostit deja, dar sunt nedumerită și mă întreb de ce să închid porțile palatului pentru totdeauna. Palatul sunt eu însămi, stăpâne, și ar trebui să-l iubești așa cum mă iubești pe mine. Nu are niciun colț pe care să nu-mi fi lăsat urmele, imaginea, numele, amintirea. Cum să-l părăsesc când aici a coborât din zbor șoimul care ți-a adus mesajul de dragoste nemuritor? Cum să-l părăsesc când aici mi-a tresărit inima de iubire pentru prima oară? Cum să-l părăsesc, stăpâne, când aici ai venit, în toată măreția ta, să mă vezi? Se cuvine ca orice loc pe care ai pășit să devină doar al tău, la fel ca inima mea, și să nu-și închidă porțile niciodată.

Regele îi ascultă cuvintele cu încordare în timp ce inima îi ardea și sufletul îi vibra la unison cu fiecare vorbă. Îi mângâie pletele negre ca tăciunele, o luă în brațe și îi dădu un sărut dulce ca nectarul.

— Rhadopis, iubire contopită cu sufletul meu, îi spuse el, porțile acestui palat nu se vor închide și în camerele lui nu va domni întunericul. Cât vom fi împreună, va rămâne un leagăn al iubirii, un rai al dragostei, o grădină înfloritoare în care să fie sădite răsadurile amintirilor. Voi face din acest castel un sanctuar al iubirii și-i voi acoperi podelele și pereții cu aur curat.

Cu chipul luminat de un zâmbet, Rhadopis murmură:

— Facă-se voia ta, stăpâne. Jur pe iubirea pe care ți-o port că mâine o să merg la templul lui Sotis, o să-mi spăl trupul cu ulei sfânt ca să mă curăț de trecutul păcătos și o să mă întorc la sanctuar cu inima

pură și nouă, ca o floare ce își rupe învelișul și îmbrățișează razele soarelui.

El îi luă mâna și i-o puse în dreptul inimii. Apoi o privi în ochi și îi spuse:

— Rhadopis, astăzi sunt fericit. Jur pe întregul univers și pe zei că sunt fericit. Asta e tot ce-mi doresc în viață. Privește-mă! Ochii tăi negri mă încântă mai mult decât toată lumina lumii.

În noaptea aceea insula Biga a dormit, dar iubirea a rămas trează în palatul său cel alb până ce bezna nopții s-a retras făcând loc albastrului visător al zorilor.

Umbra iubirii

Rhadopis se trezi spre prânz. Era zăpușeală, razele fierbinți ale soarelui trimiteau pe pământ lumină și căldură dogoritoare. Cămașa de noapte fină i se mula pe trupul suav. Niște şuvițe din părul răvășit i se revărsau pe piept, altele se odihneau pe pernă.

Binecuvântată e deșteptarea din somn care trezește în inimă amintiri frumoase... Inima îi era o câmpie a bucuriei, mireasma florilor plutea în aerul din jurul ei, tot universul îi zâmbea de fericire și încântare. I se părea că toate simțurile i se treziseră la o viață nouă, îi dezvăluiau o altă lume, mai frumoasă, sau că renăscuse.

Se răsuci pe cealaltă parte și privi perna: se mai vedea încă locul în care el își sprijinise capul. Ochii îi străluciră visători și tandri. Își apropie capul, sărută locul acela și murmură încântată: „Ce minunat e totul... Și ce fericită sunt...”

Pe urmă se ridică în capul oaselor, rămase așa puțin, apoi se dădu jos din pat – așa cum făcea în fiecare dimineată – vioaie ca o vorbă de duh a unui suflet glumeț. Se îmbăie cu apă rece și se parfumă, își puse veșmintele scăldate în arome, apoi se așeză la masă și-și savură mâncarea de dimineată: ouă și lipie. Bău o cupă de lapte și una de bere.

Urcă pe corabie și porni spre Abu. Ajunsă acolo, se îndreptă spre templul lui Sotis. Trecu de poarta impunătoare cu inima umilă și sufletul plin de speranță. Se plimbă prin clădirea imensă și primi binecuvântarea zidurilor și a coloanelor încărcate cu inscripții sacre. Lăsă în cutia milei tot ce avea la ea, pe urmă se duse în sala unde se afla marea preoteasa și îi ceru să o spele cu untdelemn sfânt, ca să o purifice de necurătenii și nefericirile vieții și să-i golească inima de păcate și de orbire. Lăsându-se în seama mâinilor neprihănite ale preotesei, simțea că se desparte fără milă de corpul lui Rhadopis, coborând în mormânt trupul curtezanei frivole, care jucase pe degete bărbații, le răvășise sufletele și dansase pe cadavrele victimelor și pe rămășițele inimilor lor spulberate. Simțea cum prin vene îi curge un sânge nou, cum inima îi pulsează și îi încarcă toate simțurile cu mulțumire, fericire și puritate. Pe urmă căzu în genunchi și se rugă fierbinte, cu ochii scăldați în lacrimi, iar la sfârșit rugă zeul să-i binecuvânteze iubirea și viața cea nouă. Se întoarse la palat fericită de parcă ar fi fost o pasăre planând cu aripile întinse pe cerul senin. Shayth o întâmpină aproape plutind de bucurie.

— Binecuvântată fie ziua aceasta fericită, stăpână. Știi cine a venit la palatul nostru cât ai lipsit?

Cu inima gata să-i sară din piept, strigă.

— Cine?!...

— Niște meșteri dintre cei mai vestiți ai Egiptului, trimiși de Faraon. S-au uitat prin camere, coridoare și săli, au măsurat înălțimea ferestrelor și a pereților ca să facă mobila nouă.

— Chiar așa?

— Da, stăpână. Cât de curând palatul va fi o minunăție a acestor vremuri. Ce tocmeală avantajoasă!

Rhadopis nu înțelese prea bine ce voia să spună femeia. Pe urmă însă, bănuind despre ce e vorba, încruntă din sprâncene:

— La ce tocmeală te referi, Shayth?

Femeia îi făcu cu ochiul:

— Tocmeala pentru patima cea nouă. Jur pe toți zeii că Maiestatea Sa ar fi în stare să dea gata o țara întreaga de bogați. De azi încolo n-o să-mi mai pară rău după negustorii din Memphis și comandanții din ținutul de Sud.

Rhadopis se înroși de furie și-i strigă:

— Ajunge, femeie! Acum nu am făcut niciun târg.

— Vai de mine... Dacă aş avea destul curaj, stăpână, te-aş întreba atunci ce ai făcut.

Rhadopis oftă.

— Oprește-te cu vorbăria. Chiar nu-ți dai seama cât sunt de serioasă în privința asta?

Sclava tăcu și se uită fix la chipul frumos al stăpânei. În cele din urmă îi spuse:

— Zeii să te binecuvânteze, stăpână... Sunt nedumerită și mă întreb: de ce e așa serioasă stăpâna mea?

Rhadopis oftă iar și se întinse pe divanul confortabil.

— M-am îndrăgostit, Shayth, șopti ea.

Sclava se lovi cu palma peste piept și exclamă panicată și uluită:

— Te-ai îndrăgostit, stăpână!

— Da, m-am îndrăgostit. De ce ești așa de uimită?

— Iertare, stăpână. Iubirea e un musafir nou. Nu te-am mai auzit rostindu-i numele. Cum a ajuns aici?

Rhadopis zâmbi și îi răspunse visătoare:

— Ce-i de mirare? E un lucru obișnuit ca o femeie să se îndrăgostească.

— Nu și aici, spuse Shayth făcând un semn spre inima stăpânei. Am crezut mereu că e o fortăreață de nepătruns. Cum de a fost cucerită? Pe toți zeii, haide, spune-mi...

Ochii lui Rhadopis străluciră visători și amintirea îi stârni în suflet sentimente înflăcărare.

— M-am îndrăgostit, Shayth, începu ea să povestească în șoaptă. Iar iubirea e un lucru minunat. În ce clipă a bătut la poarta inimii mele? Cum mi-a pătruns în adâncul sufletului? Nu știu. Mă tulbură profund, dar am simțit adevărul în inimă, căci mi-a zvâcnit nestăpânită, mi-a

zvâcnit când i-am văzut chipul, mi-a zvâcnit când i-am auzit glasul. Niciodată în viață nu mi-a mai zvâcnit așa, dar un glas misterios îmi șoptea la ureche că acest bărbat, și nimeni altul, este stăpânul inimii mele. M-a copleșit un sentiment, dulce și dureros și am știut că el va deveni o parte din mine, la fel cum îmi este inima, iar eu voi deveni o parte din el, așa cum îi este sufletul. Nu-mi mai pot închipui cum poate fi viața frumoasă și existența plăcută fără această contopire.

— Sunt uluită, stăpână, spuse Shayth cu respirația tăiată.

— Da, Shayth, atâta timp cât m-am bucurat de libertate deplină, am urcat pe o colină înaltă de unde priveam spre o lume vastă și ciudată. Îmi petreceam serile cu zeci de bărbați, delectându-mă cu conversații plăcute, admirând opere de artă, amuzându-mă cu obscenități și cântece, dar tot timpul inima îmi era apăsată de un plictis fără leac și sufletul îmi era înnegurat de o singurătate insuportabilă. Acum, Shayth, speranțele mi s-au limitat, restrângându-se la un singur bărbat: domnul meu. El este tot universul meu. Viața freamătă iar, plictisul și însingurarea ce-mi stăteau în cale au dispărut. Totul se scaldă în lumină și bucurie. Îmi pierdusem sufletul în lumea asta mare, iar acum l-am regăsit în bărbatul meu iubit. Ai văzut ce înseamnă iubirea, Shayth?

Sclava dădu din cap profund uimită și zise:

— După cum spui, stăpână, e un lucru minunat. Și poate mai dulce chiar decât viața. Și mă întreb cum simt eu iubirea. Iubirea e ca foamea, iar bărbații ca mâncarea. Iubesc bărbații tot așa cum iubesc mâncarea. Chiar așa. Și asta mi-e de ajuns.

Rhadopis râse și râsul ei delicat răsună ca vibrația unei coarde de lăută. Se ridică, ieși în balconul care dădea spre grădină și îi porunci lui Shayth să îi aducă lira. Dorea să-și plimbe degetele pe coarde și să cânte. De ce nu, când lumea întreagă fredona o melodie voioasă?

Shayth dispăru pentru o clipă, apoi se întoarse cu lira, o așeză în fața stăpânei și îi spuse:

— Te-ar deranja să amâni puțin?

— De ce? întrebă Rhadopis ridicând lira de jos.

— Unul dintre sclavi m-a rugat să te anunț că a venit un bărbat care îți cere îngăduința să te vadă.

Pe chip i se citi nemulțumirea.

— Nu știe cine e? se interesă ea destul de indiferentă.

— Zice că e... Pretinde că l-a trimis artistul Henfer.

Rhadopis își aminti de ucenicul despre care Henfer îi spusese acum două zile că îl alesese să decoreze în locul lui camera de vară.

— Adu-l aici, îi ceru ea lui Shayth.

Se simțea sâcăită și deranjată. Strânse lira în mâini și degetele îi ciupiră coardele ușor, apoi cu enervare, interpretând o melodie haotică.

Shayth se întoarce, iar în urma ei pășea un bărbat tânăr, care făcu o plecăciune și zise cu un glas delicat:

— Zeii să-ți ferească ziua, doamna mea.

Rhadopis puse lira deoparte și-l privi pe sub genele-i lungi.

Era de-înălțime potrivită și slăbuț, cu tenul smead, trăsături frumoase și ochi remarcabil de mari, în care se citeau semnele candorii și ale naivității. O cucerii vârsta lui fragedă și sinceritatea din priviri, dar se întrebă dacă chiar va fi în stare să termine munca începută de marele sculptor Henfer. Oricum, era încântată să îl vadă și iritarea pe care o simțise mai devreme îi trecu.

— Tu ești ucenicul pe care sculptorul Henfer l-a ales să-mi decoreze camera de vară? îl întrebă ea.

— Da, doamna mea, îi răspunse tânărul vădit intimidat, privind când chipul lui Rhadopis, când pardoseala balconului.

— Foarte bine. Și cum te numești?

— Benamun... Benamun ben Besar.

— Benamun. Câți ani ai, Benamun? Îmi pari foarte tânăr.

Acesta se îmbujoră și îi răspunse:

— În misra⁽³⁾ care vine împlinesc optsprezece.

— Cred că exagerezi.

— Nicidecum, doamnă. Spun adevărul.

— Ce copil ești, Benamun.

În ochii lui mari, căprui, apăru o umbră de neliniște, ca și cum i-ar fi fost frică să nu fie respins din cauza vârstei. Ghicindu-i temerile, Rhadopis îi surâse:

— Nu-ți face griji, știu că harul unui sculptor stă în mâinile, nu în vârsta lui.

— Maestrul meu, marele artist Henfer, mi-e martor pentru asta, îi răspunse el plin de entuziasm.

— Ai mai avut vreo lucrare importantă înainte?

— Da, doamnă. Am decorat un perete al camerei de vară din palatul domnului Ani, guvernatorul Bigăi.

— Ești un copil-minune, Benamun.

Acesta se îmbujoră și ochii îi străluciră de bucurie. Era nespus de fericit. Rhadopis o chemă pe Shayth și îi porunci să îl ducă în camera de vară.

Tânărul ezită o clipă înainte de a o urma pe Shayth și-i zise lui Rhadopis:

— Trebuie să-mi acorzi din timpul tău în fiecare zi... La orice oră vrei.

— Sunt obișnuită cu asemenea îndatoriri. O să mă gravezi întreagă?

— Sau pe jumătate. Sau poate o să fac doar fața. În orice caz, asta depinde de felul în care arată celelalte ornamente.

Zicând acestea, făcu o plecăciune și ieși din cameră în urma lui

Shayth. Rhadopis își aminti de sculptorul Henfer și se întrebă în sinea ei cu ironie: oare i-ar trece prin minte că palatul, ale cărui porți i-a cerut să le deschidă pentru ucenicul său, va fi de acum, pentru el, un loc interzis?

Tânărul acesta avusese darul să o liniștească. Parcă îi stârnise în inimă o nouă emoție care nu mai prinsese viață niciodată înainte: instinctul matern. Deodată se temu pentru el din cauza ochilor ei ispititori de care nu scăpase nimeni. Se rugă sincer zeilor să-i păzească liniștea și candoarea și să-l apere de durere și de disperare.

Benamun

După cum promisese, în dimineața următoare se duse în camera de vară din grădină. Îl găsi pe Benamun stând la o masă. Întinsese pe ea o coală de papirus și desena tot felul de forme, preocupat și gânditor. Când îi simți prezența, puse stilul pe masă, se ridică în picioare și făcu o plecăciune. Ea îl salută și îi spuse zâmbind:

— O să-ți ofer ție ora aceasta a dimineții, fiindcă e singura de care dispun în cursul zilei.

— Îți mulțumesc, doamna mea, dar nu începem astăzi, îi răspunse tânărul cu glasul lui încet și timid. Lucrez încă la planul general al ornamentelor.

— Vai, m-ai păcălit, băiete.

— În niciun caz, doamnă... Dar mi-a venit o idee minunată.

Ea îl privi drept în ochii aceia mari și candizi și îi spuse cu ironie:

— Vrei să spui că în căpșorul acela al tău se poate naște o idee minunată?

Îmbujorat și intimidat, arătă spre peretele din dreapta:

— O să umplu locul acesta gol cu o imagine a chipului și a gâtului tău.

— Groaznic! Mi-e teamă că o să fie urât și înspăimântător.

— Va fi la fel de frumos ca în realitate.

Cuvintele îi ieșiseră tânărului de pe buze cu o inocență firească. Rhadopis îl scrută cu privirea și el se intimidă, plecându-și ochii mari. I se făcu milă de el și își mută privirea spre iazul ce se întindea dincolo de ușa dinspre răsărit a camerei. Ce tânăr delicat, ca o fecioară neprihănită. Îi stârnise în inimă o tandrețe neobișnuită și îi trezise în ungherele sufletului sentimentele materne adormite. Se întoarse iar spre el și îl văzu aplecat peste desene, dar obrajii încă îmbujorați de emoție îl trădau că nu se concentra la ceea ce face. Nu ar trebui să-l lase și să-și vadă de ale ei? Dar cedă dorinței de a sta de vorbă cu el:

— Ești din Sud? îl întrebă ea.

Tânărul își ridică capul și chipul i se luminează de bucurie:

— Sunt din Ambus, doamnă.

— Din Ambus? Înseamnă că ești din nordul Sudului. Și atunci cum ai ajuns să lucrezi cu sculptorul Henfer, căci el e din Bilaq?

— Tatăl meu era prieten cu sculptorul Henfer și, când a văzut preocupările mele pentru artă, m-a trimis la el și m-a dat în grija lui.

— Tatăl tău e artist?

După o clipă de tăcere, tânărul îi răspunse:

— Nicidecum... Tatăl meu era mai-marele doctorilor din Ambus. Era nespus de priceput la chimie și îmbălsămare.

A descoperit multe amestecuri de otrăvuri și metode noi de îmbălsămare.

Din spusele tânărului femeia înțelese că tatăl lui murise.

Mirată că descoperise amestecuri de otrăvuri, îl întreabă:

— Și de ce prepara otrăvuri?

— Făcea din ele leacuri binefăcătoare, îi răspunse tânărul pe un ton trist. Și doctorii luau de la el asemenea leacuri, însă, din păcate, asta l-a costat până la urmă viața.

Rhadopis se arată foarte interesată:

— Cum s-a întâmplat, Benamun?

— Îmi amintesc, doamnă, că tata a preparat o otravă deosebită. Se tot lăuda că e cea mai ucigătoare dintre otrăvuri și că poate omorî un om în câteva clipe. De aceea a și numit-o „otrava fericită”. Pe urmă, într-o noapte nenorocită, și-a petrecut tot timpul în laborator, lucrând fără încetare. Dimineață l-au găsit pe bancă, întins fără suflare. Lângă el zăcea destupat flaconul cu otrava ucigătoare.

— Ce ciudat... S-a sinucis?

— E sigur că a luat o înghițitură din otrava ucigătoare, dar ce l-a împins la pierzanie? Secretul a fost înmormântat o dată cu el. Toți credem că vreun spirit malefic a pus stăpânire pe el, i-a rătăcit mințile, iar tata a făcut ceea ce a făcut într-un moment de oboseală și confuzie. A fost o lovitură grea pentru toată familia.

Fața tânărului se întunecă de tristețe. Își plecă capul spre piept. Rhadopis, regretând că adusese vorba despre subiectul acesta dureros, îl întreabă:

— Mama ta mai trăiește?

— Da, doamnă. Locuiește în palatul nostru din Ambus.

Cât despre laboratorul tatei, din noaptea aceea nimeni nu i-a mai călcat pragul.

Rhadopis plecă gândindu-se la moartea ciudată a doctorului Besar și la otrăvurile încuiate în laborator.

Benamun era singurul străin apărut la orizonturile liniștite ale lumii ei pline de iubire și tihnă, după cum el era singurul care-i răpea în fiecare dimineață câte o oră din timpul destinat iubirii. Cu toate acestea, nu o deranja deloc, fiindcă era mai gîngăș decât o nălucă. Zilele treceau, ea era copleșită de dragoste, iar el cufundat în muncă. Și pe pereții camerei de vară o artă înălțătoare începea să prindă viață.

Îi privea încântată mișcările mâinii care răspândeau în cameră atmosfera unei frumuseți nemaipomenite. Era tot mai convinsă de marele lui talent și se gândi că, foarte curând, îi va lua locul sculptorului Henfer. Într-o zi, când se pregătea să iasă din cameră, după ce petrecuse acolo o oră, îl întreabă:

— Nu ești niciodată obosit sau plictisit?

Tânărul zâmbi mândru:

— În niciun caz...

— Parcă ai fi mânat de o putere diabolică.

Un zâmbet îi luminează fața smează când îi răspunse pe un ton scăzut, cu naivitate:

— Ba e puterea dragostei.

Inima femeii tresări la aceste cuvinte, care îi trezeau cele mai plăcute amintiri. Îi veni în minte imaginea unei femei iubite, în plină strălucire și măreție. Dar el continuă, fără să știe ce stârnise în inima ei:

— Nu știi, doamnă, că arta este iubire?

— Adevărat?

Făcu semn spre fruntea ei, pe care o desenase pe perete, și spuse:

— Aici e tot sufletul meu curat.

Stăpână iar pe propriile ei emoții, îi răspunse zeflemitor:

— E doar o piatră fără simțire.

— Era o piatră înainte ca mâinile mele să o atingă. Acum însă, sufletul meu e în ea.

Femeia izbucni în râs.

— Ești îndrăgostit de tine însuși, îi spuse ea și îi întoarse spatele.

Din ziua aceea deveni clar că el nu se iubea doar pe sine însuși. O dată, se plimba singură prin grădină, fără nicio țintă, ca un gând rătăcitor în mintea unui visător fericit, când își aruncă privirea spre camera de vară. Îi veni ideea să se distreze urcând până la un luminiș mai înalt din pădurea de sicomori, de unde să-și privească prin fereastra camerei de vară chipul aproape terminat, zugrăvit pe peretele opus. Îl zări pe tânărul artist la baza peretelui. Se gândi că era cufundat în lucru, ca de obicei. Dar văzu apoi că îngenunchease, cu mâinile încrucișate pe piept și capul ridicat, ca și cum s-ar fi rugat, numai că avea fața îndreptată spre gravura neterminată a chipului ei.

Mănată de instinct, se ascunse după o creangă ca să-l urmărească mai departe pe furiș, uimită și speriată. Îl văzu că se ridică în picioare, ca și cum și-ar fi încheiat rugăciunea, și își șterge ochii cu marginea mânecii largi. Cu inima fremătând, rămase un timp nemișcată în liniștea ce o învăluia. Se auzeau doar, din când în când, clipocitul și măcăitul rațelor ce se scăldau în iaz. Se răsuci pe călcâie și porni în fugă înapoi spre palat.

Ceea ce sperase să nu se întâmple se întâmplase pentru că fusese miloasă cu el. Întrezărise semnele în ochii lui candidi de fiecare dată când o privea, dar nu putuse împiedica răul. Ar trebui oare să impună o distanță între ei? Să găsească un pretext ca să-i închidă în nas poarta palatului? Dar se temea să nu-i chinuie sufletul delicat. Nu știa ce să facă.

Însă ezitarea ei nu dură mult. Nimic din lume nu o putea preocupa

mai mult de o clipă, căci toate sentimentele și pornirile ei deveniseră o pradă a dragostei, bunuri aflate în mâinile unui iubit acaparator, care venea în fugă la palatul ei de vis, părăsindu-și propriul palat și propria-i lume, fără să ezite și fără să regrete. Scăpau amândoi de realitate, se retrăgeau în propriile lor suflete pline de pasiune, se lăsau înlănțuiți de vraja iubirii, mistuiți de flacăra ei, luând încăperile palatului, grădina și păsările drept martori ai strălucirii și măreției ei. Cel mai mare motiv de frământare al lui Rhadopis din acele zile petrecute împreună era să descopere, dimineța, după ce își lua rămas-bun de la ea, că nu îl întrebase ce îi stârnise mai mult dorințele, ochii sau buzele ei? Cât despre Faraon, el își amintea uneori, pe drumul de întoarcere la palatul său, că nu îi sărutase piciorul drept la fel de drăgăstos ca pe cel stâng și, cuprins de regret, revenea în fugă ca să-și șteargă din minte acest motiv mărunț de îngrijorare.

Erau zile fără asemănare.

Khnumhotep

Zilele care aduseseră fericire și bucurie unora înneguraseră chipul lui Khnumhotep, prim-ministrul și mai-marele preoților. Stătea în clădirea guvernului și urmărea evenimentele cu ochi pesimiști și inima întristată, plecându-și atent urechea la ceea ce se spunea. Apoi decise să aibă răbdare.

Porunca dată de rege pentru confiscarea pământurilor deținute de temple îi tulburase viața și-i ridicase obstacole psihologice în calea guvernării, căci toți preoții primiseră vestea speriați și îndurerați și mulți dintre ei scriseseră îndată petiții și plângeri pe care le trimiseseră prim-ministrului și înaltului șambelan.

Khnumhotep observase că regele nu-i mai acorda nici a zecea parte din timpul pe care i-l acordase înainte. Rareori se mai întâlnea cu el ca să stea de vorbă despre treburile țării. Se zvonea că Faraon se îndrăgostise de curtezana de la palatul cel alb din Biga și că își petrecea nopțile acolo. Mai mult de atât, văzuseră cum meșteri erau duși grupuri-grupuri la palat, cum o mulțime de sclavi cărau într-acolo mobilă scumpă și bijuterii prețioase. Demnitarii sușoteau că palatul lui Rhadopis se transforma într-un lăcaș de aur, argint și mărgean, iar coloanele sale stăteau mărturie unei iubiri dezlănțuite, pentru care Egiptul cheltuia fără măsură.

Khnumhotep era un bărbat cu capul pe umeri și cugetul pătrunzător, dar își pierduse răbdarea și nu mai putea rămâne impasibil. Cumpăni îndelung situația și se hotărî să schimbe cursul lucrurilor. Trimise un sol la înaltul șambelan Sofkhatep, rugându-l să se întâlnească cu el în clădirea guvernului. Înaltul șambelan se duse în grabă la întâlnire. Prim-ministrul dădu mâna cu el și îi spuse:

— Îți mulțumesc, mărite Sofkhatep, că mi-ai acceptat rugămintea.

Înaltul șambelan făcu o plecăciune și-i răspunse:

— Nu preget niciodată să-mi împlinesc îndatoririle sfinte de a-mi servi stăpânul.

Cei doi bărbați se așezară față în față. Khnumhotep avea o voință de fier și nervi de oțel. Chipul îi părea liniștit, în ciuda tristeții care îi apăsa sufletul. Ascultă în liniște cuvintele înaltului șambelan, apoi zise:

— Mărite Sofkhatep, toți suntem slujitori devotați ai lui Faraon și ai Egiptului.

— Așa e, preafericite.

Khnumhotep se hotărî să-i spună problema gravă care îl frământa:

— Dar conștiința mea nu are tihnă din cauza cursului pe care au luat-o lucrurile în ultima vreme. Întâmpin încurcături și greutăți. M-am gândit – și cred că am avut dreptate – că o întâlnire între noi doi

ar fi de mare folos.

— Zeii îmi stau mărturie că aş fi bucuros ca aprecierea ta, preafericite, să fie adevărată.

Bărbatul consimţi dând din cap şi îi zise sfătos:

— E bine să vorbim deschis şi să spunem lucrurilor pe nume. Căci a vorbi deschis, după cum spunea filosoful nostru Kagemni, e un semn de sinceritate şi fidelitate.

Sofkhatep consimţi:

— Adevărat a grăit filosoful nostru Kagemni.

Khnumhotep tăcu o clipă ca să îşi adune gândurile, apoi zise cu un glas în care se putea citi tristeţea:

— În ultimul timp am avut rareori cinstea să mă întâlnesc cu Maiestatea Sa.

Prim-ministrul aşteptă ca Sofkhatep să spună ceva, dar cum acesta tăcu, continuă:

— După cum bine ştii, am cerut de multe ori să fiu primit în audienţă, dar mi s-a spus că Maiestatea Sa nu este la palat.

— Nu se cuvine nimănui să-i țină socoteală lui Faraon pe unde merge şi pe unde stă, îi răspunse îndată Sofkhatep.

— Nu asta am vrut să spun, preamărite, îi replică prim-ministrul. Dar cred că am dreptul, ca prim-ministru, să mi se dea prilejul, din când în când, să mă întâlnesc cu Maiestatea Sa ca să pot să-mi îndeplinesc obligaţiile.

— Iertare, preafericite, dar te întâlneşti cu Faraon.

— Rareori am acest prilej. Şi află că nu ştiu ce ar trebui să fac ca să-i prezint înălţimii Sale petiţiile ce vin în valuri copleşitoare la guvern.

Şambelanul îl privi o clipă cumpănind, apoi spuse:

— Poate sunt în legătură cu pământurile templelor...

Deodată, ochii prim-ministrului sclipiră:

— Chiar aşa e, domnul meu.

— Faraon nu mai vrea să audă nimic despre asta, îi răspunse Sofkhatep repede. Căci Maiestatea Sa şi-a spus ultimul cuvânt.

— În politică nu există ultimul cuvânt.

— Asta e părerea ta, preafericite, pe care s-ar putea să nu o împărtăşesc, îi replică Sofkhatep pe un ton destul de tăios.

— Prin tradiţie, pământurile templelor nu sunt moştenite?

Sofkhatep era nemulţumit fiindcă simţea că prim-ministrul încerca, după ce îşi exprimase deja reticenţa, să-l atragă într-o discuţie care nu-i făcea deloc plăcere. Adăugă pe un ton ce nu lăsa loc de îndoială:

— O să rămân la cuvintele stăpânului meu. Nimic mai mult.

— Cei mai credincioşi supuşi ai stăpânului lor sunt aceia care-i dau sfaturi sincere.

La auzul acestor cuvinte dure, înaltul şambelan se indignă şi mai mult, simţindu-se profund jignit. Îi replică apăsător:

— Îmi cunosc îndatoririle, preafericite, dar nu le pun la îndoială decât în fața propriei mele conștiințe.

Khnumhotep oftă disperat, apoi zise liniștit și resemnat:

— Conștiința ta e mai presus de orice îndoială, preacinstite, nu am avut niciodată rezerve în privința fidelității sau a înțelepciunii tale. Poate că tocmai asta m-a făcut să-ți caut sfatul. Cum însă crezi că așa ceva e nepotrivit pentru un om fidel ca tine, nu-mi rămâne, din păcate, decât să mă descurc fără tine. Acum nu mai am decât o rugămintă.

— Spune, preafericite, zise Sofkhatep.

— Aș vrea să te rog să îmi aduci la cunoștință Maiestății

Sale Regina că aș fi onorat dacă ar putea să mă primească astăzi.

Sofkhatep îl privi uimit pe prim-ministru. Chiar dacă prin această rugămintă nu încălcase limitele, era oricum un lucru neașteptat, care îl descumpăni pe înaltul șambelan. Dar Khnumhotep continuă pe un ton hotărât:

— Îmi prezint această rugămintă în calitate de prim-ministru al Regatului Egiptului.

Sofkhatep era neliniștit:

— Să nu aștept până mâine ca să îmi dau de știre regelui despre dorința ta?

— Nicidecum, preacinstite. Doresc sprijinul Maiestății Sale Regina ca să depășesc piedicile ce-mi stau în cale. Nu mă face să pierd un prilej de aur de a-mi servi regele și țara.

Sofkhatep nu mai avu ce face și îi răspunse:

— O să-i prezint Maiestății Sale Regina rugămintea ta chiar acum.

— O să aștept solul din partea ta, spuse Khnumhotep și îi strânse mâna.

— Fie cum voiești, preafericite, mai spuse înaltul șambelan înainte de a pleca.

Rămas singur, Khnumhotep se încruntă și strânse din dinți atât de tare, încât bărbia lui cea lată părea o placă de granit. Adâncit în gânduri, începu să se plimbe în sus și în jos prin cameră. Nu se îndoia de fidelitatea lui Sofkhatep, dar nu avea deloc încredere în curajul și dârzenia lui. Deși nu sperase la prea multe de la el, îl chemase fiindcă nu voise să nu încerce toate posibilitățile. Se frământa și se întreba dacă regina îi va asculta rugămintea și îl va primi. Și ce putea face dacă îl refuza? Regina nu era de subestimat. Poate cu mintea ei ageră reușea să descâlcească lucrurile și să salveze relațiile dintre rege și preoțime, care erau pe punctul de a se destrăma. Fără îndoială că regina știa de purtarea necuviincioasă a tânărului rege și suferea foarte mult, căci era o regină cunoscută pentru istețimea ei și simțea, ca orice soție, și bucurii, și tristeți. Nu era regretabil ca templele să fie spoliata de pământuri, ca veniturile pe care le aduceau să-i fie

așternute la picioare unei dansatoare?

Aurul se revărsa în palatul din Biga prin uși și ferestre. Cei mai pricepuți meșteri se îndreptau cu toții într-acolo, lucrând zi și noapte ca să facă mobile pentru camerele palatului, podoabe și veșminte pentru stăpâna lui. Dar unde... Unde era Faraon? Își părăsise soția, haremul și miniștrii și se retrăsese în palatul acelei dansatoare vrăjitoare. Profund îndurerat, bărbatul oftă și murmură:

— Cel ce stă pe tronul Egiptului nu trebuie să fie un ușuratic...

Rămase cufundat în gânduri, dar nu trecu mult și apăru șambelanul lui ca să-i ceară îngăduința de a-l primi pe solul venit de la palat. Își dădu îngăduința și îl așteptă încordat pe mesager. În ciuda voinței puternice și a nervilor de fier, în acest moment decisiv buzele îi tremurau. Când intra, solul făcu o plecăciune și-l anunță cu glas răspicat:

— Maiestatea Sa Regina vă așteaptă, preafericite.

Luă îndată teancul de petiții și se urcă în carul care îl purtă aproape în zbor până la palat. Nu se gândise nicio clipă că solul va veni atât de repede. Fără îndoială, regina era tristă și îngrijorată, suferea de singurătate. Fără îndoială, se străduia să suporte cu răbdare că era jignită și neglijată, ascunzându-se în spatele unui vâl de mândrie și tăcere. Presimțea că este de aceeași părere cu el și că vedea lucrurile la fel ca preoții și ca toți oamenii cu judecată. Oricum, el își va face datoria, iar zeii vor hotărî mai departe.

Ajuns la palat, se duse direct la pavilionul reginei. În scurt timp fu invitat să se întâlnească cu Maiestatea Sa în sala ei oficială de primire. Apoi fu condus în fața tronului. Făcu o plecăciune până ce atinse cu fruntea poala veșmântului reginei și spuse solemn:

— Pacea fie asupra stăpânei mele, lumina soarelui și strălucirea lunii.

— Pacea fie asupra ta, prim-ministrule Khnumhotep, îi răspunse regina cu glas cumpănit.

Prim-ministrul își îndreptă spatele, dar rămase cu capul plecat și spuse umil:

— Limba sclavului tău supus nu e în stare să aducă cuvenitele mulțumiri ființei tale sublime pentru bunăvoința și generozitatea de a mă primi.

Regina îi vorbi cu vocea ei domoală:

— Mă gândesc că nu ai cere să mă vezi decât pentru un lucru grav. De aceea nu am ezitat să te primesc.

— Lăudată fie înțelepciunea stăpânei mele, căci e vorba cu adevărat de un lucru grav, care privește chiar esența politicii naționale.

Regina așteptă în tăcere ca bărbatul să-și adune puterile și să continue.

— Maiestate, am de înfruntat obstacole atât de grele, încât am ajuns

să mă tem că nu voi fi în stare să-mi împlinesc îndatoririle în așa fel încât să-mi mulțumesc și conștiința, și stăpânul, pe Faraon.

Tăcu o clipă și aruncă iute o privire spre chipul liniștit al reginei, vrând parcă să vadă ce efect avuseseră cuvintele lui sau așteptând o încurajare din partea ei să continue. Înțelegându-i ezitarea, regina îi spuse:

— Vorbește, prim-ministrule, te ascult.

— Mă confrunt cu aceste obstacole ca urmare a poruncii regelui de confiscare a aproape tuturor bunurilor pe care le dețin templele. Preoții sunt nemulțumiți și au întocmit petiții pe care le-au trimis lui Faraon, știind că pământurile templelor au fost donate cu pioșenie de faraonii de dinainte. Se tem de un blestem dacă le sunt luate înapoi.

Prim-ministrul tăcu o clipă, apoi continuă:

— Preoțimea, stăpână, e oastea regelui pe vreme de pace. Pacea are nevoie de oameni mai puternici decât luptătorii. Printre ei se află învățători, doctori și preoți, ca și guvernatori și miniștri. Nu s-ar codi să renunțe la proprietăți, dacă nevoile războiului sau ale foametei le-ar cere-o, dar...

Bărbatul ezită o clipă, apoi continuă coborându-și glasul:

— Dar ceea ce-i întristează e că aceste bogății sunt cheltuite altfel...

Nu voise să treacă de pragul acestei aluzii, fiind convins că ea înțelesese tot și știa tot. Numai că ea nu zise nimic, așa că nu găsi altă soluție decât să îi prezinte petițiile.

— Aceste petiții, Maiestate, exprimă sentimentele marilor preoți ai templelor. Stăpânul meu, Faraon, a refuzat să se uite pe ele. Ar putea să le vadă stăpâna mea? Cei ce se plâng sunt o parte din poporul tău credincios, care merită atenția ta.

Pe urmă, regina îi îngădui să plece și el se retrase acoperindu-și ochii cu palmele.

Pe drumul de întoarcere, Khnumhotep își spuse: „Regina e foarte mâhnită. Poate că mâhnirea ei o să servească cauzei noastre drepte”.

Regina acceptă să primească petițiile, iar prim-ministrul le puse pe o masă mare și rămase tăcut, cu capul plecat. Regina nu îi promisese nimic, dar prim-ministrul nici nu se așteptase la asta. Era optimist fiindcă petițiile fuseseră acceptate.

Nitocris

Prim-ministrul ieși pe ușă și se făcu nevăzut, iar regina rămase singură în sala cea mare. Își sprijini capul încoronat de spătarul tronului, închise pleoapele și oftă adânc. Avea răsuflarea încinsă de tristețe și durere. Răbdase și suferise atât de mult, dar nici cei care îi erau foarte apropiați nu știau de limbile de foc ce îi pârzoleau sufletul fără milă. Se uitase la oameni în continuare calmă și tăcută, ca Sfinxul.

Nu era nimic ce să nu știe. Asistase la tragedie de la primul său act. Îl văzuse pe rege prăbușindu-se în abis, căzând pradă unei pasiuni de nestăpânit și alergând spre acea femeie – a cărei frumusețe era laudată de buzele tuturor – fără să-i mai pese de nimic. O săgeată înveninată îi rănise orgoliul și sentimentele cele mai profunde. Dar rămăsese de neclintit, chiar dacă în sinea ei se ducea o luptă între femeia cu inimă și regina cu coroană. Experiența dovedise că era la fel de tare ca tatăl său. Coroana îi domolise inima, iar mândria îi sufocase iubirea. Îndurerată, se închisese în sine, prizonieră în spatele perdelelor. Pierduse, ieșise din luptă cu aripile frânte, fără să fi tras nici măcar o săgeată.

Ironia făcea ca ei să fie proaspăt căsătoriți, dar această scurtă perioadă fusese îndeajuns ca Faraon să-și dezvăluie firea încăpățânată și înclinată spre pasiuni frivole, căci nu întârziase să-și umple haremul cu nenumărate sclave și concubine din Egipt, Nubia și ținutul din Nord. Nu le dăduse nicio atenție, fiindcă niciuna dintre ele nu îl îndepărtase de ea. Rămăsese regina lui, regina inimii lui, până când la orizont apăruse vrăjitoarea aceea, care îl atrăsese spre ea cu putere, punându-i stăpânire pe toate sentimentele și gândurile, îndepărtându-l de soție, harem și sfetnicii lui credincioși.

Speranțele deșarte se jucaseră cu ea pentru o vreme, pe urmă o lăsaseră în brațele disperării, o disperare învăluită în mândrie, și își simți inima cuprinsă de agonia morții.

Erau clipe când nebunia îi clocotea în vene și ochii îi fulgerau. Îi venea să se repeadă, să lovească și să lupte pentru inima ei frântă, apoi însă își zicea cu profund dispreț: „Nu se cuvine ca Nitocris să se întreacă cu o femeie care își vinde trupul pe bani de aur”. Sângele i se răcea și tristețea îi îngheța în inimă ca otrava ucigătoare în stomac.

Dar astăzi se convinsese că existau și alte inimi în afară de a ei care sufereau din cauza iresponsabilității regelui. Iată că Khnumhotep i se plânsese și îi spusese deschis: „Nu e drept să fie confiscate bunurile templelor ca dansatoarea Rhadopis să se înfrupte din ele”. Așa credeau și cei mai înțelepți dintre înțelepți. Atunci nu ar trebui să spargă tăcerea? Dacă nu vorbea acum, atunci când să-l vindece de nebunie cu

înțelepciunea sa? O duruse că aceste zvonuri ajunseseră până la tronul de neclintit. Simțea că e de datoria ei să spulbere îngrijorările și să reinstituie calmul. Așa era mai ușor să își calce pe mândrie și să se hotărască să meargă mai departe cu pași siguri, sperând în ajutorul zeilor.

Regina se liniști cu acest gând dictat de înțelepciune de și convingere lăuntrică. Vechea încăpățănare, în care persistase cu disperare, i se risipi. De acum era ferm hotărâtă să îl înfrunte pe rege, categoric și sincer.

Ieși din salon și se îndreptă spre dormitorul ei regal, unde își petrecu restul zilei gândind și cumpănind. Noaptea, neliniștea îi întrerupse somnul de mai multe ori și așteptă cu nerăbdare să vină amiaza, fiindcă atunci se trezea regele după o noapte albă. Fără ezitare se îndreptă cu pași siguri spre pavilionul regelui. Neobișnuiți să o vadă străbătând drumul acela, gărzile mirate intrară în alertă și o salutară.

— Unde e Maiestatea Sa Regele? îl întrebă pe unul dintre ei.

— În apartamentul lui, Maiestate, răspunse el respectuos.

Se duse agale spre sala în care regele își petrecea timpul singur și, cum trecu de ușa cea mare, îl găsi pe Faraon șezând în mijlocul încăperii, cam la douăzeci de metri de intrare. Sala era plină de tot felul de minunății și de lucruri frumos meșteșugite ce încântau privirea. Regele nu se aștepta să o vadă. Trecuseră multe zile de când se întâlнисeră ultima dată. Surprins, se ridică în picioare, o salută cu un zâmbet nervos și îi făcu semn să stea jos.

— Zeii să te ferească, Nitocris. Dacă aș fi știut că vrei să mă vezi, aș fi venit la tine!

Regina se așeză tăcută și se întrebă: „De unde știe că nu am vrut să-l văd în tot acest timp?” Apoi zise cu glas tare:

— Nu vreau să te deranjez, frate. Nu am nimic împotriva să vin la tine, atâta timp cât datoria m-a pus în mișcare,

Stingerit de prezența ei acolo și de expresia rigidă pe care o avea întipărită pe chip, regele nu îi luă în seamă cuvintele și îi zise:

— Mi-e rușine, Nitocris.

Era surprinsă să îl audă spunând așa ceva. O deranjase oarecum să îl vadă radiind de fericire și de sănătate, înfloritor.

— Nimic nu mă doare mai tare decât faptul că ți-e rușine, îi răspunse ea destul de agitată, deși încercase să-și păstreze cumpătul.

Fuse o insinuare deosebit de delicată. Cu toate acestea, îl enervă și îi schimbă starea de spirit. Își mușcă buza și îi răspunse:

— Soră, oamenii înfruntă dorințe copleșitoare și uneori le cad victimă.

Văzând că recunoaște, își simți mândria și sentimentele rănite, își pierdu calmul și-i spuse sincer:

— Jur pe toți zeii că mă întristează ca tu, Faraon, să te plângi de dorințe copleșitoare.

Regele cel irascibil se enervă la auzul cuvintelor ei mușcătoare. Sângele i se urcă la cap și sări în picioare cu o expresie amenințătoare pe chip. Regina se temu că furia lui va stinge furia care o îndemnase să vină aici și regretă ce spusese.

— Tu m-ai îndemnat să vorbesc despre asta, frate, spuse ea parcă scuzându-se. Dar nu de asta am venit. Poate o să-ți treacă mânia când o să afli că am venit să vorbesc cu tine lucruri grave ce privesc treburile regatului pe al cărui tron stăm împreună.

El își stăpâni furia și o întrebă pe un ton ce se voia calm:

— Despre ce vrei să vorbim, regină?

Regina regretă că atmosfera nu era cea mai prielnică pentru ce își propusese, dar se văzu nevoită să continue:

— Despre pământurile templelor.

Regele se încruntă și-i răspunse înciudat:

— Pământurile templelor, zici? Eu le numesc pământurile preoților.

— Fie voia ta, stăpâne. A le numi altfel nu înseamnă a face problema să fie altfel.

— Nu știi cât urăsc să mi se vorbească despre asta?

— Încerc să fac ceea ce alții nu pot. În faptele mele nu urmăresc decât binele.

Regele ridică din umeri agasat:

— Și ce ai venit să-mi spui, regină?

Calmă, începu să-i povestească:

— L-am chemat pe Khnumhotep la mine după ce mi-a cerut îngăduința să mă vadă și l-am ascultat...

Dar el nu o lăsă să termine și o întrerupse furios:

— Așa a făcut bărbatul acela?

Regina era consternată:

— Da. Găsești în comportarea lui ceva ce să merite mânia ta?

— Fără îndoială... Fără îndoială... E încăpățânat și refuză să-mi împlinească voia. Știu că mi se înconteează. Mă pândește în speranța că nu mi se va face voia, uneori rugându-mă, dar nu am vrut să-l ascult, alteleori îndemnându-i pe preoți să întocmească petiții, tot așa cum i-a îndemnat înainte să-i strige numele cel josnic. Vicleanul se îndreaptă orbește împotriva mea.

Consternată de părerea lui, regina îi răspunse:

— Ești nedrept cu bărbatul acesta. Îl consider unul dintre oamenii cei mai credincioși tronului și, în înțelepciunea lui nemăsurată, nu vrea decât înțelegere. Și atunci, nu e firesc să-l întristeze pierderea privilegiilor pe care le-a dobândit tagma lui din bunăvoința strămoșilor noștri?

Inima regelui se aprinse, căci nu îngăduia nicio scuză pentru cei ce

nu-i respectau voia, fie pe ascuns, fie fățiș, și nu suporta ca alții să aibă altă părere decât a lui.

Exasperat, spuse pe un ton de ironie amară:

— Văd că a fost destul de abil ca să te facă să-ți schimbi părerea, regină.

— Nu am considerat niciodată că bunurile templelor ar trebui confiscate, îi răspunse ea indignată. Nu văd de ce ar fi necesar.

— Adică te deranjează ca bogățiile noastre să fie mai mari? o întreabă regele și mai pornit.

Dar cum putea să spună așa ceva, când știa prea bine încotro se îndreptau aceste bogății? Cuvintele lui îi treziră la viață resentimentele și furia mocnită. Nu se mai putu stăpâni și răbufni:

— Orice om cu mintea la cap s-ar întrista să vadă că pământul celor înțelepți e confiscat ca veniturile să fie folosite pentru plăceri ușurate.

Regele își ieși din fire și spuse dând amenințător din mână:

— Blestemat fie bărbatul acela viclean! A uneltit să ne despartă.

— Chiar mă crezi un copil nevinovat, îi răspunse regina îndurerată și tristă.

— Blestemat să fie! A cerut să se întâlnească cu regina ca să stea de vorbă cu femeia din spatele veșmintelor regale.

Chinuită de durere și tristețe, regina strigă:

— Stăpâne!

Dar el continuă, orbit de o furie demonică:

— Nitocris, ai venit mânăta de gelozie, nu de dorința de împăcare!

Aceasta simți că mândria îi este profund rănită. Ochii i se întunecară, își auzi bătăile inimii în urechi și mâinile îi tremurară. Își pierduse glasul. Când își reveni, îi spuse:

— Mărite rege, Khnumhotep nu știe despre tine nimic în plus față de ceea ce eu știu deja, încât să fie nevoit să vină în grabă la mine să-mi spună. Și dacă totuși asta crezi, atunci află că știu ceea ce știe toată lumea, că de luni de zile te-ai aruncat în brațele unei dansatoare de pe insula Biga. Te-am urmărit vreodată, te-am deranjat vreodată sau m-am rugat de tine în tot acest timp? Află că cel ce încearcă să mi se adreseze ca femeie va eșua, fiindcă o va afla în fața lui doar pe regina Nitocris.

Faraon îi răspunse înverșunat:

— Nu încetezi să reverși o mare de gelozie.

Regina lovi podeaua cu piciorul ei mic, se ridică exasperată și-i spuse furioasă:

— Mărite rege, nu e o rușine pentru o regină să fie geloasă pe soțul ei, în schimb, e o rușine pentru un rege să risipească aurul țării sale sub picioarele unei dansatoare și să-și expună tronul fără de pată vorbelor răuvoitoare.

Zicând acestea, regina plecă, fără să-i mai ia în seamă cuvintele.

Mânia puse stăpânire pe rege. Considera că numai Khnumhotep e de vină pentru toate necazurile lui. Îl chemă pe Sofkhatep și îi porunci să-l anunțe îndată pe prim-ministrul Khnumhotep că îl așteaptă la el. Tulburat, înaltul șambelan plecă să împlinească porunca stăpânului. În scurt timp apărui prim-ministrul, plin de speranțe, dar și de îngrijorare. Fu imediat condus în fața regelui furios. Bărbatul rosti salutul tradițional, dar regele nu-l ascultă și-l întrerupse aspru:

— Nu ți-am spus, prim-ministrule, să nu mai aduci vorba niciodată de terenurile templelor?

Bărbatul era consternat de tonul plin de ură pe care îl auzea pentru prima oară și vedea cum speranțele i se risipesc.

— Stăpâne, spuse el cu disperare, am considerat de datoria mea să aduc în atenția Maiestății Tale nemulțumirile unei tagme din poporul ce-ți este credincios.

Regele îi răspunse tăios:

— Nicidecum. Ai vrut să semeni discordie între mine și regină ca, la adăpostul ei, să-ți vezi de interesele tale.

Bărbatul își împreună mâinile în semn de implorare, dar nu mai avu puterea să rostească decât:

— Stăpâne, stăpâne...

— Khnumhotep, urlă regele, refuzi să-mi urmezi poruncile. De astăzi nu o să mai am niciodată încredere în tine.

Preotul încremeni și rămase fără grai. Trist, își lăsă capul în piept și spuse resemnat:

— Stăpâne, martori îmi sunt toți zeii cât mă întristează să mă retrag din slujba ta slăvită, și mă voi întoarce la ce am fost înainte, unul dintre mărunții tăi slujitori credincioși.

Regele se simți ușurat după ce își vărsase mânia cumplită și trimise după Sofkhatep și Tahu. Cei doi apărură în grabă foarte mirați.

— Am terminat cu Khnumhotep, îi anunță el calm.

Se lăsă o tăcere adâncă. Sofkhatep păru mirat, dar Tahu rămase impasibil. Regele se uită când la unul, când la celălalt și-i întrebă:

— Ce-i cu voi, de ce nu spuneți nimic?

— E un lucru foarte grav, stăpâne, răspunse Sofkhatep.

— Crezi că e un lucru grav, Sofkhatep? Și tu ce crezi, Tahu?

Tahu încremenise cu toate simțurile amorțite, fără nicio reacție vizavi de cele întâmplate, dar rosti:

— Stăpâne, e o faptă inspirată de Puterea cea înaltă. Regele zâmbi, iar Sofkhatep încercă să întoarcă lucrurile pe toate fețele:

— De astăzi Khnumhotep se va simți mai liber.

Faraon ridică din umeri nepăsător:

— Nu cred că o să se pună în pericol.

Apoi, schimbând tonul, Faraon continuă:

— Și acum, pe cine propuneți să numesc în locul lui? Se lăasă tăcerea și cei doi bărbați rămaseră pe gânduri. Regele zâmbi:

— Îl aleg pe Sofkhatep. Ce părere aveți?

— Cel pe care l-ai ales, stăpâne, e cel mai puternic și cel mai credincios, răspunse Tahu sincer.

În schimb, Sofkhatep părea încurcat de cuvintele lor, așa că regele îl întreabă:

— Ți-ai părăsi regele când are nevoie de tine? Sofkhatep oftă și-i răspunse:

— O să mă afli, stăpâne, printre cei ce-ți sunt credincioși.

Noul prim-ministru

În această nouă perioadă, Faraon se simți ceva mai liniștit și furia i se domoli. Lăsa treburile țării pe mâinile omului în care avea încredere și se dedică total femeii care îi cucerise sufletul, inima și simțurile. Alături de ea viața i se părea frumoasă, lumea încântătoare și sufletul plin de bucurie.

Cât despre Sofkhatep, acesta simțea povara responsabilității pe care o avea apăsându-i umerii. Nu se îndoia că Egiptul primise numirea lui cu precauție, nemulțumire și antipatie mocnită. Se simțise izolat încă din clipa în care pășise în palatul guvernului. Faraon se mulțumea în viață doar cu iubirea, lăsându-și deoparte toate preocupările și îndatoririle. Guvernatorii provinciilor, deși își îndreptau fețele spre el, cu inimile, îi urmau pe preoți. Căutând în jur, prim-ministrul îl găsi doar pe Tahu gata să-l ajute și să-l sfătuiască. Deși aveau păreri diferite în multe privințe, îi lega dragostea și fidelitatea față de Faraon. Comandantul îi răspunse la solicitare, îi întinse o mână de ajutor lui Sofkhatep și îi împărtăși izolarea și grijile multe. Se străduiau împreună să salveze corabia lovită de valuri furioase, deasupra căreia se adunau nori de furtună. Dar lui Sofkhatep îi lipseau calitățile unui căpitan destoinic, fiindcă, deși avea o inimă loială și integră și înțelepciunea îi dezvăluia adevărul în toate, era lipsit de curaj și dârzenie. Văzuse greșeala încă de la început, dar nu încercase să o corecteze, ci mai curând închisese ochii sau o subestimase, de teamă să nu își supere stăpânul sau să nu îi facă vreun rău. Și așa au mers lucrurile mai departe pe calea pe care o deschisese mânia.

Iscoadele lui Tahu îi aduseră vești importante: Khnumhotep plecase pe neașteptate la Memphis, capitala religioasă. Vestea îl uimi atât pe prim-ministru, cât și pe comandant. Se tot întrebau ce l-a îndemnat să facă drumul acela obositor de la Sud la Nord. Sofkhatep presimțea ceva rău. Nu avea nicio îndoială că Khnumhotep va lua legătura cu unii din înalții preoți, iar aceștia erau toți indignați de ceea ce li se întâmplase și știau prea bine că bunurile ce le fuseseră luate se risipeau acum fără măsură la picioarele unei dansatoare din Biga. Nu mai era nimeni care să nu știe. Înaltul preot va găsi la ei un pământ roditor în care să-și arunce semințele predicilor și plângerilor.

Primele semne ale nemulțumirii preoților sosiră o dată ce solii trimiși să anunțe vestea numirii lui Sofkhatep ca prim-ministru se întoarseră, aducând felicitări oficiale din toate provinciile. Dar preoții păstrară o tăcere îngrijorătoare, ceea ce îl făcu pe Tahu să-și zică: „Au început să ne înfrunte”.

Apoi începură să vină petiții din partea preoților de toate rangurile, de la templele de pretutindeni, prin care îi cereau lui Faraon să

reconsidera problema terenurilor. Era un consens periculos, care îi crea și mai multe încurcături lui Sofkhatep.

Într-o zi, Sofkhatep îl chemă pe Tahu la palatul guvernului. Comandantul sosi în grabă. Prim-ministrul îi făcu un semn spre scaunul ministerial și-i spuse oftând:

— Scaunul acesta îmi cam dă amețeli.

— Capul tău este prea înțelept ca scaunul acesta să-ți dea amețeli, îi răspunse Tahu.

Sofkhatep continuă oftând necăjit:

— M-au înecat cu un val de petiții.

— I le-ai arătat lui Faraon? se interesă comandantul destul de îngrijorat.

— Nu, comandante. Faraon nu îngăduie nimănui să aducă vorba despre asta. În plus, am prilejul să-l întâlnesc doar din când în când, și atunci doar pentru scurt timp. Mă simt derutat și singur.

Cei doi bărbați tăcură o vreme, fiecare cufundat în propriile lui gânduri. Sofkhatep dădu din cap uimit și murmură, ca pentru sine:

— E o vrajă, nu altceva.

Tahu se uită curios la prim-ministru. Deodată înțelese ce voise să spună. Un fior îi străbătu trupul și păli. Dar reuși să-și mențină cumpătul. Se obișnuise cu asta în cursul perioadei grele pe care tocmai o traversa. Cu mari eforturi, își luă un aer firesc și întrebă:

— La ce vrajă te referi, preamărite?

— Rhadopis, îi răspunse Sofkhatep. Nu-i face vrăji lui Faraon? Ba da, pe toți zeii, e clar că ceea ce a pățit Maiestatea Sa nu-i altceva decât o vrajă.

Sufletul lui Tahu se înfioră la auzul aceluia nume. I se păru că aude un lucru ciudat al cărui farmec îi copleșea toate simțurile și sentimentele și era pe punctul să-i smulgă călușul pe care și-l pusese pentru a nu da glas emoțiilor. Strânse din dinți și zise:

— Lumea spune că iubirea e o vrajă, iar vrăjitorii spun că vraja e iubire.

— Eu am ajuns să cred că frumusețea lui Rhadopis e o vrajă blestemată, îi răspunse prim-ministrul îngândurat.

Tahu îl săgetă cu privirea și-l întrebă:

— Nu tu ai rostit incantația care a făcut posibilă vraja?

Înțelegând imediat reproșul comandantului, Sofkhatep deveni livid. Precipitat, ca și cum ar fi vrut să respingă o acuzație, îi răspunse:

— Nu era prima femeie...

— Dar era Rhadopis!

— Voiam ca Maiestatea Sa să fie fericit.

— Vai! Pentru asta ai recurs la vrăji?

— Da, comandante. Îmi dau seama că am făcut o mare greșală. Dar trebuie găsită o soluție.

— Asta e de datoria ta, preamărite, îi zise Tahu cu amărăciune.
— Tu ce mă sfătuiești?
— Fidelitatea își găsește împlinirea în sfatul bun și sincer.
— Faraon nu va accepta să i se vorbească despre problema preoților.

— Nu i-ai împărtășit părerea ta Maiestății Sale Regina?
— Așa a ajuns Khnumhotep să-i stârnească furia lui Faraon.

Tahu nu mai știa ce să spună, dar lui Sofkhatep îi veni o idee.

— Oare nu ar putea fi de folos să aranjăm o întâlnire între tine și Rhadopis? întrebă el aproape șoptit.

Tahu se înfioră iar și inima îi bătu nebunește în piept. Emoția pe care făcea eforturi să și-o stăpânească era gata să explodeze și își zise în sinea lui: „Bătrânul nu știe ce zice. Crede că Maiestatea Sa e singurul care a fost vrăjit...” Apoi îi spuse cu glas tare lui Sofkhatep:

— De ce nu te întâlnești chiar tu cu ea?

— Dar tu ai putea să te înțelegi cu ea mai bine decât mine.

— Mi-e teamă că nu o să aibă încredere în mine, îi răspunse Tahu sec. Poate o să creadă lucruri rele despre mine și o să-mi împiedice toate eforturile pe care le fac în numele lui Faraon... în niciun caz, preamărite.

Pe Sofkhatep îl înspăimânta ideea de a-i spune lui Faraon adevărul.

Cu nervii clocotind și sufletul măcinat de un sentiment pustiitor, Tahu nu își găsea locul. Se scuza față de prim-ministru și plecă fără să-i mai pese de nimic, lăsându-l pe Sofkhatep cufundat într-un abis de frământări și tristeți.

Cele două regine

Sofkhatep nu era singurul pe care-l măcinau grijile. Regina se retrăsese în pavilionul ei. Era singură cu tristețile ei profunde, cu durerea rău prevestitoare și disperarea de care nu se putea plânge nimănui. Își revedea tragedia vieții cu inima frântă și urmărea cu ochi triști evenimentele ce se petreceau în Vale. Era doar o femeie ce își pierduse inima sau o regină al cărei tron se clătina. Toate legăturile dintre ea și rege se rupseseră fără vreo speranță de a fi reînnodate atâta timp cât el rămânea pradă pasiunii sale, atâta timp cât ea persista în tăcerea ei mândră.

O dorea să știe că regele își neglija îndatoririle înalte. Iubirea îl făcuse să uite de orice, până când întreaga putere ajunsese în mâinile lui Sofkhatep. Nu avea nicio îndoială în privința fidelității prim-ministrului față de tron, dar era furioasă pe rege pentru nepăsarea și nesăbuința lui. Era hotărâtă să facă ceva și, indiferent de urmări, nu avea să se abată din drum. Într-o zi, îl chemă pe Sofkhatep și îi ceru să-i prezinte ei toate treburile pentru care era nevoie de părerea regelui. În felul acesta îi mai trecu mânia și, fără să știe, îi făcu o plăcere prim-ministrului, care răsuflă ușurat că i se luase de pe umerii firavi o povară grea.

Luând legătura cu prim-ministrul, află de petițiile trimise în ultima vreme de preoții din toate colțurile Văii. Citindu-le cu răbdare și atenție își dădu seama că toți mai-marii regatului erau de aceeași părere. Întrezări pericolul printre rândurile cumpătate, dar hotărâte. Tulburată și întristată se întrebă ce s-ar întâmpla dacă preoții ar afla că Faraon nu le bagă deloc în seamă rugămințile. Preoțimea era o forță puternică. Preoții înrăureau inimile și cugetele oamenilor, poporul îi asculta în temple și în școli și își găsea alinarea în morala și învățăturile lor, pe care le luau drept idealuri de urmat. Dar ce s-ar întâmpla dacă poporul nu l-ar mai plăcea pe Faraon? Dacă oamenii își pierdeau orice speranță că pot să îndrepte lucrurile pe care le vedeau că merg într-o direcție nemaicunoscută vreodată în vremurile glorioase și mândre ale trecutului etern?

Fără îndoială, lucrurile se complicau în mod periculos și se îndreptau spre discordie, amenințând să îl separe pe regele dormitând visător pe insula Biga de supușii lui credincioși, în timp ce Sofkhatep rămânea nehotărât, fidelitatea și înțelepciunea nefolosindu-i la nimic.

Regina era tot mai convinsă că trebuia să facă ceva și că, dacă lucrurile ar fi fost lăsate să-și urmeze cursul, nu ar fi apărut decât probleme. Trebuia să șteargă încruntarea care umbrea chipul liniștit și frumos al Egiptului, să îi redea strălucirea de odinioară. Dar cum să facă asta? Cu o zi înainte sperase să-și convingă soțul care era

adevărul, dar astăzi pierduse orice speranță. Încă nu uitase că îi rănisese profund mândria. Cu tristețe, se hotărâse să nu mai conteze pe el și să caute un nou mijloc prin care să-și atingă scopul. Dar care îi era scopul? Cumpăni mult și în cele din urmă își spuse. „Tot ce pot spera e să-l conving pe Faraon să le înapoieze preoților pământurile confiscate. Dar cum să facă asta? Regele era coleric și orgolios. Nu ar ceda în fața nimănui. Poruncise confiscarea pământurilor într-un moment de mânie cumplită, dar acum, fără îndoială, avea și alte motive decât mânia să păstreze terenurile. Oricine știa palatul din Biga și cât aur risipea regele acolo înțelegea prea bine. Ajunsese să fie numit pe bună dreptate „palatul de aur din Biga”, atât de multe obiecte și mobile din aur curat se aflau acolo. Dacă s-ar fi astupat acest abis care înghițea bogățiile regelui, poate că regele ar fi acceptat mai ușor să le înapoieze preoților pământurile templelor. Nu dorea să-l îndepărteze pe rege de curtezana din Biga. Nici nu-i trecuse prin cap așa ceva, dar voia să pună capăt risipei. Oftă și își zise: „De acum, scopul îmi este clar: trebuie să găsim o cale de a-l convinge pe rege să nu mai cheltuiască nechibzuit, iar după aceea îl putem lămuri să le înapoieze pământurile proprietarilor. Dar cum să-l convingem pe rege?” Încercase să-l scoată din calcul, dar el se afla în fiecare ecuație. Dăduse deja greș o dată când voise să-l convingă, dar nici Sofkhatap sau Tahu nu avuseseră mai mult succes. Regele era stăpânit de pasiune și nu te puteai înțelege cu el. Deodată se întrebă: „Dar cine l-ar putea convinge pe rege?” Înțelese îndată care era răspunsul și simți un fior pe șira spinării. Era cumplit și chinuitor, dar îl știuse dintotdeauna: un adevăr ce o făcea să sufere de fiecare dată când și-l amintea, căci soarta făcuse ca aceea care pusese stăpânire pe rege, controlându-i fiecare pas, să fie rivala ei, dansatoarea din Biga, care o condamnase la însingurare veșnică. Acesta era adevărul dureros pe care se vedea nevoită să-l accepte, așa cum toți oamenii sunt nevoiți să accepte adevăruri ca moartea, bătrânețea și bolile incurabile.

Regina era o femeie tristă, dar rămânea o mare regină cu minte luminată. Dar, deși încerca să treacă cu vederea că e femeie, nu putea să uite lucrul acesta, fiindcă nu înceta să-i poarte în inimă pe soțul ei, regele, și pe femeia care-l furase de lângă ea. Iar faptul că era regină nu-l putea ignora niciodată și nu-și putea neglija îndatoririle nicio clipă. Era hotărâtă să salveze tronul și să-i păstreze măreția mai presus de orice sușoteli și nemulțumiri. Se întrebă dacă ajunsese la această concluzie mânată doar de simțul datoriei sau avusese și alte motive. Îi purtăm mereu în gândurile noastre pe cei pe care îi iubim și pe cei pe care îi urâm, ne simțim atrași de ei ca un fluture de lumina lămpii. La început simțise o dorință să o vadă pe Rhadopis, despre care auzise atât de multe. Dar ce rost avea? Să meargă la femeia aceea ca să vorbească cu ea despre treburile Egiptului? Regina Nitocris să meargă

la dansatoarea care se oferea pe piața dragostei și să o roage, în numele presupusei ei iubiri față de rege, să-l convingă să renunțe la risipă și să se întoarcă la îndatoririle lui? Ce imagine respingătoare!

Regina se săturase de izolare. Sentimentele ascunse și îndatoririle fățișe o obligau să rupă tăcerea și să iasă din claustrarea ei îndelungată. Nu mai putea suporta. Se convinsese că era obligația ei să facă ceva, să mai încerce o dată și se întrebă: „Oare chiar să mă duc la femeia aceasta, să-i atrag atenția că are și obligații și să-i cer să-l salveze pe rege de abisul în care se prăbușește?” Tristă, cumpăni mult timp, obsesiv, delirant. Nu va renunța la idee. Era tot mai hotărâtă, ca un șuvoi de apă curgând nestăvilit la vale, fremătând înspumat și pustiitor. La finalul acestei lupte înverșunate își zise: „O să merg”.

În dimineața următoare așteptă până când regele se întoarce, apoi, chiar înainte de prânz, se îmbarcă pe una dintre corăbiile regale și se îndreptă spre palatul alb și aurit din Biga. Era nemulțumită și supărată că nu se îmbrăcase în veșminte regale și-și reproșa asta. Corabia acostă lângă treptele palatului. Cum coborî de pe punte îi spuse sclavului care îi ieșise în întâmpinare că era o musafiră care voia să o vadă pe stăpână palatului. Sclavul o conduse în sala de primire. Era frig și vântul de iarnă sufla în rafale geroase peste ramurile dezgolate ce arătau ca niște brațe mumificate... Se așeză în sala de primire și rămase să aștepte singură. Se simțea ciudat, derutată. Încercă să se consoleze spunându-și că se cuvenea ca regina să-și calce pe mândrie pentru a-și împlini obligațiile ei supreme. Pe măsură ce timpul trecea, se întreba neliniștită dacă femeia aceea avea să o lase să aștepte acolo mult, așa cum făcea cu bărbații. O cuprinse o neliniște dureroasă și regretă că se grăbise să vină la palatul rivalei sale.

Mai trecură câteva minute până ce auzi foșnet de veșminte, își ridică capul îngreunat și ochii îi căzură pentru prima oară pe chipul lui Rhadopis. Fără îndoială, era Rhadopis. Se simți săgetată de durere și disperare. În fața acelei frumuseți nimicitoare, uită pentru o clipă frământările și motivul pentru care venise. La rândul ei, Rhadopis fu uimită de frumusețea calmă a reginei și de ținuta ei demnă.

Se salutară dându-și mâinile și Rhadopis se așeză lângă musafira ei nobilă și necunoscută. Când văzu că rămâne tăcută, îi spuse cu glasul ei melodios:

— Simte-te ca în palatul tău...

— Mulțumesc, îi răspunse musafira scurt, cu o voce solemnă.

Rhadopis surâse și o întrebă:

— Ne îngăduie respectabila noastră musafiră să aflăm cine este?

Era o întrebare firească, dar, luată pe nepregătite, regina se enervă. Se văzu nevoită să se stăpânească și să se prezinte:

— Sunt regina.

Se uită cu atenție la femeia din fața ei ca să afle ce efect aveau

aceste cuvinte și văzu cum zâmbetul îi pălește, ochii i se aprind de uimire, pieptul i se umflă și i se încordează ca unui șarpe atacat. Nici regina nu era atât de calmă pe cât părea. Inima îi pulsase altfel de cum își văzuse rivala. Simțea că sângele îi clocotește și-i arde venele. Era copleșită de ură. Se aflau față în față ca două adversare gata de luptă. Regina fu cuprinsă de o amărăciune încărcată de mânie. Pentru o clipă, uită totul, mai puțin faptul că se afla în fața femeii care îi furase fericirea, iar Rhadopis uită totul, mai puțin faptul că se afla în fața femeii cu care iubitul ei își împărțea numele și tronul.

Așa începu discuția lor, în atmosfera aceea încărcată de furie și dușmănie și deveni apoi, din păcate, violentă. Regina era nemulțumită de lipsa de respect pe care i-o arăta rivala ei.

— Nu știi, doamnă, cum se cuvine să-ți saluți regina? o întrebă ea indignată.

Rhadopis încrămeni. Inima începu să-i bată cu putere și furia din piept aproape că îi explodează. Dar se stăpâni știind altă cale de a se răzbuna. Își puse un surâs pe buze și-și înclină capul, pe care-l sprijinise până atunci de spetează, languros și nepăsător. Spuse apoi pe un ton nu lipsit de sarcasm:

— Azi e o zi măreață pentru palatul meu, Maiestate. Istoria o s-o pomenească.

Fața reginei se aprinse de năduf.

— Adevărat ai spus, pufni Nitocris. Palatul tău va fi pomenit, numai că de data asta cu vorbe de bine, nu așa cum îl pomenește lumea de obicei.

Rhadopis îi aruncă o privire zeflemitoare, în spatele căreia mocnea iritarea, și îi zise:

— Nici nu e așa o jignire... Doar lumea nu vorbește de rău un palat pe care stăpânul lor l-a transformat într-o pășune pentru iubirea din inima lui?

Regina primi lovitura cu eleganță și o săgetă pe curtezană cu o privire plină de înțelesuri:

— Reginele nu sunt asemenea celorlalte femei ce-și preocupă inimile cu iubirea.

— Adevărat, Maiestate? Credeam că regina e, până la urmă, tot femeie.

— Asta pentru că nu ai fost regină niciodată, îi replică Nitocris vădit agasată.

Femeia își umflă pieptul și se încordă:

— Iartă-mă, Maiestate, dar eu sunt o adevărată regină.

Regina o privi curioasă și o întrebă batjocoritor:

— Chiar așa? A cărui regat?

— A celui mai mare dintre regate, răspunse ea cu mândrie. A inimii lui Faraon.

Regina se simți dureros de slabă și de umilită. Știa foarte bine că se coborâse la nivelul dansatoarei atunci când intrase în luptă cu ea. Se dezbrăcase de toată măreția și demnitatea ei, ca să se arate în toată goliciunea unei femei geloase, care se străduia să-și recâștige bărbatul, înhățându-și de gât rivala și plănuiind să o doboare. Se gândea cum stă rivala ei alături de ea, aruncându-i săgețile înapoi cu aroganță, lăudându-se cu dragostea soțului ei și cu influența pe care o avea asupra lui și se simți deodată uluită și neliniștită. Își dorea ca totul să fie un vis urât și ridicol.

Își înăbuși toate sentimentele, le îngropă în adâncul sufletului și își recâștigă deodată atitudinea distantă. În vene, în loc de mânie și ură începu să-i curgă sânge albastru, care nu cunoștea decât mândria. Amintindu-și de motivul pentru care venise acolo, hotărî să își ierte adversara pentru felul în care se purtase.

Își întoarse spre Rhadopis chipul care de acum îi reflecta calmul interior și îi zise:

— Doamnă, nu ți-ai primit regina cum se cuvine. Poate ai înțeles greșit motivul pentru care am veni și te-ai enervat. Te asigur că nu am venit la palat din cauza unor probleme personale.

Rhadopis o privi cu suspiciune și nu scoase o vorbă.

Furia și ura reginei nu se domoliseră, dar și le stăpânea, așa că rosti liniștită:

— Am venit, doamnă, pentru lucruri mult mai grave, care privesc mărețul tron al Egiptului și pacea care ar trebui să domnească în relațiile dintre cel aflat pe tron și supușii lui.

Rhadopis pufni ironic:

— Lucruri mărețe! Și ce aş putea să fac eu pentru ele, stăpână? Sunt o femeie care nu are altă ocupație decât plăcerile iubirii.

Regina oftă și nu îi luă în seamă tonul vocii.

— Tu privești în jos, iar eu privesc în sus. Mă gândeam că îți pasă de onoarea și fericirea Maiestății Sale. Și dacă e adevărat ce am crezut, ar trebui să-l îndrumi pe calea cea bună. Risipește mormane de aur pe palatul tău și îi spoliază de pământuri pe cei mai merituoși oameni ai lui. Iar aceștia strigă de durere, se plâng și spun că Maiestatea Sa le ia bunurile și le azvârle apoi unei femei de care s-a îndrăgostit. Obligația ta, dacă îți pasă cu adevărat de onoarea lui, e la fel de vădită ca soarele pe cerul fără nori. Trebuie să-l împiedici să mai risipească și să-l convingi să le dea bunurile înapoi.

Dar furia care o stăpânea o împiedică pe Rhadopis să înțeleagă pe deplin vorbele reginei. Îi răspunse revoltată și plină de ură:

— Ceea ce te întristează cu adevărat e să vezi cum aurul se îndreaptă, o dată cu sentimentele lui Faraon, spre palatul meu.

Tremurând, regina exclamă:

— Oribil!

— Nimic nu o să stea între mine și stăpânul meu, răspunse Rhadopis enervată și mândră.

Buzele reginei încremeniră. Era disperată și jignită. Înțelese că nu avea rost să mai stea. Se ridică, îi întoarse spatele femeii și se îndepărtă îndurerată, tristă și atât de furioasă, încât abia mai vedea pe unde pășește.

Cu respirația tăiată, Rhadopis își sprijini capul încins în palmă și se lăsă pradă unor gânduri tulburi și precipitate.

O rază de lumină

Rhadopis suspină din adâncul sufletului ei rănit și își zise: „Ce rău îmi pare că am uitat de lume, în timp ce lumea nu vrea să uite de mine sau să mă lase în pace acum, când am scăpat de necurățiile trecutului și de hoardele de bărbați. O, Doamne! Să fie adevărat că preoții îi acuză palatul că le devorează bunurile confiscate? Să fie adevărat că îi mistuie iubirea cu limbi de foc? Se retrăsese de bunăvoie în palat și rupsese legătura cu toți. Nu mai vedea chipul lumii de afară. Nu avea de unde să știe că numele ei era rostit cu indignare de cei puternici. Pentru ei, devenise o scară pe care să acceadă la cel pe care îl iubea și venera. Nu credea că regina exagerase, chiar dacă avusese mai multe motive să vină să-i vorbească. Știa de multă vreme de îngrijorarea preoților că Faraon le va lua pământurile și, la sărbătoarea Nilului, auzise cu urechile ei cum oamenii aceia strigaseră numele lui Khnumhotep. Fără îndoială că, dincolo de lumea liniștită și frumoasă în care trăia, exista o altă lume clocotind de supărare și dușmănie. Era mohorâtă după ce luni de-a rândul se bucurase de o liniște cum nu mai cunoscuse niciodată în viață. Își simțise iubitul contopindu-se cu ea plin de pasiune. Din străfundurile durerii venite pe neașteptate își aminti ceea ce-i spusese cândva Ani: garda lui Faraon era singura forță pe care acesta putea conta. Și se întrebă îngrijorată de ce Maiestatea Sa cea slăvită nu recruta soldați, de ce nu mobiliza o armată puternică.

Supărată, își petrecu toată ziua în dormitor, fără să meargă în camera de vară să-i pozeze, ca de obicei, sculptorului Benamun. Nu suporta să se întâlnească cu nimeni, cu atât mai puțin să stea nemișcată în fața ochilor avizi ai tânărului. Nu văzu pe nimeni până spre seară și nu simți gustul plăcut al liniștii până nu își văzu iubitul adorat trecându-i pragul dormitorului în veșmintele lui largi. Oftă din adâncul inimii și își întinse mâinile. El o luă în brațe și o lipi de pieptul lui puternic, așa cum făcea în fiecare seară, și îi apăsă pe obraz sărutul fericit al revederii. Pe urmă se așeză pe divan alături de ea și din suflet i se revărsară amintirile frumoase pe care i le întipărise în inimă priveliștea Nilului ce îi purtase corabia până aici, cu puțin timp în urmă.

— Unde e vara cea frumoasă? se întrebă el. Unde sunt nopțile nedormite, când corabia ce ne purta îi despica întunecimile încremenite, când, sub umbrar, ne lăsam în voia iubirii și a brizei, ascultând muzica cântărețelor și privind cu ochi visători unduirile dansatoarelor?

Nu-i putea împărtăși amintirile, dar nu voia ca el să se simtă singur cu toate aceste sentimente și gânduri:

— Nu te grăbi, dragul meu. Nici vara, nici iarna nu sunt frumoase. Frumoasă este iubirea noastră și, cât timp va arde flacăra ei, iarna și se va părea caldă și blândă.

Râse cu râsul lui puternic, care-i încorda fața și-i zgâlțâi tot trupul.

— Ce încântătoare îți sunt cuvintele! Pentru sufletul meu sunt mai dulci decât toată măreția de pe pământ. Dar ce ai zice de o vânatoare? Am ieși mâine în munți, am alerga după gazele și ne-am distra după pofta inimii.

— Fie cum vrei, iubitele, îi răspunse ea cufundată în gânduri.

O privi atent și își dădu imediat seama că buzele îi vorbeau lui, dar inima îi era departe.

— Rhadopis, zise el, jur pe șoimul care ne-a unit inimile că ceva îți fură astăzi gândul de la mine.

Îl privi cu ochi triști, fără să poată scoate o vorbă. Cuprins de îngrijorare, insistă:

— E așa cum am bănuț, căci ochii tăi nu mint. Dar ce îmi ascunzi?

Ea oftă din adâncul inimii și, jucându-se cu mâna dreaptă, inconștient, cu mantia lui, murmură:

— Mă minunez de viața noastră. Cum am uitat de tot ce ne înconjoară, ca și cum am trăi într-o lume pustie, nelocuită.

— E bine ceea ce facem, iubito. Lumea nu ne-ar fi adus decât gălăgie fără rost și măreție deșartă. Destul am rătăcit până iubirea ne-a devenit călăuză. Ce te neliniștește?

Ea oftă din nou și-i răspunse tristă:

— La ce ne folosește somnul dacă cei din jur sunt treji și nu-și pot închide ochii?

Bărbatul se încruntă și în ochi îi străfulgera o lumină. Inima îi spunea că pe Rhadopis o frământa ceva.

— De ce ești tristă? o întreabă el îngrijorat. Spune-mi ce gânduri ai. Ar trebui să vorbim și despre altceva decât despre iubirea noastră?

— Astăzi nu mă simt ca ieri, îi răspunse ea. Câțiva sclavi de-ai mei, care s-au plimbat prin piață, mi-au povestit de niște oameni furioși că stăpânul lor spoliase pământurile templelor. Și ce îi supăra și mai tare era că bogățiile erau cheltuite pe palatul meu.

Pe chipul lui Faraon se citi mânia. În fața ochilor îi apărură umbra lui Khnumhotep răsfrântă asupra paradisiului lui liniștit, înnegurându-i seninătatea și primejduindu-i siguranța. Se mânie mai tare și chipul îi căpătă culoarea Nilului când se revarsă. Îi spuse cu glasul tremurând:

— Asta te supără, Rhadopis? Blestemați fie răzvrățiții aceia care încalcă legea! Dar nu-i lăsa să ne strice bucuria, nu le băga în seamă văicărelile. Lasă-i în pace și gândește-te doar la mine...

Îl prinse de mână și îl strânse ușor, apoi îl privi rugător și îi spuse:

— Sunt îngrijorată și supărată. Mă doare să știu că sunt motivul pentru care oamenii se plâng de tine. E ca și cum aș simți o teamă

ciudadă, a cărei cauză nu o cunosc... îndrăgostiții, stăpâne, sunt foarte sperioși.

Faraon izbucni nemulțumit:

— Cum să te temi când ești în brațele mele?

— Stăpâne, se uită la iubirea noastră cu ochi invidioși și dușmănesc palatul acesta pentru dragostea, liniștea și mulțumirea care domnesc în el. M-am întrebat de atâtea ori când eram tristă și neliniștită: Ce legătură are cu iubirea aurul pe care stăpânul meu îl risipește pentru mine? Crezi că palatul acesta nu ar rămâne paradisul nostru și dacă podelele i-ar fi despuiate și pereții ciunțiți? Dacă strălucirea aurului le va lua vederea, atunci, stăpâne, umple-le mâinile cu aur, ca să orbească și să-și înghită limbile.

— Vai, Rhadopis, îmi amintești de lucruri pe care urăsc să le aud.

— Stăpâne, e un nor ce ne întunecă cerul fericirii. Îndepărtează-l cu un singur cuvânt.

— Și ce cuvânt ar trebui să fie acela?

Gândindu-se că Faraon începuse să cedeze, îi spuse bucuroasă:

— Spune-le că le dai pământurile înapoi.

Regele își scutură capul și răspunse apăsător:

— Tu nu știi nimic despre asta, Rhadopis. Am spus ce am avut de spus, dar cuvântul nu mi-a fost respectat. A fost împlinit cu recredință și nu au încetat să mă încontreze și să mă amenințe. Să cedeze în fața lor ar fi o înfrângere pe care nu aș accepta-o. Aș prefera să mor. Nu știi ce înseamnă înfrângerea pentru sufletul meu. Înseamnă moartea. Dacă ar obține ce vor, ai vedea că aș deveni un străin trist și demn de milă, incapabil să mai trăiască și să iubească.

Cuvintele lui îi merseră lui Rhadopis drept la inimă. Îl strânse și mai tare de mână și simți că începe să tremure. Putea suporta orice, dar nu ca el să devină incapabil să mai trăiască și să iubească. Renunță la dorința ei și regretă că îl rugase. Cu vocea tremurând, îi strigă:

— Tu nu vei fi înfrânt niciodată! Nu vei fi înfrânt niciodată!

Faraon îi zâmbi duios:

— Da, voi fi de neclintit... Și tu nu vei fi niciodată soarta care să mă umilească.

— Nu vei fi umilit... Nu vei fi înfrânt, îi spuse ea cu sufletul la gură, în timp ce o lacrimă fierbinte i se prelingea pe sub pleoapele tremurânde.

Își sprijini capul de pieptul lui și adormi ascultându-i bătăile inimii. Dormitând, simți cum degetele lui i se joacă cu șuvițele de păr și îi ating obraji. Dar nu își găsi liniștea pentru mult timp, fiindcă îi reveni unul dintre gândurile care o frământaseră toată ziua. Îi ridică capul și îl privi cu ochii plini de îngrijorare.

— Ce-i cu tine? o întrebă el.

Rhadopis ezită o clipă înainte de a-i răspunde.

— Se spune că sunt puternici și că au o mare înrăurire asupra inimilor și cugetelor oamenilor.

— Dar eu sunt mai puternic, îi replică el zâmbind.

— De ce nu-ți strângi o armată puternică care să asculte de comanda ta? se interesă ea după un moment de tăcere.

Regele surâse:

— Văd că stăruiești în gândurile tale.

Rhadopis oftă iritată:

— Crezi că nu mi-au ajuns la urechi șușotelile oamenilor că Faraon ia bunurile zeilor și le cheltuiește pe o dansatoare? Când oamenii se adună, murmurul lor devine un strigăt. Ca orice rău, se poate aprinde.

— Ce pesimistă ești...

Dar ea stăruie:

— De ce nu-ți strângi armata?

O privi cumpănind îndelung, apoi îi răspunse:

— Armata nu poate fi adunată fără un motiv.

Părănd supărat, continuă:

— Au mintea tulbure și simt că sunt supărat pe ei. Dacă anunț mobilizarea, se vor îngrijora și, cine știe, de disperare, se vor pregăti să se apere.

Rhadopis se gândi o clipă, apoi, cu voce visătoare, parcă ar fi vorbit singură, zise:

— Găsește un motiv și strânge armata.

— Motivele nasc alte motive.

Era disperată. Tristă, își plecă capul și închise pleoapele, pierzându-și orice speranță. Dar deodată, din beznă i se arătă o idee fericită. Surprinsă, deschise pleoapele și ochii îi străluciră de bucurie. Regele era uimit, dar ea nu își dădu seama, fiindcă abia își putea stăpâni frenezia.

— Am găsit un motiv, îl anunță ea.

El o privi întrebător.

— Triburile masailor, continuă ea.

Faraon înțelese ce voia să spună, dar, dând din cap cu deznădejde, murmură:

— Căpetenia lor a făcut cu noi o înțelegere de pace.

Însă ea nu renunță:

— Cine știe ce se întâmplă dincolo de hotare? Prințul care domnește acolo e unul dintre oamenii noștri. Să-i trimitem un mesaj secret printr-un sol de încredere ca să îi cerem să pretindă că acolo a izbucnit o răsccoală și se duc lupte, iar el are nevoie de ajutorul nostru. Vom face cunoscută rugămintea lui în tot ținutul și vei strânge oșteni din Nord și din Sud, ca să se pună sub drapelul tău. Așa îți vei întări flancurile și-ți vei flutura sabia, iar cuvântul tău va rămâne mai presus de orice și voința îți va fi urmată cu supunere.

Faraon o ascultă cu uimire, dar și cu admirație, fiindcă nu îi trecuse niciodată prin minte așa ceva. Deși nu se gândise la crearea unei armate puternice când nu se aflau în stare de război și crezuse, așa cum credea și acum, că șușotelile preoților nu puteau deveni atât de periculoase încât să fie nevoie de o armată mare pentru a-i înfrânge, ajunsese la convingerea că lipsa unei asemenea armate încuraja ambițiile oamenilor, îi îndemna să facă petiții și să dea glas nemulțumirilor. Propunerea simplă a lui Rhadopis i se păru cea mai bună ocazie și îmbrățișă ideea din toată inima. Iar când îmbrățișă o idee, aceasta ajungea să-l preocupe și să-l obsedeze aproape neunește, să urmărească să o realizeze fără să îi mai pese de altceva. De aceea se uită la Rhadopis cu satisfacție și bucurie și exclamă:

— Ce idee minunată, Rhadopis! Ce idee minunată!

— Asta e ce-mi spune inima, îi răspunse ea cu o bucurie ciudată. E ușor de împlinit, tot așa de ușor cum îmi este mie să iau un sărut de pe buzele tale iubite. Nu trebuie decât să trecem totul sub tăcere.

— Da, iubito. Nu crezi că mintea ta, la fel ca inima ta, e o comoară neprețuită? Într-adevăr, tot ce avem de făcut e să păstrăm tăcerea și să găsim un sol de încredere. Lasă asta în seama mea.

— Cine ar putea fi solul tău pentru prințul Kanaferu?

— O să aleg un șambelan dintre oamenii mei de încredere.

Rhadopis însă nu avea încredere în palatul lui cel mare, nu din vreun motiv logic, ci din cauza antipatiei pe care o purta în inimă față de locul în care trăia regina; Firește, nu își putu exprima temerile, dar nu își dădea seama cine ar putea fi mesagerul, dacă nu unul dintre bărbații de la palat. Și se neliniști chiar mai mult când înțelese ce urmări grave ar fi avut dezvăluirea secretului. Într-o clipă de disperare era gata să renunțe la un asemenea plan complicat și periculos, când își aminti deodată de tânărul cu chip de copil și ochi candizi care lucra în camera de vară. Și, când își aminti de el, se simți cuprinsă de o liniște ciudată, fiindcă era sincer, naiv și pur. Inima lui era un templu în care îndeplinea, dimineața și seara, ritualuri întru adorarea ei. El îi va fi sol. Putea avea încredere în el. Fără să mai stea pe gânduri, îi spuse lui Faraon pe un ton hotărât:

— Lasă-mă pe mine să aleg solul.

Regele era amuzat:

— Ce pisăloagă ești astăzi, cu totul alta decât de obicei. Mă întreb: pe cine o să alegi?

— Stăpâne, îi aminti ea umilă, îndrăgostiții sunt foarte sperioși. Solul meu este artistul care îmi decorează camera de vară. Ca vârstă e un bărbat tânăr, la suflet e un copil și are inima unei fecioare preacurate. Îmi este pe deplin devotat, iar avantajul lui cel mai mare e că nu va stârni bănuieli și nici nu știe nimic. Cel mai bine pentru noi este ca mesajul să fie dus de cineva care nu-i știe conținutul atât de

periculos. Dacă nu știm ce înseamnă frica, putem trece de toate pericolele cu bine.

Regele încuviință dând din cap. Nu îi plăcea deloc să îi spună „nu” lui Rhadopis. Iar ea se gândea că norul se risipise, chiar dacă nu așa cum voise la început. Se bucura și își dădu frâu liber bucuriei. Era convinsă că, în curând, se va putea retrage de lume în acest palat al iubirii, protejat de o armată puternică, în fața căreia toți ar deveni neputincioși.

În timp ce visa, își întoarse capul, iar regele îi privi încântat părul. Era fascinat de părul ei. Se jucă cu degetele pe nodul bentiței, îl desfăcu și părul i se revărsă pe umeri. Îi luă șuvițele în mână și, în glumă, își acoperi capul și fața cu ele, ascunzându-se complet în spatele lor.

Solul

Se iviră zorii dimineții următoare. Era răcoare, iar soarele era acoperit pe cer cu o mantie albă și strălucitoare, asemenea unui chip nevinovat pe care se citeau frământările din suflet. Orizonturile îndepărtate erau încă întunecate, ca și cum noaptea nu și-ar fi tras încă trena după ea.

Avea de făcut un lucru foarte important, dar inima parcă nu îi dădea ghes și nici ritualul de purificare de la templu parcă nu o ajuta prea mult. Nu jurase să-și spele trecutul de toate petele? Dar iată că se pregătea să-l înșele pe Benamun, să se joace cu sentimentele lui, să-și pună iubirea în slujba ei, ca ea să-și atingă scopul. Însă nu ezită nicio clipă, timpul trecea și trebuia să se grăbească. Iubirea însemna totul pentru ea și de aceea era gata să folosească în numele ei și mijloace crude și amare.

Plecă din dormitor și se îndreptă spre camera de vară pe deplin încrezătoare. Nu era nevoie de prea multă pricepere pentru a-l păcăli pe Benamun, avea să fie atât de simplu!

Intră în vârful picioarelor. Îl găsi uitându-se la imaginea ei și îngânând un cântec pe care ea îl cântase adeseori odinioară:

*Dacă iubirea ta face minuni,
De ce nu mă poate vindeca?*

Fascinată de cântarea lui, interveni și murmură ultima parte a cântecului:

*Mă joc oare cu lucruri pe care nu le știu?
Zărilor se ascund după nori,
Oare tu să fii cel ce-mi va cuceri inima?*

Tânărul se întoarse spre ea uimit și încântat. Rhadopis râse delicat și îi spuse:

— Ai o voce încântătoare. Cum ai ascuns-o de mine atâta timp?
Sângele i se urcă în obraji și buzele începură să-i tremure.

Bunăvoința ei îl uimi.

Femeia înțelese îndată ce era în sufletul lui și îi spuse provocator:

— Văd că te desfeți cu cântece, lăsându-ți munca deoparte.

Benamun păru să nege din priviri și-i arătă imaginea gravată bâiguind:

— Uite...

Portretul devenise deja un chip încântător, aproape viu.

— Ce talentat ești, Benamun! exclamă ea plină de admirație.

Tânărul răsuflă ușurat:

— Mulțumesc, doamnă.

Apoi, Rhadopis îndreaptă discuția spre ceea ce urmărea și-i zise:

— Dar ai fost nemilos cu mine, Benamun.

— Eu?... Cum așa, doamnă?

— M-ai făcut să arăt tiranică, iar eu voiam să fiu ca o porumbiță.

Benamun tăcu, nu mai scoase nicio vorbă. Ea îi interpretează tăcerea în avantajul ei:

— Nu ți-am spus că ai fost nemilos? Cum mă vezi tu pe mine, Benamun? Tiranică, aspră, frumoasă, ca în portretul acesta? Ce portret! Mă mir cum piatra poate să vorbească. Dar crezi că inima mea e lipsită de sentimente, ca piatra aceasta, nu-i așa? Nu-mi spune că nu asta crezi. Dar de ce, Benamun?

Tânărul nu știe ce să-i răspundă. Tăcea, în timp ce ea își spunea gândurile. Iar el le credea, era impresionat de ele și devenea tot mai neliniștit.

— De ce crezi că sunt nemiloasă, Benamun? continuă ea.

Crezi în aparențe pentru că, prin firea ta, nu poți ascunde ce-ți freamătă în piept. Pe chip ți se citesc toate sentimentele. Dar noi avem o altă fire și sinceritatea ne face să pierdem gustul dulce al victoriei și tot ce au creat zeii mai frumos pentru noi.

Uimit, tânărul Benamun se întreabă ce voia să zică Rhadopis, dacă vorbele ei însemnau ceea ce păreau a spune. Stătuse în fața lui în fiecare zi cu ochii și mintea pierdute și nu simțise focul ce îl mistuia. Ce o făcuse să se schimbe? De ce-i spunea cuvintele acestea plăcute? De ce pătrundea în secretele dulci care-i mocneau în inimă? Vorbele ei chiar însemnau ceea ce păreau a spune? Chiar însemnau ceea ce înțelesese el?

Femeia mai înaintă un pas și-i zise:

— Ah, Benamun, și tu ești nemilos cu mine. Îmi dau seama de asta din tăcerea ta.

O privi uimit și ochii aproape că i se umplură cu lacrimi de bucurie. I se confirmase ceea ce crezuse.

— Nu sunt destule cuvinte pe lume ca să rostesc ceea ce simt, îi zise el cu glasul tremurând.

Rhadopis răsuflă ușurată că îi dezlegase limba.

— Ce nevoie ai de cuvinte? îl întreabă ea visătoare. Nu vei spune nimic din ceea ce eu nu știu deja. Să întrebăm camera de vară, care ne-a văzut luni de-a rândul și pe trupul căreia am lăsat urmele de neșters ale inimilor noastre. Da, ea a aflat un secret copleșitor.

Femeia îi studie chipul o clipă, apoi îi zise:

— Nu știi Benamun cum am aflat secretul pe care-l port în inimă? De multă vreme am un mesaj personal pe care vreau să-l trimit cuiva dintr-un loc îndepărtat printr-un om de încredere. Eram singură și îmi

treceau prin minte tot felul de oameni, bărbați și femei, sclavi și oameni liberi, dar, neliniștită, simțeam că niciunul nu ar fi potrivit. Pe urmă, nu știu din ce motiv, cu ochii minții am ajuns în această cameră și deodată mi-am amintit de tine, Benamun. Cugetul mi s-a liniștit și inima mi s-a potolit, dar am simțit și ceva mult mai profund. Așa am aflat secretul pe care-l port în inimă.

Cu chipul radiind, tânărul aproape beat de fericire căzu în genunchi în fața ei și strigă din adâncul inimii:

— Stăpână!

Iar ea, punându-i mâna pe cap, îi zise tandru:

— Așa am aflat secretul pe care-l port în inimă. Mă mir cum nu l-am știut mai demult.

— Stăpână, reuși să rostească Benamun, așa cum era, cuprins de amețală. Îți jur că noaptea m-a văzut cum mă frământam și iată că dimineața mă întâmpină cu o briză parfumată și plină de fericire. Vorba pe care ai rostit-o m-a scos din întuneric la lumină, m-a condus dinspre tenebrele disperării spre o senzație magică de fericire. Mă iubesc iar pe mine însumi, după ce am fost aproape de pierzanie. Ești fericirea, visul și speranța mea.

Rhadopis îl asculta tăcută și tristă. I se părea că Benamun rostise o rugă fierbinte și plutea acum în neștiința unui vis naiv și sacru. Tăcu o vreme, cuprinsă parcă de durere și remușcare. Dar nu se lăsă copleșită mult timp de sentimentele pe care i le stârnise în inimă extazul lui și îi spuse, ticluindu-și bine cuvintele:

— Mă mir cum de nu mi-am cunoscut inima atâta timp.

Și mă mir și mai mult că faptele nu mi-au dezvăluit taina până nu am avut nevoie să te trimit în locuri îndepărtate cu o însărcinare. Ca și cum faptele m-ar fi călăuzit spre tine și, în același timp, m-ar fi lipsit de tine.

— Voi face ce dorești, din toată inima și din tot sufletul, rosti el ca o rugăciune.

După o clipă de ezitare, ea îl întrebă:

— Chiar dacă ceea ce doresc e să călătorești într-un ținut unde nu se poate ajunge decât cu mare greutate?

— Singura greutate va fi că nu o să te mai pot vedea în fiecare dimineață.

— Vei lipsi doar pentru o vreme. Îți voi da o scrisoare pe care să o porți în sân. Vei merge la guvernatorul insulei cu vorbă de la mine, iar el te va îndruma și te va ajuta să depășești greutatea. Vei călători cu o caravană. Nimeni să nu știe ce ai în sân până nu ajungi la guvernatorul Nubiei și îi dai mesajul în mână. După aceea te întorci la mine.

Benamun era din nou cuprins de fericire, sentiment care se contopea cu satisfacția și mândria. Își repezi gura spre mâna care era lângă el și

i-o sărută pățimaș. Când buzele îi atinseră mâna, Rhadopis simți că Benamun tremura.

Făcând drumul înapoi, se simți iar tristă și se întrebă: „Nu aș fi fost mai miloasă dacă l-aș fi lăsat pe Maiestatea Sa să își aleagă solul, în loc să mă joc cu inima acestui băiat?” Însă el era fericit. Cuvintele ei mincinoase îl făcuseră fericit. Într-adevăr, era într-o stare pe care ar fi invidiat-o și cei mai fericiți oameni din lume. Nu avea de ce să fie tristă, atâta timp cât el nu știa adevărul, adică până ce ea nu se va fi săturat să recurgă la minciuni.

Scrisoarea

Chiar în acea seară, Faraon veni fluturând în mână o scrisoare făcută sul. Fața îi radia de mulțumire. Ea se uită curioasă la mesaj și se întrebă dacă ideea ei era sortită să aibă succes și lucrurile urmau să se petreacă așa cum visase. Regele desfăcu sulul, iar ea citi scrisoarea cu ochii strălucindu-i de încântare. Era adresată prințului Kaneferu, guvernatorul Nubiei, și venea din partea vărului său, faraonul Egiptului. În ea îi povestea de problemele pe care le avea și de dorința lui de a-și strânge o armată puternică fără să stârnească temerile sau suspiciunile preoților. Îl ruga pe prinț să trimită o scrisoare în Egipt, printr-un mesager de încredere, în care să ceară ajutor de urgență pentru a apăra hotarele provinciilor de sud și pentru a înfrânge o răzmeriță imaginară, susținând că triburile masailor se dezlanțuiseră și trecuseră prin foc orașele și satele.

Rhadopis răsuci sulul la loc și îi zise:

— Solul e pregătit.

— Scrisoarea e gata, îi răspunse regele zâmbind.

— Oare cum vor primi scrisoarea pe care o va trimite Kaneferu? întrebă ea după o clipă de gândire.

— Va mișca inimile tuturor, chiar și pe cele ale preoților, zise Faraon pe deplin convins. Guvernatorii vor recruta bărbați din toate colțurile țării și armata în care ne punem speranțele nu va întârzia să se strângă rânduri-rânduri.

— O să avem mult de așteptat? întrebă ea entuziasmată și nerăbdătoare.

— Avem de așteptat o lună până ce solul ajunge acolo și se întoarce.

Femeia cumpăni o clipă, numără pe degete, apoi zise:

— Dacă ai socotit bine, înseamnă că se va întoarce chiar de sărbătoarea Nilului.

Regele râse:

— E semn bun, Rhadopis. De sărbătoarea Nilului e și sărbătoarea iubirii noastre. Va fi o zi a victoriei și a încrederii.

Și ea credea că totul va fi bine. Nu își putea pierde speranța în ziua aceea, pe care o considera, pe bună dreptate, ziua de naștere a fericirii și iubirii ei. Era convinsă că întoarcerea solului chiar în ziua aceea nu era o simplă coincidență, ci, mai curând, o providență, voința înțeleaptă a unei zeițe care îi binecuvânta dragostea și îi apăra speranțele.

Regele o privi cu uimire și admirație, apoi o sărută pe creștet și îi zise:

— Ce prețios e capul acesta. Și Sofkhatep e încântat de capul acesta, ca și de ideea pe care a născut-o. Nu s-a putut stăpâni să-mi spună că e

o rezolvare atât de simplă a unei probleme încurcate, ca o floare încântătoare crescută pe o tulpină chircită, printre crengi încâlcite.

Crezuse că regele păstrase secretul și nu spusese nimănui de planul lor, nici măcar lui Sofkhatep, fidelul prim-ministru.

— Prim-ministrul a aflat de secretul nostru?

— Da, îi răspunse el cu un aer firesc. Sofkhatep și Tahu îmi sunt la fel de aproape cum îmi sunt mințea și inima, așa că nu le ascund nimic.

Numele lui Tahu îi răsună lui Rhadopis în urechi. Fața i se întunecă și în ochi i se citi neliniștea.

— Și celălalt știe? se interesă ea.

— Ce suspicioasă ești, Rhadopis! îi răspunse regele râzând. Află că am încredere în ei așa cum am în mine însumi.

— Maiestate, îi zise ea, nu sunt suspicioasă cu cei în care ai atâta încredere.

Cu toate acestea, fără să vrea, își aminti clipa în care Tahu își luase rămas-bun de la ea pentru ultima oară. Vocea lui aspră îi răsună și acum în urechi când strigase furios și disperat. Se întreba dacă nu cumva îi purta încă pică.

Dar frământările nu îi ajunseră până în suflet, pentru că se pierdu și uită de sine în brațele iubitului.

În dimineața următoare sosi mesagerul, Benamun ben Besar, înfășurat în mantia sa lungă și cu un acoperământ de cap ce îi venea până la urechi. Avea obraji îmbujorați, iar în ochi îi strălucea lumina unei bucurii cerești. Se prosternă tăcut în fața lui Rhadopis și îi sărută poala veșmântului în semn de venerație. Ea îl mângâie pe cap cu vârfurile degetelor și îi spuse tandru:

— Nu voi uita niciodată, Benamun, că pentru mine ai renunțat la bunăstare și tihnă.

Își ridică spre ea chipul frumos și inocent și îi spuse cu un tremur în glas:

— De dragul tău înfrunt orice greutate. Zeii să mă ajute să suport durerea despărțirii.

— Te vei întoarce fericit și învigorat, îi spuse ea surâzând. Bucuriile viitorului te vor face să uiți durerile trecutului.

Tânărlul oftă:

— Binecuvântat e cel ce poartă în inimă un vis fericit, care să-l însoțească în singurătate și să-i umezească buzele arse.

Rhadopis îi zâmbi iar cu un zâmbet luminos, luă scrisoarea strânsă sul și i-o întinse:

— Cred că nu mai trebuie să-ți spun să ai grijă... Unde o să îți scrisoarea?

— Lângă inimă, stăpână, sub brâu.

Apoi îi dădu încă o scrisoare, mai mică.

— Uite o altă scrisoare, pe care i-o trimit guvernatorului Ani ca să te ajute să pornești la drum cu prima caravană care pleacă.

Venise momentul despărțirii. Înghiți nervos și pe chip îi apărură semnele derutei și ale emoției. Rhadopolis îi întinse mâna. El ezită o clipă, apoi îi strânse mâna între palmele lui, tremurând de parcă ar fi atins tăciuni aprinși, și și-o lipi de piept, ca Rhadopolis să îi simtă căldura și bătaile inimii. În cele din urmă se îndepărtă de ea și dispăru în spatele ușii. Neliniștită, îl urmări cu privirea, murmurând rugi fierbinți.

De ce nu? Căci el își pusese lângă inimă speranța de care depindea chiar viața ei.

Tahu delirează

Încă de la început, așteptarea i se păru amară. Era neliniștită, avea îndoieli și își dorea ca regele să nu fi dezvăluit nimănui secretul scrisorii. Nici marea încredere pe care regele o avea în cei doi bărbați care îi erau cei mai apropiați nu îi putea domoli frământarea. Gândurile ei negre nu porneau de la o bănuială clară, ci mai curând de la o neliniște care o făcea să se întrebe ce s-ar întâmpla dacă unii preoți ar afla de conținutul scrisorii. Ar ezita să se apere de un asemenea plan malefic? O, Doamne! Dezvăluirea secretului din scrisoare ar fi însemnat un mare pericol. Niciun spirit patriotic nu ar reuși să înțeleagă cât de mare ar fi pericolul. Un fior îi străbătu trupul firav. Își scutură capul să-și alunge din minte gândurile negre și încercă să-și liniștească conștiința murmurând: „Totul se va petrece conform planului. Temerile acestea nu au niciun temei, așa cum nu au nici gândurile acestea negre. Toate nu sunt decât tulburările unei inimi îndrăgostite ce nu cunoaște nici somnul, nici odihna”.

Dar abia se liniști, că imaginația începu să urzească noi temeri. Revedea cu ochii minții chipul mănios și contractat de durere al lui Tahu, îi auzea glasul aspru, rănit și suferind. Temerile continuau să o macine, dar nu îndrăznea nici să și le explice, nici să deslușească misterul ce le învăluia.

Se întreba dacă avea motive să se teamă de Tahu sau să creadă lucruri rele despre el. După toate aparențele, uitase. Era el în stare să facă ceva contrar a ceea ce jurase? Nu mai putea bate la poarta ei după ce palatul devenise un sanctuar. Nu avea altceva de făcut decât să se supună. Dar asta nu însemna că uitase sau că putea avea încredere în el.

Se întreba dacă în inima lui mai existau urme ale trecutului. Tahu era un bărbat vânjos și încăpățânat, iar în inima lui, iubirea se putea transforma în ură mocnită, gata de răzbunare dacă ar fi apărut ocazia. Dar, în ciuda supărării, nu uită să fie dreaptă cu Tahu, amintindu-și cât de loială și plină de abnegație îi era iubirea față de stăpân. Avea simțul datoriei și nu se lăsa abătut din drum de dorințe sau ispite.

Totul o îndemna să se liniștească, însă presimțirile rele nu îi dădeau pace. Mesagerul plecase de la palat abia de câteva ore. Cum va reuși să aștepte o lună, sau chiar mai mult? Frica aproape că pusese stăpânire pe ea, când îi veni ideea neașteptată de a-l chema pe Tahu la ea. Cu o zi înainte nici prin cap nu i-ar fi trecut așa ceva, dar astăzi acest gând o liniștea. O atrăgea așa cum o primejdie te atrage în brațele ei, fără putință de scăpare. Cumpăni precipitată, apoi își zise: „O să-l chem să stăm de vorbă, să aflui ce-i în mintea lui. Poate o să reușesc să îndepărtez pericolul venind din partea lui, dacă există un

asemenea pericol. O să-l salvez pe Tahu de el însuși, iar pe Maiestatea Sa de vreun rău din partea lui”. Dorința i se transformă într-o hotărâre care nu suporta amânare și o acapară cu toată forța. O chemă îndată pe Shayth și îi porunci să meargă la palatul comandantului Tahu ca să-l invite la ea. Shayth plecă îndată, în timp ce stăpâna ei rămase să aștepte în sala de primire. Nu avea nicio îndoială că Tahu îi va accepta invitația. În timp ce aștepta își dădu seama cât era de neliniștită și de nervoasă și își aminti cum înainte fusese atât de puternică și de impasibilă, înțelese că, din momentul în care se îndrăgostise, devenise o femeie slabă și agitată, căreia presimțirile ridicole și temerile neîntemeiate îi alungau somnul.

Așa cum se aștepta, Tahu apărui în scurt timp. Văzând că era îmbrăcat în uniformă, se liniști oarecum. Cu acest veșmânt părea să-i spună că uitase de Rhadopis, curtezana de la palatul cel alb, și că acum se întâlnea cu prietena Maiestății Sale.

Comandantul făcu o plecăciune în semn de respect și, vorbind cu glas scăzut, fără nicio urmă de emoție, îi zise:

— Zeii să-ți ferească zilele, preamărită doamnă.

Cercetându-i cu atenție fața, ea îi răspunse:

— Și zilele tale, mărite comandant. Mulțumesc că ai acceptat invitația mea.

Tahu făcu iar o plecăciune:

— Sunt la dispoziția ta, doamna mea.

Tahu era la fel ca înainte, puternic, viguros, cu tenul arămiu, dar privirii scrutătoare a lui Rhadopis nu îi scăpă o schimbare pe care numai ochii ei o puteau observa. Bărbatul avea o paloare care îi stingea sclipirile din priviri și îi umbrea strălucirea plină de viață a chipului. Se temea că motivul ar putea fi cele petrecute în noaptea aceea ciudată, când drumurile lor se despărțiseră, în urmă cu aproape un an. Ce păcat! Tahu fusese ca o rafală de vânt, iar acum era ca aerul stătut.

— Te-am chemat, comandante, ca să te felicit pentru încrederea cea mare pe care ți-o arată regele.

Părănd surprins, comandantul îi răspunse:

— Mulțumesc, doamnă. E o binecuvântare pe care mi-au dat-o zeii demult.

Străduindu-se să zâmbească, Rhadopis îi spuse cu viclenie:

— Eu îți mulțumesc pentru frumoasele tale cuvinte de laudă aduse ideii mele.

Bărbatul se gândi o clipă, apoi își aminti:

— Te referi, doamnă, la ideea strălucită inspirată de mintea ta măreață?

Rhadopis încuviință din cap și el continuă:

— E o idee minunată, demnă de inteligența ta sclipitoare.

Fără să se arate încântată, Rhadopis îi zise:

— Punerea ei în practică garantează puterea și autoritatea Maiestății Sale, iar pentru țară, pacea și stabilitatea.

— Fără îndoială că așa e. De aceea am și primit ideea cu atât entuziasm.

Femeia îl privi drept în ochi:

— Curând va veni ziua când ideea mea, pentru a fi aplicată, încununată de succes și de victorie, va avea nevoie de forța ta.

Plecându-și capul, Tahu îi răspunse:

— Îți mulțumesc pentru prețioasa ta încredere.

Rhadopis rămase tăcută pentru o vreme. Tahu era demn, reținut și serios, nu cum îl cunoscuse în trecut. Nici nu se așteptase să fie altfel, așa că acum se liniștise, simțind că are încredere în el. O dorință arzătoare o îndemna să aducă vorba despre vechea poveste, să îl roage să o ierte și să uite. Dar nu își găsi cuvintele. În cele din urmă, tulburarea o învinse. Se temea să riște, așa că renunță. Apoi, în ultimul moment, se gândi să-și exprime altfel bunele intenții. Îi întinse mâna zâmbind:

— Mărite comandant, îți întind mâna în semn de respect și de prietenie.

Bărbatul prinse în mâna lui aspră palma delicată a femeii. Părea emoționat, dar nu îi răspunse nimic. Așa luă sfârșit întâlnirea lor scurtă și decisivă.

Întorcându-se la corabia care îl adusese aici, se tot întreba: „De ce m-a chemat femeia aceasta?” Își dădu frâu liber sentimentelor pe care și le stăpânise în prezența ei. Își pierdu echilibrul, se albi și începu să tremure din toate încheieturile. În scurt timp își pierdu mințile de tot și, în timp ce vâslele loveau apa, se bălăbănea ca un om beat, ca un bărbat întors înfrânt dintr-o luptă, cu înțelepciunea și mândria rănite. I se părea că palmierii ce mărgineau malurile dansau nebunește și vântul înălța trombe de praf ce-l sufocau. Sângele îi curgea prin vene fierbinte și tumultuos, otrăvit de nebunie. Găsi o carafa pe masa de sub umbrar și își turnă vin pe gât, fără de măsură, până o goli. Copleșit de disperare, se trânti pe divan.

Firește că nu o uitase, o păstrase ascunsă într-un ungher al sufletului ferecat cu încuietorile consolării, răbdării și ale unui puternic simț al datoriei. Acum, când o văzuse pentru prima dată după un an, ceea ce purtase ascuns în suflet ieșise la suprafață și explodase, iar flăcările îi mistuiseră toată ființa. Era chinuit de rușine și de disperare, cu mândria sfărțecată. La sfârșitul unei singure bătălii simțise de două ori chinurile și înfrângerea. Simțea că i se învâрте capul și, plin de furie, începu să vorbească singur. Știa de ce se obosise să îl cheme. Îl invitase să afle dacă poate avea încredere în el, să fie cu sufletul împăcat în privința iubitului ei domn și rege. Și pentru asta se

prefăcuse că are sentimente de prietenie și admirație. Ce ciudat ca Rhadopis cea nestatornică și crudă să devină serioasă și să afle ce înseamnă iubirea, cu temerile și durerile ei. Se temea de trădarea lui Tahu, cel ce-i stătuse cândva lipit de sandală ca un fir de praf pe care îl scuturase scârbită într-un moment de plictis. Blestemate fie cerul și pământul! Blestemată fie lumea întreagă! Era copleșit de o disperare funestă și o mânie ucigătoare. O neliniște sufocantă îi măcina sufletul cândva atât de puternic. Furia îi era nebunească și distrugătoare. Îi încingea sângele, îi înfunda urechile, încât abia mai putea auzi, îi păta ochii, încât vedea în jur doar flăcări purpurii.

Imediat ce corabia trase la mal, în capul scărilor palatului regal, coborî repede și străbătu grădina împleticindu-se, fără să ia în seamă salutul gărzilor. Se îndreptă spre cazarmă și spre pavilionul comandantului gărzii. Deodată îi apărură în cale prim-ministrul Sofkhatep, care tocmai ieșise din aripa destinată regelui. Prim-ministrul îl salută zâmbind, dar Tahu rămase nemișcat, ca și cum nu l-ar fi cunoscut. Mirat, Sofkhatep îl întrebă:

— Ce mai faci, comandante Tahu?

— Sunt ca un leu care a căzut în capcană, îi răspunse el ciudat de repede. Sau ca o țestoasă stând cu burta în sus pe un cuptor încins!

Sofkhatep păru că nu înțelege:

— Ce înseamnă vorbele astea? Ce asemănare e între tine și un leu în capcană sau o țestoasă pe un cuptor?

— Țestoasa trăiește mult timp, îi răspunse Tahu tulburat. Se mișcă încet și poartă o povară grea. Leul se încordează, rage, țâșnește deodată și-și termină prada.

— Ești furios? îl întrebă Sofkhatep uluit. Nu te-am mai văzut așa.

— Sunt furios. Ce, nu am voie, preamărite? Sunt Tahu, fiu al războaielor și al bătăliilor. Vai, cum suportă lumea această pace apăsătoare? Zeii morții sunt însetați și într-o bună zi va trebui să le ostoiesc arșița de pe buze.

Sofkhatep dădu din cap, ca și cum ar fi înțeles, și adăugă:

— A, acum înțeleg, comandante. E vinul acela vechi de Mariut.

— Nicidecum, îi răspunse Tahu hotărât. Nicidecum. Adevărul e că am băut o cupă de sânge și a reieșit apoi că era al unei persoane malefice, așa că mi-a otrăvit sângele. Și a fost chiar mai rău de atât. Când veneam încoace, am dat de zeul binelui, care dormea pe o pajiște, și mi-am împlântat sabia în inima lui. Hai la luptă, căci sângele e băutura soldatului viteaz.

— E vinul, fără îndoială, zise Sofkhatep descumpănit. Ar fi mai bine să te întorci imediat la palatul tău.

Tahu dădu din cap în semn că se împotrivește și adăugă:

— Ai grijă, ai grijă, prim-ministrule. Ferește-te de sângele stricat, căci nu-i decât otravă. Țestoasa și-a pierdut răbdarea, iar leul o să

sară.

Zicând acestea își văzu de drum, fără să-i mai pese de nimic din jur, lăsându-l în urmă pe Sofkhatep, care stătea și privea consternat.

Așteptarea

Toți așteptau cu nerăbdare întoarcerea solului: palatul lui Faraon, palatul din Biga și clădirea guvernului. Dar aveau încredere în viitor. Cu fiecare zi care trecea Rhadopis era tot mai aproape de victorie. Speranța îi încălzea sufletul. Sentimentul acesta plăcut ar fi durat mai mult, dacă prim-ministrul nu ar fi primit o scrisoare amenințătoare din partea preoților. Sofkhatep fie nu băga în seamă asemenea scrisori, fie se simțea obligat să i le arate reginei. Dar de data aceasta își dădu seama că mesajul avea o semnificație nouă, periculoasă. Nedorind să stârneasă mânia stăpânului său pentru că a ascuns-o, hotărî să se întâlnească cu el și să i-o citească, chiar dacă acesta urma să se supere. Era o petiție solemnă semnată de toți preoții, în frunte cu cei ai lui Ra, Amon, Ptah și Apis, prin care îi cereau Maiestății Sale să dea pământurile templelor înapoi stăpânilor de drept, zeii cei adorați, care îl apărau pe Faraon și vegheau asupra lui. Și mai spuneau că nu i-ar fi trimis această petiție dacă ar fi găsit că există vreun motiv care să facă necesară exproprierea pământurilor.

Tonul dur și categoric al petiției îl înfurie pe Faraon. O rupse în bucăți, o aruncă pe jos și urlă:

— O să le răspund cât de curând!

— Au întocmit o petiție colectivă, observă Sofkhatep. Până acum ți se adresa fiecare în parte.

— O să-i lovesc pe toți laolaltă, așa că să protesteze după cum le dictează ignoranța.

Dar lucrurile se precipitau. Guvernatorul Tebei îi trimise vorbă prim-ministrului că Khnumhotep îi vizitase provincia și fusese primit cu entuziasm de preoții și preotesele lui Amon, ca și de o mulțime de oameni din popor. Mulțimea l-a aclamat și a cerut ca drepturile zeilor să fie păstrate și ocrotite. Unii au mers chiar mai departe și au strigat plângând: „Vai și amar, bunurile lui Amon sunt risipite pe o dansatoare!”

Prim-ministrul fu nespus de îndurerat, dar și de data aceasta loialitatea îi învinse ezitățile și, plin de tact, îi spuse stăpânului care erau veștile. Ca de obicei, regele se enervă și spuse cu regret:

— Guvernatorul Tebei privește și ascultă, dar nu poate face nimic.

— Stăpâne, îi răspunse Sofkhatep întristat, el nu dispune decât de forțele poliției, care nu fac față unei asemenea mulțimi.

— Nu am altceva de făcut decât să aștept, zise regele iritat. Jur pe toți zeii că mi-au călcat mândria în picioare.

Un nor de supărare întunecă cerul mărețului Abu, umbrind palatele mândre și casele cârmuitorilor. Regina Nitocris rămăsese în pavilionul ei, prizonieră a singurătății, suferind cu inima frântă și mândria rănită

și urmărind evenimentele cu ochi triști și plini de regrete. La rândul său, Sofkhatep primise veștile cu inima grea și, cu părere de rău, îi spusese mohorâtului și nefericitului Tahu: „Ai văzut vreodată o asemenea răzmeriță în Egipt? Ce trist!”

Fericirea regelui se transformase în nemulțumire și furie. Nu își găsea liniștea decât în brațele femeii căreia își dăruise sufletul. Ea știa prea bine ce e cu el. Încerca să îl distreze, să îl consoleze și îi șoptea la ureche: „Ai răbdare”. Iar el ofta și-i răspundea morocănos: „Sigur... După ce o să am hăturile în mână”.

Lucrurile se complicară și mai mult. Khnumhotep făcea tot mai multe vizite în provincii. Peste tot pe unde mergea, era întâmpinat de mulțimi entuziaste, iar numele lui se înălța din toate piepturile. Mulți dintre guvernatori erau îngrijorați, pentru că toate acestea le puneau la încercare fidelitatea față de Faraon. Guvernatorii din Ambus, Farmuntus, Latopolis și Teba se întâlneau ca să se sfătuiască și hotărârau să vorbească cu regele. Porniră spre Abu și cerură să fie primiți.

Regele se întâlnește cu ei în mod oficial, de față fiind și Sofkhatep. Guvernatorul Tebei se apropie de Faraon, își rosti salutul de venerație și credință față de el și îi spusese:

— Maiestate, adevărata fidelitate nu folosește la nimic dacă e doar un sentiment păstrat în inimă. Fără îndoială trebuie însoțită de un sfat potrivit, fapte bune și, la nevoie, sacrificiu. Ne aflăm în fața unui lucru pe care, dacă-l vom spune sincer, ne va putea aduce neplăceri. Dar conștiința noastră nu mai suportă să tăcem, așa că vom rosti adevărul.

Faraon tăcu o clipă, apoi îl îndemnă pe guvernator:

— Spune, te ascult.

Bărbatul zise plin de curaj:

— Maiestate, preoții sunt supărați și molima supărării lor i-a atins și pe cei din popor, care le ascultă vorbele dimineața și seara. Din cauza asta, toți sunt de acord că e necesar să se restituie pământurile celor cărora le aparțin.

Pe chipul regelui se citi enervarea.

— Se cuvine ca Faraon să se plece în fața voinței poporului? strigă el furios.

Bărbatul își continuă discursul înțelept și sincer:

— Maiestate, bunăstarea poporului e o îndatorire pe care zeii i-au încredințat-o persoanei lui Faraon. Nu ar însemna o renunțare, ci doar bunăvoința unui stăpân destoinic față de robii lui.

Regele bătu cu sceptrul în pământ:

— Eu în renunțare nu văd decât supunere.

— Să mă ferească zeii să-mi îndemn stăpânul la supunere, dar treburile țării sunt ca o mare agitată, iar domnitorul ca un căpitan care evită furtunile și folosește prilejurile care se ivesc.

Însă regelui nu îi plăcuseră vorbele lui și clătină din cap cu

nemulțumire și încăpățănare. Sofkhatep ceru îngăduința să vorbească și-l întrebă pe guvernatorul Tebei:

— Ai vreo dovadă că poporul împărtășește sentimentele preoților?

Guvernatorul îi răspunse pe deplin convins:

— Da, preamărite. Mi-am trimis iscoadele prin toate ținuturile. Au văzut de aproape nemulțumirea poporului și i-au auzit cum se amestecă în treburile în care nu s-ar cuveni să se amestece.

— Așa am făcut și eu, interveni guvernatorul de Farmuntus, iar veștile pe care le-am primit sunt îngrijorătoare.

Intervenii apoi pe rând fiecare guvernator. Din spuselor lor reieși cât de gravă era situația. Așa se încheie prima întâlnire de acest fel pe care au văzut-o vreodată palatele faraonilor.

Imediat după aceea, regele avu o întrevvedere în pavilionul său cu prim-ministrul și comandantul gărzii. Își ieșise din fire de furie și amenința.

— Guvernatorii aceștia sunt fideli și demni de încredere, dar slabi, le spuse el celor doi bărbați. Dacă le-aș urma sfatul, mi-aș expune tronul la umilință.

Tahu susținu imediat părerea stăpânului său:

— Retragerea e, într-adevăr, o înfrângere, Maiestate.

Sofkhatep se gândea la alte posibilități:

— Trebuie să ținem cont de sărbătoarea Nilului. Mai sunt câteva zile până începe. Adevărul e că nu am inima liniștită când mă gândesc că mii de oameni furioși se vor strânge la Abu.

— Deținem controlul în Abu, replică Tahu.

— Fără îndoială. Să nu uităm că, la ultima sărbătoare, s-au auzit strigătele unor trădători, chiar dacă pe atunci Maiestatea Sa Regele încă nu își împlinise voia. Anul acesta ne-am putea aștepta la alte strigăte, chiar mai puternice.

— Nu putem decât să sperăm că solul se va întoarce înainte de sărbătoare, spuse regele.

Dar Sofkhatep continua să cumpănească lucrurile din punctul lui de vedere. În adâncul sufletului, considera bună propunerea guvernatorilor.

— Solul se va întoarce în curând și-și va citi mesajul în public. Fără îndoială că preoții, căutând bunăvoința stăpânului lor și fiind convinși că își vor obține drepturile, vor accepta liniștiți ideea mobilizării și vor fi chiar entuziasmați. Iar când Maiestatea Sa va interveni în forță și își va impune dorința, nimeni nu i se va mai împotrivi.

Deranjat de părerea lui Sofkhatep, simțindu-se izolat și singur chiar în propriul lui pavilion, regele plecă în grabă spre palatul din Biga, unde nu era niciodată apăsător de singurătate. Rhadopis era mult mai liniștit decât el, fiindcă nu știa ce se întâmplase la ultima întâlnire. Dar îi citi imediat pe chip mânia care îi clocotea în inimă. O cuprinse

neliniștea și îl privi întrebător, dar cuvintele îi rămaseră pe buze, temându-se să se facă auzite.

— N-ai aflat, Rhadopolis? bombăni el. Guvernatorii și miniștrii mă sfătuiesc să le înapoiez pământurile preoților și să accept înfrângerea.

— Ce i-a îndemnat să-ți dea un asemenea sfat? se interesă ea neliniștită.

Regele îi povesti ce spusese guvernatorii și ce îl sfătuiseră să facă. Rhadopolis se întristă și mai mult și deveni chiar mai neliniștită. Nu se mai putu stăpâni:

— Atmosfera devine sumbră și încărcată. Numai un mare pericol i-ar fi îndemnat pe guvernatori să-și dezvăluie părerile.

— Poporul meu e furios, spuse regele cu dispreț.

— Maiestate, poporul e ca o corabie în derivă, fără cârmă, pe care vântul o poartă încotro vrea.

— O să opresc eu vântul acesta, zise el amenințător.

Se simți iar cuprinsă de temeri și de neliniște, iar răbdarea o trădă când spuse:

— Trebuie să dăm dovadă de înțelepciune și să ne retragem de bunăvoie pentru o vreme. Ziua victoriei e aproape.

Faraon o privi mirat:

— Mă sfătuiești să mă supun, Rhadopolis?

Îl strânse la piept, pentru că tonul lui o rănise. Apoi îi spuse cu ochii plini de lacrimi fierbinți:

— Cel ce se pregătește să sară departe e bine să își îndoiaie mai întâi genunchii. Victoria vine mereu la sfârșit.

— Ah, Rhadopolis, dacă tu nu-mi știi sufletul, atunci cine să-l știe? Sunt un om care, dacă trebuie să se supună voinței cuiva, se ofilește de tristețe ca un trandafir bătut de vânt.

La auzul acestor cuvinte, ochii negri ai lui Rhadopolis se înnegurară de tristețe:

— Mi-aș da viața pentru tine, iubitele. Nu te vei ofili niciodată atâta timp cât sufletul meu te va roura cu iubire curată.

— Voi trăi triumfător fiecare clipă din viață și Khnumhotep niciodată nu va avea plăcerea de a spune că m-a umilit.

Rhadopolis îl întrebă zâmbind trist:

— Vrei să conduci poporul fără să recurgi uneori la șiretlicuri?

— A ceda este șiretlicul celor neputincioși. Cât timp voi trăi, voi rămâne drept ca o sabie de al cărei tăiș vor pieri trădătorii.

Oftă cu tristețe și regret, dar nu încercă să îl facă să-și schimbe părerea. Se consideră învinsă de furia și mândria lui. Din acel moment începu să se întrebe întruna: „Când se va întoarce mesagerul? Când se va întoarce mesagerul? Când se va întoarce mesagerul?”

Ce apăsătoare era așteptarea. Dacă cei plini de speranță ar fi știut la fel ca ea ce chinuitoare e așteptarea, ar fi renunțat la toate în viață.

Cum număra minutele și orele, privea soarele răsărind și-i aștepta apoi apusul. O usturau ochii de cât privise Nilul încolăcindu-se în drumul lui dinspre sud. De câte ori nu socotise scurgerea timpului numărându-și suspinele și bățile inimii. De câte ori nu strigase frământându-se: „Unde ești, Benamun?” Chiar și iubirea nu o mai gusta decât ca o somnambulă. Nu se putea liniști până nu avea să se întoarcă mesagerul cu scrisoarea.

Zilele treceau târându-și încet povara cea grea, până când, într-o zi, în timp ce stătea pierdută în gânduri, Shayth dădu buzna în cameră. Rhadopis își ridică capul și o întrebă:

— Ce-i cu tine, Shayth?

— Stăpână, îi spuse sclava cu răsuflarea tăiată, s-a întors Benamun.

Copleșită de bucurie, sări în picioare ca o pasăre zburătăcită și strigă:

— Benamun!

— Da, stăpână, zise sclava. Așteaptă în sală. M-a rugat să te anunț că a sosit. Ce l-a prins soarele în călătorie!

Coborî cu sufletul la gură treptele până în sală și îl găsi acolo, stând în picioare și așteptând-o să apară. În ochii lui Benamun strălucea un dor arzător. Ea se arătă ca o rază de bucurie și speranță, iar tânărul se gândi că Rhadopis se bucură de el și pentru el. Cuprins de o fericire divină, se aruncă la picioarele ei, ca pentru rugăciune. Plin de pasiune și de tandrețe, îi încolăci picioarele cu brațele, îi sărută înflăcărat laba piciorului și zise:

— Adorata mea, de sute de ori am visat că sărut picioarele acestea, iar acum visul mi s-a împlinit.

Rhadopis i se jucă cu degetele prin păr și îi spuse cu un glas suav:

— Dragă Benamun, Benamun... Chiar te-ai întors la mine?

Ochii îi sclipiră plini de viață. Își băgă mâna în sân, scoase o casetă mică de fildeș și o deschise. Înăuntru era pământ.

— Acesta e din pământul pe care au călcat picioarele tale în grădină, îi explică el. L-am strâns cu mâinile mele și l-am păstrat în casetă. Am purtat-o cu mine în călătorie, am sărutat-o în fiecare seară înainte de a mă lăsa pradă somnului și am ținut-o lângă inimă.

Îl asculta neliniștită și nervoasă, căci sentimentele o împiedicau să-i audă vorbele. Pierzându-și răbdarea, îl întrebă cu un calm prefăcut, care îi ascundea neliniștea:

— Nu ai adus nimic?

Benamun își băgă iar mâna în sân, scoase o scrisoare strânsă sul și i-o întinse. Copleșită de fericire, Rhadopis o luă cu mâna tremurândă. Simți cum o toropeală îi cuprinde nervii și neputința îi sleiește puterile. Ținând scrisoarea strâns în mână, se uită lung la ea. Aproape că uitase de Benamun. Deodată însă ochii îi căzură pe el și își aminti de un lucru important:

— Nu a venit cu tine un sol din partea prințului Kaneferu? îl întreabă ea.

— Ba da, stăpână, îi răspunse tânărul. El a purtat mesajul pe drumul de întoarcere. Acum așteaptă în camera de vară.

Rhadopis nu mai putu rămâne pe loc, căci bucuria care o copleșise era vrăjmașă nemișcării și tăcerii.

— Te las în voia zeilor pentru o vreme. Camera de vară te așteaptă, iar noi avem în față multe zile senine.

Ieși în fugă cu scrisoarea. Inima ei își striga din adâncuri stăpânul iubit. Dacă nu ar fi avut un sentiment de jenă, ar fi pornit în zbor spre palatul lui, așa cum făcuse șoimul cândva, ca să îi ducă vestea cea bună.

Întâlnirea

Sosi și sărbătoarea Nilului. O mulțime de oameni din cele mai îndepărtate colțuri ale ținuturilor de Nord și de Sud se îndreptaseră spre Abu. Orașul răsuna de imnuri și casele erau împodobite cu flamuri, flori și ramuri de măslin. Preoții și guvernatorii salutară răsăritul soarelui pe drumul ce ducea spre palatul lui Faraon. Acolo se alăturară marelui alai regal, care urma să pornească de la palat spre sfârșitul dimineții.

În timp ce demnitarii așteptau într-una dintre săli venirea regelui, un șambelan intră și, salutându-i în numele regelui, îi anunță cu glas răsunător:

— Cinstiți domni, Faraon vrea să vă întâlnească chiar acum. Binevoiți să poftiți în sala lui Faraon.

Toți primiră anunțul șambelanului vădit surprinși, fiindcă, potrivit obiceiului, regele îi primea pe mai-marii regatului după sărbătorire, nu înainte. Cu uimirea întipărită pe chip, se întrebau unii pe alții: „Care să fie lucrul cel grav pentru întâlnirea aceasta care încalcă tradiția?”

Dar, supuși, acceptară invitația și se îndreptară spre sala de primire. Preoții ocupară jilțurile din dreapta, iar guvernatorii se așezară în partea opusă. Tronul lui Faraon se afla la mijloc, între două șiruri de scaune rezervate prinților și miniștrilor.

În scurt timp, intrară miniștrii în frunte cu Sofkhatep. Nu mult după aceea urmară prinții casei domnitoare. Se așezară în dreapta tronului și le răspunseră la salut celor care se ridicaseră în picioare la intrarea lor, în semn de respect.

Se lăsă tăcerea. Aveau toți fețele grave și preocupate. Fiecare era adâncit în propriile gânduri și se întreba care să fie motivul unei asemenea întâlniri importante. Intrând în sală, purtătorul de pecete le întrerupse gândurile. Se uitară toți la el cu mare atenție. Cu glas răsunător, bărbatul anunță venirea regelui:

— Faraonul Egiptului, lumina soarelui, umbra lui Ra pe pământ, Maiestatea Sa Merenra II.

Toți se ridicară în picioare, apoi se prosternară până atinseră podeaua cu fruntea. Regele își făcu intrarea măreț și demn. În urma lui veneau comandantul gărzii, Tahu, purtătorul de pecete și înaltul șambelan al prințului Kaneferu, guvernatorul Nubiei.

Faraon se așează pe tron și rosti solemn:

— Preoți și guvernatori, vă salut și vă îngădui să ședeți.

Trupurile încovoiate se îndreptară, se ridicară încet și se așezară. În liniștea aceea deplină până și respiratul devenea o faptă periculoasă. Toți își îndreptaseră privirea spre stăpânul tronului și așteptau

nerăbdători să-i audă cuvintele. Stând pe tron, regele își îndreptă spatele și începu să vorbească, plimbându-și privirea de pe un chip pe altul, dar fără să zăbovească pe unul anume:

— Prinți și miniștri, preoți și guvernatori, floarea bărbaților din Egiptul de Sus și de Jos, v-am chemat să vă cer sfatul într-o problemă gravă care privește siguranța regatului și gloria moșilor și strămoșilor noștri. Domnilor, a venit un sol din Sud, Flamana, înaltul șambelan al prințului Kaneferu, și a adus un mesaj important din partea stăpânului lui. Am considerat că e de datoria mea să vă chem fără întârziere ca să aflați de mesaj și să ne sfătuim despre conținutul său grav.

Faraon se întoarse spre mesager și îi făcu semn cu sceptrul. Omul făcu doi pași înainte și se opri în fața tronului. Faraon îl îndemnă:

— Citește-le mesajul.

Bărbatul derulă papyrusul pe care îl avea în mână și citi cu glas tare, impunător:

„Din partea prințului Kaneferu, guvernatorul ținuturilor Nubiei, către Maiestatea Sa Faraonul Egiptului, lumina soarelui strălucitor, umbra zeului Ra, protector al Nilului, stăpân al Nubiei și al muntelui Sinai, domn al Deșertului de Răsărit și al Deșertului de Apus.

Maiestate, mă întristează nespus să aduc în atenția sacrei voastre persoane vești întristătoare despre fapte de trădare infamă, petrecute pe domeniile coroanei de la granița de miazăzi cu Nubia. Stăpâne, luând în considerare legământul dintre Egipt și triburile masailor și văzând că legământul se împlinește imediat cu liniște și pace, am poruncit ca multe trupe din cele împrăștiate prin deșert să se întoarcă la unitățile lor. Astăzi a venit la mine un ofițer și mi-a adus la cunoștință despre căpeteniile de triburi care au încălcat învoiala supunerii și s-au răzvrătit. S-au strecurat noaptea până la taberele soldaților și i-au măcelărit cu sălbăticie. Soldații au rezistat cu disperare unei puteri de o sută de ori mai mare ca a lor, dacă nu chiar mai mare, și au luptat cu vitejie până la ultimul. Triburile au pustii toată țara, apoi s-au îndreptat spre miazănoapte, către ținutul Nubiei. Am socotit că-i înțelept să nu folosesc fără măsură forțele reduse pe care le am și să mă îngrijesc mai curând de întărirea taberelor și a fortărețelor, ca să putem ține în loc dușmanul cotropitor. Când scrisoarea aceasta va ajunge la tine, Maiestate, soldații noștri se vor fi înfruntat deja cu primii năvălitori. În așteptarea poruncii stăpânului meu, voi rămâne în fruntea războinicilor mei și voi lupta în numele Maiestății Sale Faraonul și al patriei mele, Egiptul”.

Chiar după ce solul terminase de citit scrisoarea, glasul lui continua să răsună în multe inimi. Din ochii aprinși ai guvernatorilor ieșeau scânteii și o rumoare străbătu sala. Cât despre preoți, cu frunțile încrețite și fețele înmărmurite, se transformaseră în statui încremenite

într-un templu mut.

Faraon tăcu o vreme, lăsând consternarea să ajungă la apogeu, apoi zise:

— Aceasta este scrisoarea pentru care v-am chemat să ne sfătuim.

Guvernatorul Tebei se afla în fruntea celor mai pătimiși.

Se ridică, își înclină capul în semn de salut și zise:

— Stăpâne, chiar este un mesaj foarte grav. Singurul răspuns este mobilizarea.

Guvernatorii primiră cu satisfacție cuvintele lui, iar guvernatorul de Ambus se ridică și spuse:

— Susțin această părere, Maiestate. Singurul răspuns e mobilizarea grabnică. Ce altceva putem face când dincolo de granițele de sud avem frați viteji pe care dușmanul îi amenință? Ei rezistă, dar nu trebuie nici să-i abandonăm, nici să întârziem în a-i ajuta.

Gândindu-se la consecințele pe care le-ar putea avea asupra responsabilităților ce îi reveneau, Ani interveni:

— Dacă barbarii aceia vor invada Nubia, fără îndoială că vor amenința granița.

Guvernatorul Tebei își aminti de o idee mai veche de-a lui, care spera să se realizeze într-o zi:

— Stăpâne, mereu am fost de părere ca regatul să aibă o armată permanentă, mare, ca Faraon să-și poată îndeplini îndatoririle de a apăra siguranța patriei și a domeniilor de dincolo de granițe.

Toți comandanții se înflăcărară și mulți dintre ei chemară la mobilizare. Alții îi laudară pe prințul Kaneferu și pe soldații din Nubia. Profund impresionați, unii dintre guvernatori îi spuseră regelui:

— Maiestate, sărbătoarea nu ne face nicio plăcere cât timp frații noștri viteji înfruntă moartea. Îngăduie-ne să plecăm ca să ne strângem trupele.

Faraon tăcuse, așteptând să audă ce aveau de zis preoții. Aceștia, la rândul lor, tăcuseră, așteptând ca spiritele să se liniștească. Când vociferările guvernatorilor încetară, marele preot Ptah se ridică și spuse deosebit de calm:

— Maiestate, îmi îngădui să-i pun o întrebare solului Alteței Sale prințul Kaneferu?

— Ai îngăduința mea, îi spuse regele sec.

Marele preot Ptah se întoarse spre mesager:

— Când ai plecat din Nubia?

— Acum două săptămâni.

— Și când ai ajuns la Abu?

— Aseară.

Marele preot se întoarse iar spre Faraon și zise:

— Slăvite rege, e un lucru de mare mirare că acest cinstit mesager a

venit ieri din Sud aducându-ne vestea despre răzmerița căpeteniilor masai și tot ieri au sosit la noi, din ținuturile cele mai îndepărtate ale Sudului, niște trimiși ai căpeteniilor masai, ca să împlinească cuvenitul ritual de supunere față de stăpânul lor și să prezinte în fața înălțimii Tale cele mai alese semne de mulțumire pentru pacea și binefacerile ce le-au fost oferite. Câtă nevoie am avea să ne lumineze ceva în această treabă neclară!

Era o afirmație ciudată, la care nu se așteptase nimeni și toți rămaseră uimiți. Clătinară din cap cu putere, guvernatorii și preoții se priviră unii pe alții întrebător și consternați, în timp ce prinții sușoteau între ei. Sofkhatap simți că îi sare inima din piept și, privind îngrozit la Faraon, văzu că își strânsese scepтрul atât de tare în mână, încât venele i se umflaseră pe braț și pâlise de tot. De teamă că regele va răbufni, îl întrebă pe preot:

— Cine ți-a spus despre asta, preafericite?

— I-am văzut cu ochii mei, domnule prim-ministru. Am fost în vizită ieri la templul lui Sotis, iar preotul de acolo mi-a prezentat o delegație de negri care spuneau că sunt căpeteniile masai care au venit să împlinească ritualurile de supunere față de Faraon. Au înnoptat la templu, ca musafiri ai marelui preot.

— Nu sunt cumva din Nubia? îl întrebă Sofkhatap.

Dar bărbatul îi răspunse foarte convins:

— Spuneau că sunt masai. Oricum, se află aici un om, comandantul Tahu, care s-a înfruntat cu masaii în multe războaie și le cunoaște toate căpeteniile. Dacă măritul rege ar binevoi să poruncească ca aceste căpetenii să fie aduse la curtea sa cea sacră, poate că spusele lor ne vor lua vâlul de pe ochi.

Regele era tot mai nervos și mai înspăimântat, dar nu găsea niciun pretext ca să refuze ceea ce propusese preotul. Simțea cum toți își întorseseră fața spre el, cu priviri pline de speranță, de dorință, de rugămintă. Îi spuse unuia dintre șambelani:

— Du-te la templul lui Sotis și cheamă căpeteniile negrilor.

Șambelanul se grăbi să împlinească porunca. Între timp toți așteptau neclintiti, de parcă ar fi fost stane de piatră. Consternarea li se citea pe chip. Se abțineau să vorbească, dar fiecare ar fi vrut să îl întrebe pe celălalt și să îl asculte. Sofkhatap era în continuare neliniștit și îngrijorat, copleșit de gânduri. Se uita pe furis la stăpânul lui, simțind o milă profundă față de el în aceste momente cumplite. Minutele treceau, apăsătoare și dureroase, ca și cum le-ar fi fost smulse din propriul trup. De pe tron, regele îi urmărea pe guvernatorii neliniștiți și pe preoții gânditori. Ochii abia îi mai puteau ascunde sentimentele ce clocoteau în el. Apoi tuturor li se păru că aud o larmă adusă de vânt de departe. Se treziră din meditație și își ascuțiră auzul. Larma se apropia de piața din fața palatului. Erau glasuri care aclamau și, pe

măsură ce se apropiiau, se auzeau tot mai tare, până când inundară toată încăperea. Erau glasuri contopite, de nedeosebit. Între tumult și cei strânși în sală se întindea curtea palatului. Regele îi porunci unuia dintre șambelani să iasă în balcon ca să afle ce se întâmplă. Bărbatul lipsi o clipă, apoi se întoarse în grabă și, aplecându-se la urechea lui Faraon, îi zise:

— Mulțimea s-a strâns în piață și a înconjurat carele ce le aduc pe căpeteniile negre.

— Și ce strigă?

— Strigă urale pentru prietenii credincioși din Sud și pentru legământul de pace.

Apoi, după ce ezită o clipă, bărbatul continuă să-i șoptească:

— Stăpâne, strigă urale pentru Khnumhotep, cel care a făcut legământul.

Regele se înroși de furie. Se simți învins și îl cuprinse ura. Se întreba cum ar putea să cheme la luptă împotriva masailor poporul care le întâmpina căpeteniile cu urale și ovaționa legământul de pace. Exasperat, trist și mohorât, rămase în așteptarea celor ce se îndreptau spre el.

Un ofițer din gardă anunță sosirea căpeteniilor și ușa se deschise larg. Intră delegația, în frunte cu cel ce o conducea. Erau zece bărbați, cu trupul vânos, goi, doar cu o cârpă răsucită în jurul șalelor și pe cap cu coroane de frunze. Se prosternară toți deodată și se târâră până ce ajunseră în fața tronului, apoi sărutară podeaua de sub picioarele lui Faraon. Regele le întinse sceptrul și, rând pe rând, îl atinseră cu buzele în semn de supunere. Când regele le îngădui să se ridice, se sculară în picioare respectuoși și conducătorul lor rosti în grai egiptean:

— Adorate stăpân, faraon al Egiptului, domnitor al Văii, slava triburilor, ne-am arătat în fața ta ca să-ți oferim semnele supunerii și umilinței noastre, ca și ale preamăririi tale pentru bunăstarea și binecuvântările pe care ni le-ai oferit, căci mulțumită ție ne-am îndestulat cu mâncare și am gustat din apă dulce.

Faraon își ridică brațul să-i binecuvânteze.

Toate privirile se îndreptară spre el, parcă rugându-l să-i întrebe despre țara lor. Înfrânt, regele îi întrebă:

— Din ce trib sunteți?

— Luminația Ta, răspunse cel ce se afla în fruntea lor, suntem căpeteniile triburilor masai ce se roagă pentru gloria Maiestății Tale.

Regele tăcu și nu îndrăzni să îi mai întrebe nimic. Neliniștit atât de situația în care se afla, cât și de cei prezenți, rosti:

— Faraon vă mulțumește ca robi fideli ce îi sunteți și vă binecuvântează.

Apoi își întinse iar sceptrul, iar ei îl sărutară încă o dată și se retraseră cu frunțile aproape atingând pământul.

Mânia se aprinse în sufletul lui Faraon. Avea o bănuială dureroasă că preoții care se aflau în fața lui îi pregătiseră o lovitură mortală într-o luptă pe care nu o cunoșteau decât el și ei. Enervat peste măsură de înfrângerea pe care o suferise, spuse pe un ton apăsător:

— Am aici o scrisoare mai presus de orice îndoială. Fie că triburile răsculate își urmează sau nu aceste căpetenii, un lucru rămâne neîndoielnic: există o răzmeriță și există rebeli, iar trupele noastre sunt acum încercuite.

Guvernatorii se aprinseră din nou, iar cel al Tebei zise:

— Stăpâne, pe limbă ți-a stat înțelepciunea divină. Frații noștri așteaptă ajutoare și, de aceea, n-ar trebui să ne irosim vremea cu vorbe. Adevărul e cât se poate de clar.

— Cinstiți guvernatori, spuse regele cu vehemență, vă scutesc să participați azi la sărbătoarea Nilului, căci aveți în față o îndatorire mult mai înaltă. Întoarceți-vă la provinciile voastre și mobilizați oamenii. Orice clipă pierdută ne va costa foarte mult.

Zicând acestea, regele se ridică, dând de înțeles că întâlnirea se încheiase. Toți săriră imediat în picioare și se înclinară în semn de respect.

Strigătul

Faraon se îndreaptă spre pavilionul său și îi chemă la el pe cei doi sfetnici fideli, Sofkhatep și Tahu. Ei îi împliniră imediat porunca. Erau foarte afectați și înțelegeau prea bine gravitatea situației. După cum se așteptau, îl găsiră pe rege neliniștit și nervos. Se plimba prin cameră în sus și în jos și răgea ca o fiară. Când își dădu seama că se aflau acolo, ochii tulburi îi scânteiară.

— Trădare! Urlă el. Simt duhoarea trădării în aerul ăsta înăbușitor.

Tahu încercă să îl potolească:

— Stăpâne, chiar dacă sunt la rândul meu pesimist și am gânduri negre, intuiția nu mă duce atât de departe, la presupuneri atât de grave.

Regele bătu cu piciorul în pământ și strigă furios:

— De ce a venit blestemata aia de delegație? Și cum de a venit astăzi? Tocmai astăzi?

Trist și copleșit de gânduri, Sofkhatep zise:

— Poate e o coincidență nefericită și ciudată?

— Coincidență! tună regele. Nu! Nicidecum! E o trădare josnică și parcă-i văd chipul sub vălul prefăcătoriei. Nu, prim-ministrule, oamenii aceștia nu au venit dintr-o întâmplare, ci au fost îndemnați să vină ca să spună „da” păcii dacă eu voi spune „da” războiului. Și uite așa, dușmanul mi-a dat o lovitură groaznică, în timp ce în fața îmi jură credință.

Tahu pâli și se întristă. Sofkhatep, fără să susțină ideea regelui, își plecă capul mâhnit și murmură ca pentru sine:

— Dacă e trădare, atunci cine e trădătorul?

— Chiar așa, zise regele agitându-și pumnul în aer, cine e trădătorul? E vreun mister ce nu poate fi dezlegat? Nicidecum. Eu nu mă trădez pe mine însumi, Sofkhatep și Tahu nu ar face așa ceva și nici Rhadopis. Așa că nu mai rămâne decât nemernicul de mesager. Vai, Rhadopis s-a înșelat!

— O să-l aduc aici și o să-i smulg din gură adevărul, zise Tahu cu ochii sclipindu-i de mânie.

Regele dădu din cap și îi răspunse:

— Stai un pic, Tahu, stai un pic... Ticălosul nu așteaptă să te duci să-l înhați. Poate că acum se desfată deja cu prețul trădării, într-un loc sigur, știut doar de preoți. Cum a urzit planul? Nu știu, dar pot să jur pe Sotis că au aflat de scrisoare înainte de plecarea solului și, fără să mai piardă vremea, au trimis un mesager din partea lor. Al meu s-a întors cu un mesaj, al lor cu o delegație. Trădare... Nemernicie! Trăiesc ca un prizonier printre ai mei. Blestemat fie tot universul și toți oamenii!

Copleșiți de tristețe și de milă, cei doi bărbați nu mai erau în stare să scoată niciun sunet. Văzând disperarea din ochii stăpânului, Tahu încercă să aducă o rază de speranță în atmosfera aceea mohorâtă:

— Să ne consolăm cu gândul că noi o să dăm lovitura decisivă.

— Și cum putem să dăm o asemenea lovitură? Se interesă regele exasperat.

— Guvernatorii au pornit spre provincii ca să strângă soldații.

— Și crezi că preoții vor sta cu mâinile în sân ca să se adune o armată despre care știi că e menită să-i zdrobească?

Sofkhatep simțea o mare apăsare, căci credea în spusele regelui. Vrând să scape de această povară, zise ca și cum și-ar fi pus o dorință:

— Poate că temerile noastre sunt doar închipuiri, iar ceea ce credem că e trădare nu-i decât o coincidență și norul acesta întunecat se va risipi la cea mai mică adiere de vânt.

O asemenea consolare îl enervă și mai mult pe Faraon:

— Parcă îi văd și acum pe preoții aceia cu capetele plecate. Fără îndoială că ascundeau un secret înspăimântător. Când marele preot s-a ridicat să vorbească, le-a temperat zelul guvernatorilor cu multă ușurință. Și-a ținut cuvântarea atât de încrezător. Poate că și acum vorbește fără întrerupere, de parcă ar avea zece limbi. Ah, blestemată fie trădarea. Merenra II nu-și va trăi viața la mila preoțimii.

Neliniștit de amărăciunea stăpânului, Tahu îi zise:

— Maiestate, ai sub comanda ta gărzi puternice. Fiecare valorează cât o mie din oamenii lor și fiecare și-ar da viața pentru stăpânul lor.

Faraon nu îl mai băgă în seamă și, trântindu-se pe un divan somptuos, se lăsă pradă gândurilor arzătoare care îi treceau prin minte. Va fi oare posibil să-și împlinească dorința, în ciuda acestor greutăți? Sau planul lui va eșua definitiv? Ce moment crucial în viața lui! Se afla la răspântia dintre glorie și umilință, putere și slăbiciune, dragoste și nefericire. Refuzase să renunțe la pământuri dintr-un calcul bine gândit, dar oare va fi nevoit să cedeze pentru a-și păstra tronul? Ah, ziua aceea nu va veni niciodată, iar dacă va veni, nu se va lăsa niciodată umilit. Va rămâne până în ultima clipă a vieții nobil, măreț și atotputernic. Suspină fără să vrea și își zise cu regret: „Ah, dacă soarta nu mi-ar fi scos în cale trădarea!”

Glasul lui Sofkhatep îi întrerupse gândurile:

— Stăpâne, se apropie ora sărbătorii.

Faraon îl privi de parcă s-ar fi trezit dintr-un somn adânc și murmură „Chiar așa?” apoi se ridică și se îndreptă spre balconul care dădea în curtea cea mare a palatului, unde carele așteptau deja aliniate. În depărtare, se vedea piața în care mulțimea se aduna în valuri, ca să petreacă. Aruncă o privire pierdută spre atmosfera aceea de sărbătoare, apoi se întoarse la locul lui. După un timp se duse în camera lui și se întoarse îmbrăcat într-o piele de leopard, însemnul

preoției, și purtând coroana dublă. Când se pregăteau să plece, apărut unul dintre șambelanii palatului. Își salută stăpânul și zise:

— Cinstitul Tam, capul poliției din Abu, cere îngăduința să se prezinte în fața Maiestății Tale.

Regele, văzând, la fel ca sfetnicii lui, îngrijorarea de pe chipul șambelanului, îi îngădui lui Tam să intre. Acesta își salută stăpânul și îi spuse precipitat și alarmat:

— Stăpâne, am venit să îi cer înălțimii Tale să nu mai meargă la templul Nilului.

Cei doi bărbați tresăriră, iar regele se interesă neliniștit:

— Și ce te-a făcut să-mi ceri asta?

Bărbatul îi răspunse gâfâind:

— Tocmai am întemnițat mai mulți oameni care strigau lucruri rele despre o persoană de vază pe care Maiestatea Sa o prețuiește foarte mult. Mă tem că strigătele se vor repeta când va trece alaiul.

Inima regelui începu să freacă și sângele îi clocoti în vene de mânie.

— Ce spuneau? Întrebă el cu glas tremurat.

Bărbatul înghiți nervos și îi răspunse stânjenit:

— Strigau „Jos târfa! Jos jefuitoarea templelor!”.

Auzind acestea, regele își ieși din minți și tună:

— Ce nenorocire! Trebuie să dau o lovitură care să mă liniștească, altfel o să explodez!

Bărbatul continuă panicat:

— Răufăcătorii s-au înfruntat și s-au luptat cu oamenii mei. Pentru un timp totul a fost cuprins de haos, iar strigătele ce se înălțau erau și mai puternice, și mai murdare.

Iritat și scârbit, regele scrâșni din dinți și întrebă:

— Și ce mai spuneau?

Bărbatul privi în pământ și rosti aproape în șoaptă:

— Răufăcătorii au îndrăznit să-l atingă și pe cel mai mareț dintre toți.

— Pe mine? Se interesă regele uluit.

Fără să mai scoată o vorbă, bărbatul pâlă. Nemaiputându-se stăpâni, Sofkhatet strigă:

— Nu-mi vine să-mi cred urechilor!

— E o nebunie de neînchipuit! urlă Tahu.

Faraon răsă nervos și întrebă cu o ironie amară:

— Cum m-a pomenit poporul, Tam? Vorbește, îți poruncesc!

Mai-marele poliției îi răspunse:

— Nemernicii ziceau: „Regele nostru se destrăbălează. Vrem un rege serios!”

Regele izbucni în râs la fel ca înainte și rosti sarcastic:

— Ce păcat! Nu se mai cuvine ca Merenra să stea pe tronul

preoților. Și ce mai spuneau, Tam?

Cu un glas șoptit, bărbatul îi răspunse:

— Stăpâne, au aclamat îndelung: „Trăiască Maiestatea Sa Regina Nitocris!”

O scânteie sclipi în ochii regelui. Murmură printre buze numele lui Nitocris, ca și cum și-ar fi amintit de un lucru uitat de multă vreme. Cei doi sfetnici se uitară unul la altul uluiți. Regelui nu îi scăpă nici uluirea lor și nici tulburarea mai-marelui poliției. Nu voia ca regina să devină subiectul unei discuții supărătoare, dar se întreba îngrijorat ce părere avea regina de strigătele acelea. Inima îi era tot mai îndurerată și se simți copleșit de un val imens de furie, revoltă și nesăbuință. Întorcându-se spre Sofkhatep, zise dintr-odată:

— E timpul să mergem?

Tam îl întrebă îngrozit:

— Maiestate, nu poți renunța?

— Prim-ministrule, nu ai auzit ce ți-am spus? insistă regele nervos.

Derutat, Sofkhatep îi răspunse umil:

— În scurt timp, stăpâne. Mă gândeam, Maiestate, că o să te răzgândești și nu o să mai mergi.

Dar, cu un calm ca liniștea dinaintea furtunii, regele îi anunță:

— Voi merge la templul Nilului, trecând prin mulțimea înfuriată și o să vedem ce va fi... Întoarce-te, Tam, la îndatoririle tale.

Speranța și otrava

În aceeași dimineață, Rhadopis stătea întinsă pe divanul somptuos și visa. Era o zi deosebită, care fremăta de bucuria sărbătorii și care urma să îi aducă o victorie imensă. Ce fericire, ce bucurie! În ziua aceea inima ei era ca un iaz cu apă cristalină și parfumată, cu flori înconjurându-i malurile și privighetori umplându-i aerul cu trilurile lor încântătoare. Ce viață plină de bucurii! Când va primi vestea victoriei? Seara, când soarele își va începe drumul spre tărâmul celălalt, iar inima ei își va începe propriul drum spre lumea fericirii, alături de iubitul ei. Ce minunată era ora înserării! Ora înserării era ora iubitului ei, când se va afla acolo, cu trupul lui impunător și fremătând de tinerețe, când îi va cuprinde mijlocul zvelt cu brațele lui viguroase, când îi va șopti numele la ureche cu emoția victoriei și-i va spune: „Suferințele au luat sfârșit. Guvernatorii au plecat să strângă soldații. Acum hai să ne vedem de iubirea noastră!" Ah, ce frumoasă e seara!

Dar cum să creadă că ziua aceea trecuse? În luna cât așteptase întoarcerea solului timpul se scursese greu și apăsător, dar parcă orele erau mai copleșitoare și mai greu de suportat, chiar dacă neliniștea se contopea cu certitudinea și teama cu fericirea. Parcă ar fi vrut să uite de așteptare nemailuând în seamă scurgerea timpului. Gândurile îi zburau încoace și încolo până când, în această perindare, dădu peste tânărul îndrăgostit de ea, ingenuncheat în templul lui, camera de vară. Benamun ben Besar. Ce delicat era, ce prezență plăcută. Se întrebă din nou cum ar putea să-l răsplătească pentru serviciul enorm pe care i-l făcuse. Zburase ca pe aripile unui porumbel până în cele mai îndepărtate colțuri ale Sudului și se întorsese chiar mai repede, mânat de dorul care-l făcuse să uite de toate greutățile drumului. O dată se întrebese cum ar putea scăpa de el. Dar, cu tenacitatea lui, o învățase că există o iubire minunată, care nu cunoaște egoismul, dominarea, lăcomia. Se mulțumea cu vise și închipuiri. Ce tânăr visător, departe de cele lumești! Dacă ar fi râvnit, de exemplu, la un sărut, nu ar fi știut cum să-l refuze și i l-ar fi oferit. Dar nu râvnise la nimic, ca și cum s-ar fi temut că, dacă ar fi atins-o, ar fi fost mistuit de flăcări tainice. Sau poate nu credea că ea este ceva ce poate fi atins și sărutat. Nu o privea cu ochi omenești, așa că nu avea cum s-o vadă ca pe o ființă umană. Nu-și dorea decât să trăiască sub razele frumuseții ei, așa cum trăiesc plantele de pe pământ sub razele soarelui ce plutește pe cer.

Suspină și își zise: „Într-adevăr, iubirea e un univers ciudat". Propria ei iubire izvora din adâncurile vieții. Forța care o atrăgea spre stăpânul ei era chiar forța vieții, deplină și copleșitoare. În schimb,

iubirea lui Benamun se izola de toate scopurile vieții, plutind dincolo de orizonturi sublime, nelăsând să se întrezărească vreo urmă de sentiment decât prin mâinile sale măiestre și, uneori, prin vorbele sale fierbinți și poticnite. Într-un fel, era o iubire atât de diafană, care apărea ca o umbră într-un vis, și, în altfel, atât de puternică încât insufla viață unei pietre mute. Cum s-a putut gândi să scape de el, când nu o deranja deloc? Îl va lăsa liniștit în templul său, să întruchipeze pe pereții tăcuți cele mai frumoase forme care să încadreze fața ei minunată.

Strigă iar din adâncul sufletului: „Când vine o dată seara?” Nenorocita de Shayth! Dacă ar fi rămas lângă ea, ar fi distrat-o cu flecăreala și zeflemelele ei, dar insistase să meargă la Abu ca să vadă ceremoniile de la sărbătoarea Nilului.

Ce amintiri frumoase avea! Se gândi la sărbătoarea de anul trecut, de ziua când palanchinul ei luxos era purtat prin mulțime ca să-l vadă pe Faraon cel tânăr. Cum l-a zărit, inima i s-a tulburat, chiar fără să știe. Fiorul iubirii i se părea ciudat, fiindcă atât de mult trăise în uscăciune. Apoi crezu că e o răbufnire de mânie sau o vrăjitorie. Ziua de neuitat când șoimul îi înhățase sandala și zburase cu ea! După aceea, nici nu începuse bine a doua zi, că Faraon a venit la ea. De atunci, iubirea se cuibărise în inima ei, viața i se schimbase, lumea întregă se schimbase.

Dar în acest al doilea an, iată că ea rămăsese la palat, în timp ce afară, lumea se bucura și petrecea. Nu mai putea ieși decât rareori, căci nu mai era Rhadopis, frumoasa dansatoare, ci, deja de un an, și de-a pururi de acum încolo, era inima palpitândă a lui Faraon. Gândurile îi zburau de colo până colo, dar reveneau cu încăpățănare la ceea ce o preocupa cel mai mult. Se întreba ce se întâmplase la întâlnirea aceea foarte importantă pe care stăpânul ei îi spusese că o va ține ca să citească scrisoarea. Se întâlniseră? Mai-marii adunați acolo răspunseseră oare la chemare, făcând astfel ca dorința ei să fie mai aproape de împlinire? Ah, când vine o dată seara?

Se plictisi să șadă, așa că se ridică și începu să se plimbe. Se duse la fereastra care dădea spre grădină și scrută zărilor îndepărtate. Privi și tot privi până ce auzi o bătaie precipitată în ușă. Vădit iritată, se întoarse și o văzu pe sclava ei Shayth dând ușa de perete și năpustindu-se în cameră cu respirația tăiată, ochii jucându-i în cap, pieptul umflându-i-se și dezumflându-i-se cu repeziciune. Era lividă de parcă abia s-ar fi sculat din pat după o boală lungă. Lui Rhadopis i se strânse inima, presimțind ceva rău. O întrebă speriată:

— Ce ai pățit, Shayth?

Sclava încercă să vorbească, dar izbucni în plâns. Căzu în genunchi în fața stăpânei, își încrucișă mâinile pe piept și continuă să hohotească nervos. Cuprinsă de neliniște, Rhadopis îi strigă:

— Ce-ai pățit, Shayth? Pe toți zeii, vorbește, nu mă lăsa pradă nedumeririi! Am niște speranțe și-mi fac gânduri negre.

Femeia suspină, trase aer în piept și se văită:

— Stăpână... stăpână, au răbufnit, s-au răsculat!

— Cine a răbufnit și s-a răsculat?

— Oamenii, stăpână. Strigă furioși ca nebunii. Smulge-le-ar zeii limba!

Inima i se zbătu disperată. O întrebă cu glas tremurând:

— Și ce spun, Shayth?

— Vai de mine, stăpână! Sunt smintiți și limbile lor înveninate împroașcă lucruri înfricoșătoare.

Aproape ieșindu-și din minți de spaimă, Rhadopis îi țipă:

— Shayth, nu mă mai chinui! Zi-mi sincer ce spun. O, Doamne!

— Vorbesc despre tine în cuvinte deloc frumoase. Ce ai făcut, stăpână, să meriți mânia lor?

Rhadopis se lovi cu palma peste piept. Cu ochii măriți de spaimă, zise gâfâind:

— Eu? Oamenii sunt furioși pe mine? În ziua aceasta binecuvântată nu au găsit altceva la care să se gândească decât la mine? O, Doamne! Ce spuneau, Shayth? Îndură-te de mine și spune-mi adevărul!

Plângând amarnic, femeia îi răspunse:

— În nebunia lor, stăpână, strigă că ai furat bunurile zeilor.

Scăpându-i un suspin din pieptul îndurerat, Rhadopis murmură abătută:

— Ah, inima îmi este răvășită și-mi tremură de spaimă.

Și teama mea cea mai mare e că victoria pe care o așteptam se va pierde printre strigăte și glasuri mânioase. Nu ar fi fost mai bine pentru ei ca, din respect pentru stăpânul lor, să nu mă bage în seamă?

Sclava se lovi cu mâna peste piept și se căină:

— Nici măcar stăpânul nostru nu a scăpat de limbile lor răutăcioase.

Îngrozită, femeia scoase un strigă de spaimă. Simți că tot trupul îi era zgâlțâit de un fior:

— Ce spui? Au îndrăznit să se atingă de Faraon?

— Da, stăpână, din păcate așa e, îi răspunse sclava plângând. Ziceau: „Faraon se destrăbălează. Vrem un rege serios!”

Rhadopis își duse mâinile la cap, ca și cum ar fi vrut să ceară ajutor. Cu trupul chircit de durere, se trânti pe divan:

— O, Doamne, ce nenorocire! Cum de nu se cutremură pământul și nu se prăbușesc munții? Cum de nu-și revarsă soarele focul peste lume?

— Se cutremură aprig, stăpână, zise sclava. Oamenii se luptă crâncen cu poliția. Sângele țâșnește și curge. Era să fiu călcată în picioare și am fugit cât am putut, fără să mă mai uit în urmă. Am venit cu o barcă până pe insulă. Dar m-am speriat și mai tare când am

văzut Nilul plin de bărci cu oameni care strigau aceleași lucruri, ca și cum s-ar fi înțeles cu toții.

Rhadopis era istovită și un val de disperare sufocantă, care îi înecă fără milă speranțele care-i plutiseră în derivă, o copleși. Își întrebă inima întristată: „Oare ce s-a întâmplat la Abu? Cum s-au petrecut toate lucrurile acestea cumplite și ce i-a stârnit pe oameni să-și iasă din fire? Să fi fost mesajul sortit eșecului, iar speranțele morții?” Atmosfera era plină de praf și întunecată, încărcată de prevestiri rele. Inima ei nu-și mai găsea liniștea. O frică ucigătoare o prinse ca o gheară rece și tăioasă.

— Zeilor, ajutați-mă, rosti ea pe un ton ce suna mai curând a vaiet. Stăpânul meu a apărut în fața acestei mulțimi agitate?

— Nu, doamnă, încercă Shayth să o liniștească. Nu va ieși din palat până ce pedeapsa lui nu se va abate asupra răzvrătiților.

— O, Doamne! Nu știi cum e el, Shayth. Stăpânul meu se mânia imediat și nu renunță niciodată. Inima mi-e grea de teamă, Shayth. Trebuie să-l văd chiar acum.

Sclava se înfioră de groază:

— Cu neputință! Apa e înțesată cu bărci pline de oameni furioși și paza insulei s-a strâns pe mal.

Rhadopis se luă cu mâinile de cap și strigă:

— Ce se întâmplă de nu mai am loc pe acest pământ și ușile mi se trântesc în față? Mă prăbușesc într-un hău de disperare. O, iubitul... Cum te simți în clipa asta? Cum să ajung la tine?

— Răbdare, doamnă, îi zise Shayth ca să o aline. Norul întunecat o să treacă.

— Mi se frânge inima când mă gândesc că el suferă. O, stăpâne, iubitul! Oare ce se petrece acum la Abu?

Tristețea puse stăpânire pe ea, durerea îi răbufni din inimă și lacrimile începură să i se reverse fierbinți. Shayth era uimită de această scenă neobișnuită, căci o vedea pe Rhadopis, stăpâna iubirii, a luxului și a vieții fără de griji, vărsând lacrimi amarnice, văitându-se, gândindu-se, încremenită de durere, cum de i se spulberaseră speranțele atât de luminoase doar cu puțin timp în urmă. Fiorul rece al disperării străbătu inima lui Rhadopis și se întrebă panicată dacă îl puteau constrânge pe stăpânul ei, furându-i fericirea și mândria, sau dacă puteau face din palatul ei o țintă a urii și disprețului lor. Dacă vreunul din aceste coșmaruri s-ar adevăra, viața ar deveni de nesuportat. Ar fi mai bine pentru ea să renunțe la viață, dacă aceasta ar ajunge lipsită de măreție și de fericire. Rhadopis, care se bucurase cândva de dragoste și strălucire, avea acum de ales între viață și moarte. Cumpăni îndelung aceste lucruri, până când, deodată, din amintirile triste îi apărură un gând pe care îl dăduse demult uitării. Se ridică imediat, se spălă pe față cu apă rece ca să-și înlăture de pe ochi

urmele plânsului și îi spuse lui Shayth că merge să vorbească ceva cu Benamun. Tânărul era cufundat, ca de obicei, în munca lui, total indiferent la întâmplările nefaste care tulburaseră lumea. Când o observă, se îndreptă spre ea plin de bucurie, dar chipul îi deveni deodată serios:

— Jur pe frumusețea aceasta divină că astăzi ești supărată.

— Nicidecum, îi răspunse ea plecându-și privirea. Nu mă simt prea bine, parcă aș fi puțin bolnavă.

— E foarte cald. De ce nu stai un pic pe marginea iazului?

— Am venit să te rog ceva, Benamun, îi zise ea deodată.

El își încrucișă brațele, parcă spunându-i: „Iată-mă, sunt aici, îți stau la dispoziție”.

— Îți amintești, Benamun, că mi-ai povestit o dată de otrava pe care a preparat-o tatăl tău?

— Sigur că îmi amintesc, îi răspunse tânărul surprins.

— Benamun, vreau un flacon din otrava aceea nemaipomenită pe care tatăl tău a numit-o „otrava fericită”.

Tânărul păru și mai surprins.

— Pentru ce? murmură el.

Cât putu de calm, Rhadopis începu să-i explice:

— Am vorbit cu un doctor și s-a arătat foarte interesat.

M-a întrebat dacă i-aș putea face rost de un flacon, care i-ar putea salva viața unui pacient de-al lui. I-am promis, Benamun. Îmi promiți, la rândul tău, că mi-l aduci cât mai repede cu putință?

Tânărul era fericit să împlinească orice i-ar fi cerut, așa că îi răspunse bucuros:

— O să îl ai în câteva ore.

— Cum, nu trebuie să mergi la Ambus ca să-l aduci?

— Nicidecum. Am un flacon acasă la mine, în Abu.

În ciuda tristeții care o apăsa, vorbele lui îi stârniră curiozitatea și îl privi uimită. El își plecă ochii și se îmbujoră. Îi răspunse aproape în șoptă:

— L-am adus în zilele acelea negre când, pradă disperării, aproape mă vindecasem de iubire. Și, dacă nu te-ai fi purtat cu atâta tandrețe după aceea, aș fi fost acum în lumea lui Osiris.

Benamun plecă să aducă flaconul. Ea ridică nepăsătoare din umeri și-și zise:

— Mă poate scăpa de ceva mult mai rău.

Săgeata poporului

Tam îndeplini ordinul stăpânului. Salută și plecă, cu uimirea și frica întipărite pe chip. Cei doi bărbați rămaseră în picioare, livizi. În cele din urmă, Sofkhatap rupse tăcerea cu o rugămintă:

— Te implor, stăpâne, renunță să mergi la templu astăzi.

Dar Faraon nu era dispus să primească un asemenea sfat.

Se încruntă nervos:

— Să fug la primul strigăt?

— Stăpâne, îi răspunse prim-ministrul, poporul e agitat și violent. Trebuie să fim precauți.

— Nicidecum. Am un flacon acasă la mine, în Abu. Inima îmi spune că planul nostru se îndreaptă spre un eșec inevitabil. Așa că, dacă cedez astăzi, îmi pierd respectul pentru totdeauna.

— Și mânia poporului, stăpâne?

— O să se liniștească și o să se lase tăcerea când o să vadă cum îmi croiesc drum printre ei, înălțându-mă în car ca un obelisc, înfruntând pericolul, fără să cedez sau să mă supun.

Peste măsură de indignat, regele începu să se plimbe prin cameră în sus și în jos. Sofkhatap se abținea să vorbească. Îl privi pe Tahu, parcă cerându-i ajutorul. Dar comandantul își avea propriile frământări, așa cum se vedea foarte bine pe chipul lui palid, în privirea pierdută și pleoapele grele. În liniștea apăsătoare care se lăsă, nu se mai auzeau decât pașii regelui.

Un șambelan intră precipitat și le întrerupse tăcerea. Făcu o plecăciune în fața regelui și zise:

— Stăpâne, un ofițer de poliție cere îngăduința să fie primit.

Regele îi îngădui să intre și le aruncă o privire celor doi bărbați să vadă ce efect avuseseră vorbele șambelanului asupra lor. Își dădu seama că erau neliniștiți și tensionați. Zâmbi ironic și ridică din umeri. Ofițerul intră gâfâind de efort și de neliniște. Hainele sale răvășite și mitra turtită nu prevesteau decât ceva rău. Salută și începu să vorbească înainte de a i se îngădui:

— Stăpâne! Poporul se luptă crâncen cu oamenii poliției. Sunt mulți morți și de o parte, și de alta, dar o să ne copleșească dacă nu primim întăriri din partea gărzii regale.

Sofkhatap și Tahu erau îngroziți. Se uitară la Faraon și văzură că îi tremurau buzele de furie.

— Pe toți zeli, urlă el, oamenii ăștia nu au venit să petreacă de sărbătoare!

— Iscoadele noastre, continuă ofițerul, ne-au dat de veste, stăpâne, că preoții le vorbesc oamenilor la marginea orașului susținând că Faraon invocă un război închipuit în Sud ca să strângă o armată cu

care să înfrângă poporul. Iar oamenii, crezându-i, s-au înfuriat. Dacă poliția nu le-ar fi stat în cale, s-ar fi năpustit spre palatul cel sacru.

— Îndoiala a devenit certitudine, tună regele. Trădarea mârșavă a devenit limpede. Iată-i, ne fac cunoscută dușmănia lor și trec la atac.

Nu le venea să își creadă auzului că stăpânul lor rostise aceste vorbe. Pe chipuri li se citea uluirea, parcă s-ar fi întrebat: „Să fie oare acesta chiar Faraon? Să fie acesta poporul Egiptului?” Tahu nu mai putu răbda.

— Stăpâne, aceasta e o zi nefastă, ca și cum forțele răului ar fi strecurat-o în roata timpului. A început cu vărsare de sânge și doar zeii știu cum se va sfârși. Poruncește să-mi fac datoria.

— Ce vei face, Tahu? Întrebă Faraon.

— O să-mi desfășor soldații la punctele de apărare fortificate și o să scot carele de luptă să le iasă în cale răzvrătiților înainte de a înfrânge poliția și de a se năpusti spre palat.

Faraon zâmbi enigmatic și tăcu pentru un timp. Apoi îi anunță cu glas răsunător:

— O să-i conduc chiar eu.

Lui Sofkhatep îi tresări inima și îi scăpă un strigăt:

— Stăpâne!

Regele se lovi violent peste piept și zise:

— De mii de ani, palatul acesta a fost o fortăreață și un templu. Nu va deveni, sub domnia mea, o țintă mizeră pentru orice rebel.

Regele își dădu jos pielea de leopard și o aruncă cu dispreț. Se duse apoi grăbit în camera lui pentru a-și îmbrăca veșmintele de luptă. Sofkhatep își pierdu răbdarea și, temându-se că urma un dezastru, se întoarse spre Tahu și îi spuse pe un ton poruncitor:

— Comandante, nu avem timp de pierdut. Du-te, pregătește apărarea palatului și așteaptă ordinele.

Comandantul ieși, urmat de ofițerul de poliție. Prim-ministrul rămase să-l aștepte pe rege.

Dar evenimentele nu așteptau. Vântul purtă pe aripile sale o larmă care se auzea tot mai tare și care învăluia orice alt sunet. Sofkhatep fugi în balconul care dădea spre curtea palatului și privi spre piața din față. Văzu mulțimea revărsându-se în piață din toate direcțiile. Strigau, fluturau săbii, pumnale și bâte. Parcă erau valurile unei inundații devastatoare. Nu se vedeau chipuri, doar capete goale și armele sclipind. Prim-ministrul se înspăimântă. Se uită sub balcon și văzu cum sclavii se grăbeau să ridice baricade în spatele porții celei mari. Iuți ca șoimii, pedestrașii urcară în turnurile construite pe laturile de nord și de sud ale zidurilor. Un pluton puternic de pedestrași înarmați cu lănci și arcuri se îndreptă spre colonada care ducea în grădină. Carele, în schimb, se retrăseseră și se aliniaseră pe două șiruri lungi sub balcon, pregătite să se desfășoare dacă poarta

exterioară ar fi fost spartă.

Sofkhatep auzi pași în spatele lui. Se întoarse și îl văzu pe Faraon în pragul balconului, îmbrăcat în veșmintele de comandant suprem și purtând pe cap coroana dublă a Egiptului. Ochii îi scânteiau și mânia îi înroșise chipul.

— Ne-au încercuit înainte să facem vreo mișcare! strigă el cuprins de furie.

— Palatul, stăpâne, e o fortăreață de nepătruns, apărată de soldați neînfricați. Preoții se vor retrage înfrânți.

Deodată, Faraon încremeni. Prim-ministrul se răsuci pe călcăie. Tăcuți și îngândurați, priviră amândoi la mulțimea imensă care se îmbrâncea sălbatic, își agita armele amenințător și urla ca o furtună: „Tronul i se cuvine lui Nitocris! Jos regele destrăbălat!” Din spatele turnurilor, gărzile traseră cu arcul și nimeriră în plin. Răzvrățiții le răspunseră cu o ploaie de bolovani, bucăți de lemn și săgeți.

Faraon dădu din cap și zise:

— Bravo, bravo, popor de tâlhari venit să-l răstoarne pe regele destrăbălat. Ce furie e asta? Ce răscoală? De ce amenințați cu armele astea? Chiar vreți să mi le împlântați în inimă? Bravo, bravo! E un spectacol ce merită să fie imortalizat pe pereții templului. Bravo, bravo, popor al Egiptului!

Gărzile luptau cu îndârjire și curaj, slobozindu-și torentul de săgeți. Când unul dintre ei cădea răpus, îi lua locul altul, fără să-i pese de moarte, iar comandanții se repezeau călare în stânga și în dreapta pe ziduri, conducând luptele.

Și în timp ce urmărea aceste scene tragice, regele auzi în spatele lui o voce pe care o știa prea bine:

— Stăpâne.

Se întoarse uimit și o zări la doi pași de el pe cea care îl strigase.

— Nitocris! exclamă el mirat.

— Da, stăpâne, îi răspunse ea cu glas trist. Mi-au ajuns la urechi niște strigăte cumplite, așa cum nu s-au mai auzit vreodată în Vale, și am venit în fugă la tine să-ți mărturisesc fidelitatea mea și să-ți împărtășesc soarta.

Zicând acestea, Nitocris îngenunche și își plecă capul. Sofkhatep se retrase din cameră. Privind-o derutat, regele o prinse de mână și o ridică. Nu o mai văzuse din ziua în care venise în pavilionul lui și când îi răspunsese atât de grosolan. Era profund mâhnit și stânjenit, dar strigătele oamenilor și ale luptătorilor îl readuseră la realitate.

— Mulțumesc, soră, îi zise el. Vino și privește-mi poporul. A venit să mă salute în ziua de sărbătoare.

Ea își plecă ochii și îi răspunse profund mâhnită:

— Vorbele care le ies pe gură sunt o blasfemie.

Ironia regelui se transformă în furie, indignare și dispreț. Îi răspunse

pe un ton dezgustat:

— O țară nebună, aer înecăcios, inimi întinate, trădare. Trădare... trădare.

La auzul cuvântului „trădare”, regina se înfioră, privirea îi încremeni de spaimă și simți că i se taie respirația.

Faptul că mulțimea îi strigase numele îi dăduse oare de gândit? Să fie răsplătită cu o acuzație, după ce își închisese în inimă toate suferințele pe care i le pricinuisese și venise de bunăvoie la cel ce o jignise și o chinase? Numai gândul că ar putea fi așa o durea.

— Ce păcat, stăpâne. Nu pot face altceva decât să-ți împărtășesc soarta. Dar mă întreb cine e trădătorul și cum a trădat.

— Trădătorul e un sol căruia i-am încredințat o scrisoare, iar el a dat-o dușmanului meu.

Surprinsă, regina îi răspunse:

— Nu am cunoștință de scrisoare și nici de sol. Dar cred că nu avem timp să-mi explici. Nu vreau nimic de la tine decât să apărem împreună în fața poporului care mă aclamă, ca să știe că te susțin și că dușmănesc pe cel ce-ți este dușman.

— Îți mulțumesc, soră, dar acum nu mai e nimic de făcut. Nu am decât să mă pregătesc de o moarte demnă.

O luă de braț și o conduse spre camera lui de meditație. Trase perdeaua de la intrare și pășiră împreună în încăperea somptuoasă. Pe un perete al camerei se afla o nișă cu statuia fostului rege și a fostei regine. Perechea regală se apropie de statuile părinților lor. Se opriră în fața lor, tăcuți și pioși, privind cu ochi melancolici.

— Ce credeți despre mine? întrebă regele cu glas obosit, privind mai departe statuile părinților.

Tăcu o clipă, ca și cum ar fi așteptat un răspuns. Se aprinse iar și se mânie pe sine însuși. Apoi își fixă privirea pe chipul tatălui său și zise:

— Mi-ai lăsat moștenire un regat măreț și o glorie cu rădăcini adânci. Ce am făcut cu ele? Abia a trecut un an de când am urcat pe tron și totul e deja în ruină. Ce păcat, mi-am lăsat tronul călcat în picioare de oricine și numele spurcat de orice gură. Am făcut să mi se dea un nou nume, cum niciun faraon nu a mai avut înaintea mea: regele destrăbălat.

Capul tânărului rege se plecă, împovărat și trist. Privi în podea cu ochi înnegurați, apoi, ridicându-i iar spre statuia tatălui său, murmură:

— Poate că ai găsit în viața mea multe lucruri de care ți-a fost rușine, dar de moartea mea nu te vei rușina niciodată.

Se întoarse apoi spre Nitocris și o întrebă:

— Îmi ierți faptele rele, Nitocris?

Ea nu se mai putu abține. Cu ochii șiroind de lacrimi, îi zise:

— Chiar din clipa asta mi-am uitat toate suferințele.

— De fiecare dată când m-am purtat urât cu tine, Nitocris, ți-am rănit mândria, te-am nedreptățit. În prostia mea, am făcut ca povestea vieții tale să devină o legendă tristă, ciudată și de necrezut. Cum s-a întâmplat asta? Aș fi putut să-mi schimb cursul vieții? M-a furat valul vieții și o nebunie ciudată a pus stăpânire pe mine. Nici acum nu pot spune cât de mult regret. Ce păcat! Minte e capabilă să ne cunoască toate prostiile, dar se pare că nu le poate evita. Ai văzut vreodată o tragedie mai sfâșietoare decât cea pe care o trăiesc eu? Dar chiar și așa, singurul folos pe care-l vor avea oamenii vor fi doar vorbe meșteșugite pe care să le povestească. Nebunia va exista atâta timp cât vor exista oameni. Nu, chiar dacă ar fi să-mi iau viața de la capăt, aș repeta aceleași greșeli. Soră, m-am săturat de tot și de toate. Ce rost are speranța? Cel mai bine e să-mi grăbesc sfârșitul.

Pe chip îi apărură o expresie hotărâtă și disprețuitoare. Nitocris îi întrebă nedumerită și agitată:

— Ce sfârșit, stăpâne?

— Nu sunt un nemernic, îi răspunse el cu emfază. Îmi amintesc care-mi sunt îndatoririle și după această uitare atât de lungă. Ce rost are lupta? Toți oamenii mei de nădejde o să cadă în fața unor dușmani nenumărați. Și o să-mi vină și mie rândul după ce îmi vor fi pierit luptătorii și oamenii din popor cu miile. Nu sunt un laș care să țină la viață agățându-se cu disperare de un firicel de speranță. Voi opri vărsarea de sânge și-mi voi înfrunta eu însumi poporul.

Regina era speriată:

— Stăpâne, vrei să le încarci conștiința oamenilor tăi cu răspunderea de a te fi lăsat fără apărare?

— Nu vreau să se sacrifice fără rost. O să merg singur să-mi înfrunt dușmanul și să ne încheiem socotelile.

Nitocris e foarte descumpănită. Îi știa firea încăpățânată și încerca cu disperare să-l facă să se răzgândească. Pe un ton ferm, dar încet, îi zise:

— Voi fi alături de tine.

Dar el se panică. Prinzând-o de brațe, o imploră:

— Nitocris, poporul te vrea. A făcut o alegere bună. Meriți să domnești peste acești oameni, așa că rămâi cu ei. Nu te arăta alături de mine, căci vor spune că regele, ca să se apere de mânia poporului, își ia soția drept scut.

— Cum aș putea să te părăsesc?

— Fă-o de dragul meu. Nu face un lucru din cauza căruia mi-aș pierde onoarea pentru totdeauna.

Femeia se simți descumpănită, disperată și profund mâhnită. Strigă deznădăjduită:

— Ce clipe cumplite!

— Asta e dorința mea, îndeplinește-o de dragul meu. Nu te opune,

te implor. Cu fiecare clipă ce trece, câte un soldat viteaz pierе fără rost. Adio, cinstită soră. Plec convins că nu îmi vei păta onoarea în această ultimă clipă. Cel ce se bucură de autoritatea deplină nu poate rămâne prizonierul unui palat. Adio lumii întregi. Adio sufletului și durerilor. Adio glorie perfidă și aparențe deșarte. Sufletul meu a renunțat la toate. Adio, adio.

Se înclină și o sărută pe cap. Apoi se întoarce spre statuia părinților, făcu o plecăciune și ieși.

Îl găsi pe Sofkhatap așteptând afară, pe coridor. Stătea încremenit ca o statuie peste care trecuseră vremurile. Când își văzu stăpânul, se animă și îl urmă în tăcere, apoi îi explică cum considera el ieșirea lui Faraon:

— Prezența Maiestății Tale o să îmbărbăteze inimile celor curajoși.

Regele nu îi răspunse. Coborâră împreună treptele până la colonada care ducea dinspre grădină spre curte. Trimise după Tahu și așteptă fără să scoată o vorbă. În clipa aceea inima îi fu atrasă spre sud-est, spre Biga, și oftă din adâncul sufletului. Își luase rămas-bun de la tot, dar nu și de la cea pe care o iubea cel mai mult. Îi va veni oare sfârșitul fără să mai vadă o dată chipul lui Rhadopis, fără să-i audă glasul pentru ultima oară? Simți în inimă un dor apăsător și o tristețe copleșitoare. Glasul lui Tahu, care îl saluta, îl trezi din visarea zbuciumată și, dintr-o pornire irezistibilă, îl întrebă despre drumul spre Biga:

— Drumul pe Nil e sigur?

— Nu, stăpâne, îi răspunse comandantul palid și obosit. Au încercat să ne atace din spate, de pe bărci înarmate, dar mica noastră flotă i-a respins destul de ușor. Palatul nu va fi niciodată cucerit din direcția aceea.

Dar nu pentru palat își făcea griji regele. Își plecă capul și privirea i se întunecă. Va muri înainte de a arunca o privire de adio acelu chip pentru care vânduse întreaga lume și măreția ei. Oare ce făcea Rhadopis în clipele acestea tragice? Aflase oare cum i se spulberaseră speranțele, sau încă mai zburda pe câmpiile fericirii, așteptând cu nerăbdare ca el să se întoarcă?

Dar nu avea timp să se lase pradă melancoliei. Își ferecă durerile în inimă și-i porunci lui Tahu:

— Ordonă oamenilor tăi să părăsească zidurile, să înceteze lupta și să se întoarcă în cazarmă.

Tahu era consternat. Nevenindu-i să-și creadă urechilor, Sofkhatap spuse iritat:

— Dar, dintr-o clipă în alta, mulțimea va rupe poarta.

Cum Tahu rămase încremenit, regele strigă cu un glas tunător, care răsună înfricoșător de-a lungul colonadei:

— Fă așa cum ți-am poruncit!

Uluit, Tahu plecă să împlinească porunca regelui. Faraon porni cu pași hotărâți spre curtea palatului. La capătul colonadei, ajunsese în dreptul carelor de luptă aliniate în șiruri.

Când îl zăriră, ofițerii și soldații ridicară săbiile să îi dea onorul. Regele îl chemă pe comandantul unității și îi spuse:

— Retrage-ți unitatea în cazarmă și stai acolo până la noi ordine.

Comandantul salută și se întoarse la soldații lui. Le dădu un ordin cu glas răsunător și carele se puseră iute în mișcare, retrăgându-se disciplinat spre cazarma din aripa de sud a palatului. Sofkhatep tremura din toate încheieturile, abia dacă se mai putea ține pe picioarele-i firave. Înțelesese ce avea de gând regele, dar nu putea rosti nicio vorbă.

Soldații își părăsiră pozițiile urmând ordinul înfricoșător. Coborâră de pe ziduri și de pe turnuri, se adunară sub stindarde și porniră în fugă spre cazarmă, în frunte cu ofițerii. Zidurile erau acum goale, curtea și colonada, pustii, se retrăseseră până și gărzile care asigurau paza pe timp de pace.

Regele rămăsese în capătul colonadei, cu Sofkhatep în dreapta lui. Tahu se întoarse gâfâind și se opri în stânga regelui. Era livid ca o stafie înfricoșătoare. Amândoi ar fi vrut să-l implore fierbinte pe rege, dar chipul lui neclintit, dur și hotărât îi făcu să își piardă curajul. Faraon se întoarse spre ei și îi întrebă calm:

— De ce așteptați aici cu mine?

Cei doi bărbați erau înspăimântați peste măsură. Tahu abia reuși să murmure cu glas rugător:

— Stăpâne...

Sofkhatep, în schimb, rosti cu un calm neobișnuit:

— Dacă stăpânul îmi poruncește să-l părăsesc, o să-i îndeplinesc porunca pe loc, dar o să-mi pun capăt vieții imediat după aceea.

Tahu oftă ușurat, ca și cum ar fi găsit soluția pe care o tot căuta.

— Că bine zici, prim-ministrule, șopti el.

Faraon rămase tăcut și nu le răspunse.

Între timp, poarta palatului era zgâlțâită de lovituri puternice. Nimeni nu îndrăznise să se cațere pe ziduri, parcă temându-se că, prin retragerea bruscă a soldaților, li se întinsese o capcană fatală. Așa că își concentrară toate forțele asupra porții, care nu mai putea rezista mult. Baricadele se zgâlțâiră, poarta crăpă și se prăbuși, făcând pământul să trepideze. Mulțimea năvăli urlând și se împrăștie în curte precum praful adus de furtună vara. Oamenii se îmbrânceau cu violență, ca și cum ar fi luptat unii cu alții. Temându-se de un pericol nevăzut, cei din față, chiar dacă nu se opreau, încetineau cât puteau. Înaintară până aproape de palat și, deodată, în capătul colonadelor, îl zăriră pe cel ce stătea acolo purtând pe cap coroana dublă a Egiptului. Îl recunoscură imediat și rămaseră uluiți să-l vadă în fața lor, singur.

Cei aflați în primele rânduri își înfipseră bine picioarele în pământ și-și desfăcură brațele ca să oprească tumultul ce venea din urmă, strigând:

— Încet, încet!

Speranța pâlpoi în inima lui Sofkhatep când citi stuporea în ochii celor ce se aflau în fruntea răzvrătiților și văzu cum le paralizează picioarele și li se tulbură privirile. Cu inima răvășită și neputincioasă aștepta parcă o minune care să-i schimbe gândurile negre. Dar printre răsculați se aflau unii care se temeau de dorința pe care o purta în inimă Sofkhatep. Se temeau ca victoria lor să nu se transforme în înfrângere și cauza lor să fie definitiv pierdută. O mână își ridică arcul, luă o săgeată, ținti spre Faraon și trase. Săgeata țâșni din mulțime și i se înfipse lui Faraon în partea de sus a pieptului, fără ca vreo putere sau vreo rugămintă să o poată opri. Sofkhatep scoase un strigăt, de parcă el ar fi fost cel lovit. Își întinse brațele să-l sprijine pe rege și atinse mâinile reci ale lui Tahu, care intervenise la rândul lui. Regele își strânse buzele și nu lăsă să-i scape niciun geamăt, niciun oftat. Se încruntă și, cu ultimele puteri, încercă să-și mențină echilibrul.

Durerea i se întipări pe față și, în scurt timp, se simți vlăguit. Ochii i se încețoșară și se lăsă în brațele celor doi bărbați fideli.

O liniște înfricoșătoare se lăsă peste cei aflați în rândurile din față și o tăcere apăsătoare le legă limbile. Ochii panicați priveau cum bărbatul acela mareț, sprijinit de sfetnicii lui, își pipăia pieptul în locul unde i se înfipse săgeata, iar mâna i se mânjea cu sângele ce-i gâlgâia din rană. Parcă nu le venea să-și creadă ochilor sau parcă ar fi atacat palatul pentru un alt scop decât acesta.

Un glas din spate rupse tăcerea:

— Ce se întâmplă?

Un alt glas îi răspunse încet:

— Regele a fost ucis.

Alte buze murmurară, răspândind vestea cu o grabă nebună. Oamenii o repetau strigând și privindu-se unii pe alții înspăimântați și uluiți.

Tahu chemă un sclav și îi porunci să aducă un palanchin. Bărbatul fugi în palat și se întoarse cărând un palanchin, alături de alți sclavi. Îl puseră jos, îl ridicară pe Faraon și îl culcară cu grijă înăuntru. Vestea ajunsese și în palat, iar doctorul regelui veni repede afară. În urma lui apăru regina, pășind grăbită și vădit tulburată. Când dădu cu ochii de palanchin și de cel ce stătea culcat înăuntru, se repezi spre el, îngenunche lângă doctor și zise cu glas tremurat:

— Ce nenorocire! Te-au lovit, stăpâne, așa cum ai voit.

Oamenii o zăriră pe regină și unul dintre ei strigă:

— Măria Sa Regina!

Mulțimea tăcută își plecă capul, ca pentru o rugăciune colectivă. Regele începu să-și revină după primul șoc și, ridicându-și pleoapele grele, privi, liniștit și toropit, chipurile celor din jur. Sofkhatep se uita la el speriat, fără să scoată niciun cuvânt. Tahu stătea neclintit, livid ca un mort. Doctorul, după ce îi dăduse jos cămașa de zale, îi cercetă rana. Cât despre regină, disperarea și durerea i se citeau pe față.

— E bine? îl întreabă ea pe doctor. Spune-mi că e bine.

Regele îi înțelese cuvintele și îi răspunse pe un ton firesc:

— Nu, Nitocris. E o săgeată mortală.

Doctorul vru să-i scoată săgeata, dar regele îi spuse:

— Las-o. Nu încerca să mă scapi de suferința asta.

Profund mișcat, Sofkhatep îi zise lui Tahu cu o furie care îi schimbă complet tonul vocii:

— Cheamă-ți soldații împotriva acestor criminali și răzbună-ți stăpânul.

Regele păru iritat și, ridicându-și cu greu mâna, rosti:

— Stai pe loc, Tahu. Dacă stau așa, culcat, ordinele mele nu mai contează pentru tine, Sofkhatep? De acum, gata cu luptele. Spuneți-le preoților că și-au atins scopul și că Merenra II zace pe patul de moarte. Lasă-i să plece liniștiți.

Înfiorată, regina se aplecă la urechea lui și îi șopti:

— Stăpâne, nu-mi place să plâng în fața ucigașilor tăi, dar fii cu inima împăcată. Jur pe părinții noștri și pe sângele nostru cel nobil că o să mă răzbun pe dușmanii tăi, încât fapta mea o să fie pomenită generație după generație.

El îi surâse în semn de mulțumire. Doctorul îi spălă rana, îi dădu o licoare să-i potolească durerea și îi puse niște ierburi în jurul săgeții. Regele se lăsă pe mâinile lui, chiar dacă nu avea nicio îndoială că sfârșitul îi era aproape. Dar pe patul de moarte nu uitase de chipul iubit de la care ar fi vrut să își ia rămas-bun înainte de sfârșitul inevitabil. Cu privire nostalgică, uitând de cei din jur, rosti cu o voce pierdută:

— Rhadapis... Rhadapis...

Ținându-și capul aproape de al lui, regina îi auzi șoapta.

Simți că un pumnal îi sfârtecă inima. Amețită, își ridică privirea. Fără să ia în seamă sentimentele celor din jur, regele îi făcu semn lui Tahu. Când acesta făcu un pas spre el, îi zise rugător:

— Rhadapis.

— Să o aduc la tine, stăpâne? îl întreabă el.

— Nu, răspunse regele cu glas stins. Du-mă la ea. Vreau ca puțină viață pe care o mai am în inimă să mi se scurgă la Biga.

Profund derutat, Tahu îi aruncă o privire reginei. Aceasta se ridică în picioare și rosti calm:

— Împlinește dorința stăpânului meu.

Auzindu-i vocea și înțelegându-i spusele, regele îi răspunse:

— Soră, iartă-mi și acest păcat, așa cum mi le-ai iertat pe celelalte.
E dorința unui muribund.

Regina zâmbi trist, se aplecă și îl sărută pe frunte. Apoi se dădu la o parte, ca să le facă loc sclavilor să treacă.

Despărțirea

Corabia alunecă ușor pe ape spre insula Biga, purtându-și prețioasa povară în palanchinul așezat sub umbrar. Doctorul stătea la capul lui Faraon, iar Tahu și Sofkhatep la picioarele lui. Era prima oară când corabia plutea tristă. Își ducea stăpânul zăcând învins, cu umbra morții pe chip. Cei doi bărbați stăteau tăcuți, fără să-și desprindă privirile îndurerate de pe fața palidă a regelui. Din când în când acesta își ridica pleoapele grele și se uita la ei pierdut, apoi le închidea la loc, neputincios. Încet-încet corabia se apropie de mal și trase în cele din urmă în capul scărilor care duceau spre palatul de aur.

Tahu se aplecă și-i șopti lui Sofkhatep la ureche:

— Cred că unul din noi ar trebui să meargă înaintea palanchinului, ca femeia aceea să nu fie luată prin surprindere.

În clipele acelea cumplite, lui Sofkhatep nu-i păsa de sentimentele nimănui. Îi răspunse sec:

— Fă ce crezi de cuviință.

Dar Tahu, derutat, nu se mișcă din loc.

— Ce veste! zise el. Cine să știe cum să-i spună așa ceva?

Sofkhatep replică tăios:

— De ce te temi, comandante? Cel ce a trecut prin încercările prin care am trecut noi nu are de ce să ezite.

Zicând acestea, Sofkhatep ieși în grabă de sub umbrar, urcă treptele spre grădină și străbătu poteca până ajunse la iaz. O găsi acolo pe sclava Shayth, care îi aținu calea. Îl cunoștea din vremurile de demult și se miră să îl revadă acum. Deschise gura să-i spună ceva, dar el o opri întrebând-o precipitat:

— Unde este stăpâna ta?

— Sărmana mea stăpână, îi răspunse ea, nu și-a găsit liniștea azi. S-a tot plimbat prin camere, a rătăcit prin grădină, până când...

Bărbatul își pierdu răbdarea și o întrerupse:

— Unde este stăpâna ta?

— În camera de vară, domnule, spuse ea ofensată.

Se duse în grabă spre camera de vară și intră dregându-și glasul. Rhadopis stătea pe un scaun, cu capul sprijinit în palme. Când îi simți prezența, se întoarse și îl recunoscă imediat. Sări în picioare și-l întrebă îngrijorată și preocupată.

— Prim-ministrule, unde e stăpânul meu?

Bărbatul era atât de apăsător de tristete, încât îi răspunse absent:

— Vine îndată.

Femeia își duse mâinile la piept de fericire și spuse încântată:

— Ce mult m-am frământat de teamă pentru domnul meu. Am aflat veștile rele despre răzmeriță, apoi n-am mai știut nimic și am rămas

singură, cu gândurile negre care-mi apăsau inima. Când vine stăpânul meu?

Deodată își dădu seama că Faraon nu avea obiceiul să trimită un mesager înaintea lui și o cuprinse panica. Îl întrebă precipitată, înainte ca el să poată scoate o vorbă:

— Dar de ce te-a trimis la mine?

— Ai răbdare, doamnă, spuse prim-ministrul fără să clipească. Nu m-a trimis nimeni. Tristul adevăr e că stăpânul meu a fost rănit.

Acest ultim cuvânt îi răsună în urechi straniu și sângeros. Se uită cu ochii măriți de spaimă la chipul abătut al prim-ministrului și gemu amar, din adâncul sufletului.

Sofkhatep, pe care durerea îl făcuse să nu mai simtă nimic, îi zise:

— Răbdare, răbdare. Stăpânul va sosi purtat în palanchinul lui, așa cum a dorit. A fost atins de o săgeată în ziua aceasta nefericită ce a început cu o sărbătoare și se va încheia cu funeralii apăsătoare.

Rhadopis nu mai putu să rămână în cameră și țâșni spre grădină ca un pui ce fuge de tăiere. Dar abia trecu pragul, că rămase ținută locului. Zărise palanchinul purtat de sclavi spre camera de vară. Le făcu loc să treacă, își apăsă palmele pe creștetul capului, năucită de imaginea aceea înfiorătoare, și intră după ei. Cu mare grijă, sclavii puseră palanchinul în mijlocul camerei, apoi se retraseră. Sofkhatep plecă și el imediat, iar în cameră rămaseră doar ea și el. Rhadopis se duse în grabă lângă el, îngenunche, își împreună degetele strângându-le nervos. Îi privi ochii ficși, gata să se stingă. Cu răsuflarea tăiată, îi zări pieptul rănit. Văzu petele de sânge și săgeata înfiptă în el. Tremura toată, își ieșise din minți de durere. Strigă, cu glasul fremătând de suferință și spaimă:

— Ești rănit! Vai, ce cumplit!

Zăcea nemișcat și inert. Scurtul drum până acolo îi secase și ultimele puteri, care se topeau deja cu repeziciune. Dar când îi auzi glasul și îi văzu chipul iubit, simți o undă firavă de viață și în ochii înnegurați îi apărură umbra unui zâmbet.

Nu-l mai văzuse decât energic și plin de viață ca o furtună. Aproape înnebunise văzându-l acum îmbătrânit ca și cum vremea ar fi trecut nemiloasă peste el. Aruncă o privire cruntă spre săgeata care adusese această nenorocire și-l întrebă supărată:

— Cum de ți-au lăsat-o în piept? Să chem doctorul?

Își adună cu greu puterile slăbite și-i răspunse cu un glas stins:

— Nu are rost.

În privirea lui Rhadopis sclipi nebunia.

— Nu are rost, iubitule? Îi reproșă ea. Cum poți să spui așa ceva? Te-ai saturat să fim împreună?

El își întinse cu greu mâna slăbită, până îi atinse palma rece, și murmură:

— E adevărat, Rhadopis. Am venit să mor în brațele tale în acest palat, pe care îl iubesc mai mult decât orice loc din lume. Nu plânge pentru soarta noastră, ci oferă-mi puțină bucurie.

— Stăpâne, mă anunți de propria ta moarte? Ce seară e aceasta? Am așteptat-o, iubitele, cu sufletul plin de dor, plină de speranță. Am sperat să vii la mine cu vestea victoriei, dar când ai venit, mi-ai adus săgeata aceasta... Cum să fiu bucurasă?

Faraon își înghiți cu greu saliva și o rugă cu un glas care părea mai curând un geamăt:

— Rhadopis, uită de durerea aceasta și vino lângă mine. Vreau să-ți privesc ochii puri.

Voia să-i vadă chipul frumos radiind de fericire și de mulțumire, ca să-și sfârșească viața cu imaginea aceasta încântătoare, dar ea suferea așa cum nu mai suferise nimeni vreodată. Ar fi vrut să-și stingă flacăra din suflet urlând, bocind, văitându-se, ori să-și găsească alinarea în nebunie și în îmbrățișarea flăcărilor iadului. Cum să fie bucurasă și liniștită și să-l privească cu chipul de care el se îndrăgostise și care-l alinase mai mult ca orice din lumea aceasta și din cea de dincolo?

Privind-o în continuare rugător, el îi zise:

— Aceștia nu sunt ochii tăi, Rhadopis.

— Sunt ochii mei, stăpâne, îi răspunse ea mânărită, dar izvorul care le dădea viață și lumină a secat.

— Vai, Rhadopis. Nu vrei, de dragul meu, să uiți de durere în clipa asta? Vreau să văd chipul iubitei mele Rhadopis și să-i ascult glasul duios.

Rugămintea lui îi atinse inima și nu suportă să nu îi ofere ceva ce-și dorea în clipele acelea negre. Impunându-și să-i facă pe plac, își destinase fața și se forță să zâmbească. Tăcută și încrezătoare îl mângâie așa cum îl mângâia când stătea întins în patul iubirii. Pe chipul lui palid și slăbit se citi mulțumirea, iar buzele livide schițară un surâs.

Dacă Rhadopis și-ar fi descătușat sentimentele, lumea întreagă nu ar fi fost suficient de mare ca să-i cuprindă frenezia și nebunia, dar nu asculta decât de dorința lui cea dragă. Își umplu privirea cu imaginea chipului lui, nevenindu-i să creadă că în curând va dispărea pentru totdeauna și nu-l va mai vedea niciodată în lumea aceasta, oricât ar suferi, oricât s-ar văita, oricâte lacrimi de durere ar vărsa. Imaginea, viața și iubirea lui vor deveni amintiri dintr-un trecut straniu. Cum să mai creadă inima ei rănită că, odată, el fusese prezentul și viitorul ei? Și toate acestea pentru că o săgeată nebună i se înfipsea în piept. Cum se putea ca această săgeată nemernică să pună capăt speranțelor pe care lumea întreagă nu le putuse cuprinde? Femeia scăpă un suspin fierbinte, care îi răvăși inima frântă. Regele își dădea ultima suflare ce i se zbătea în piept și îi vibra în gâtlee. Puterea i se topi, brațele îi

amortiră, simțurile i se stinseră și ochii i se întunecară. Nu mai rămăsese din el decât pieptul care se zbătea violent, căci înăuntrul lui viața și moartea duceau o luptă înverșunată. Deodată, fața i se contractă de durere. Deschise gura ca și cum ar fi vrut să țipe sau să ceară ajutor. O strânse de mână panicat și-i strigă:

— Rhadopis, ridică-mi capul. Ridică-mi capul.

Îl cuprinse cu mâinile tremurânde și se pregătea să îl ridice, dar el gemu puternic și mâna îi căzu inertă pe o parte. Așa se sfârși lupta dintre viață și moarte. Ea îi culcă imediat capul la loc și scoase un vaiet strident, dar se opri brusc, ca și cum coardele vocale i-ar fi fost smulse, limba i s-ar fi preschimbat în piatră și maxilarele i-ar fi înțepenit. Privi țință spre chipul care fusese cândva al unui om și rămase așa, nemișcată.

Vaietul anunță dureroasa veste și cei trei bărbați intrară imediat în cameră, fără ca ea să-și dea seama, și se opriră în fața palanchinului. Tahu se uită posomorât la chipul regelui și nu zise nimic. Și fața comandantului avea o paloare de moarte. Sofkhatep se apropie la rândul lui și, în semn de venerație, făcu o plecăciune în fața cadavrului pe care abia îl mai vedea din cauza lacrimilor ce i se prelingeau de pe obraji pe podea. Rosti cu un glas tremurat ale cărui inflexiuni tânguitoare spulberară tăcerea apăsătoare:

— Domnul și stăpânul meu, fiul domnului și stăpânului meu, te lăsăm în seama preamăriților zei, care au hotărât ca în ziua aceasta să înceapă călătoria ta spre tărâmul cel veșnic. Mi-aș da cu dragă inimă bătrânețea neputincioasă pentru tinerețea ta fragedă, dar asta-i voința de neschimbat a zeilor. Adio, nobile stăpân.

Sofkhatep își întinse mâna vlăguită spre cuvertură și o trase cu grijă peste trupul neînsuflețit. Apoi mai făcu o plecăciune și, cu pași grei, se întoarse la locul lui.

Rhadopis încremenise în genunchi, cu ochii ținuiți pe trupul fără viață. Nu se mișca, nu plângea, nu striga. Bărbații stăteau lângă ea cu capetele plecate. Deodată intră unul dintre sclavii care purtasera palanchinul și-i anunță:

— Camerista reginei.

Bărbații se întoarseră spre ușă și o văzură pe cameristă intrând cu chipul înnegurat. Făcură o plecăciune în fața ei. Le răspunse înclinându-și capul și privi apoi spre corpul acoperit. Își întoarse ochii spre Sofkhatep, iar acesta îi zise:

— S-a sfârșit, cinstită doamnă.

Femeia tăcu o clipă, parcă pierdută, apoi îi spuse:

— Atunci, nobilul trup neînsuflețit trebuie dus la palatul regal. Asta e dorința Maiestății Sale Regina, prim-ministrule.

Îndreptându-se spre ușă, camerista le făcu un semn sclavilor și aceștia veniră în grabă la ea. Le porunci să ridice palanchinul. Când

sclavii se duseră lângă palanchin și se aplecară să-l ridice de mână, Rhadopis, care fusese absentă la tot ce se petrecuse în jur, înțelese deodată, îngrozită, ce se întâmplă și întrebă cu glas răgușit:

— Unde-l duceți?

Se aruncă peste palanchin. Sofkhatep veni lângă ea și îi spuse:

— Palatul vrea să-și facă datoria și să cinstească trupul preamărit.

Buimacă, femeia strigă:

— Nu mi-l luați! Stați... O să mor la pieptul lui.

Camerista privise în jos, spre Rhadopis, și-i urmărise gesturile. Auzind-o ce spune, îi răspunse cu asprime:

— Pieptul regelui nu a fost creat să-i fie cuiva catafalc.

Sofkhatep se aplecă, o prinse pe femeia îndurerată de mâini și o trase încet, ca să o ridice în picioare, în timp ce sclavii scoteau palanchinul din cameră. Rhadopis își desfăcu brațele din strânsoarea lui și își roti capul agitată, să vadă ce se petrece. Părea să nu recunoască pe nimeni dintre cei de față. Strigă cu glasul întretăiat:

— De ce îl luați? Acesta e palatul lui. Aceasta e camera lui. De ce mă umiliți în fața lui? Stăpânului meu nu-i place să se poarte cineva urât cu mine, oameni cruzi ce sunteți, oameni cruzi!

Camerista nu o băgă în seamă și își văzu de drum spre grădină, urmată de sclavii care purtau palanchinul. Bărbații ieșiră din cameră umili și tăcuți. Femeia era în pragul nebuniei. Rămase nemișcată o clipă, după care se repezi în urma lor, dar o mână puternică o prinse de braț. Încercă să scape, însă în zadar.

Se întoarse furioasă și se trezi față în față cu Tahu.

Sfârșitul lui Tahu

Se uită la el uimită, ca și cum nu l-ar fi cunoscut. Încercă să-și elibereze brațul din strânsoare, dar el nu o lăasă.

— Dă-mi drumul! zise ea revoltată.

El își mișcă capul încet, de la dreapta la stânga, ca și cum i-ar fi spus: „Nu, nu”. Arăta cumplit și avea o privire de om nebun.

— Se duc într-un loc unde nu se cuvine să mergi și tu.

— Dă-mi drumul! L-au luat pe stăpânul meu.

Fața lui Tahu se întunecă. Rosti aspru, ca o comandă militară:

— Nu te opune voinței reginei care ne conduce.

Mânia i se domoli și i se transformă în teamă. Nu se mai opuse. Nedumerită, cedă, se încruntă, își scutură capul parcă încercând să-și adune laolaltă puterile risipite și amorțite pentru a înțelege ce se întâmplă. Îl privi uluită, nevenindu-i să creadă, și îi zise:

— Nu vezi că mi-au ucis stăpânul? Regele a fost ucis. Lui Tahu, cuvintele „regele a fost ucis” îi sunară cumplit, de neînțeles și avură darul să-i potolească frenezia.

— Da, Rhadopis, zise el. Regele a fost ucis. Până azi nu m-aș fi gândit niciodată că o săgeată ar putea pune capăt vieții lui Faraon.

— De ce i-ai lăsat să mi-l ia? Întrebă ea cu o simplitate prostească.

Tahu izbucni într-un râs nebunesc și înfricoșător:

— Vrei să te duci după ei? Ce smintită ești, Rhadopis.

Ești oarbă și nu vezi ce urmări ar avea. Durerea ți-a tulburat vederea. Trezește-te, seducătoarea! Cea care stă acum pe tronul Egiptului e o femeie pe care ai umilit-o. I-ai smuls soțul din brațe, ai dat-o jos de pe culmile gloriei și fericirii și ai aruncat-o într-un ungher al uitării și al suferinței. I-ar putea trimite într-o clipă pe cei ce te-ar târî în lanțuri în fața ei, ca să te dea apoi pe mâna schingiuitorilor ce nu știu de milă. Ți-ar rade părul mătăsos, ți-ar scoate ochii cei negri, ți-ar reteza nasul cel fin, ți-ar tăia urechile delicate și te-ar purta apoi pe străzi într-un car, arătându-te ciuntită și respingătoare, spre încântarea celor ce te-au urât. Iar înaintea ta va merge un vestitor, care va striga cât va putea de tare: „Priviți târfa nenorocită care l-a făcut pe rege să uite că-i rege, să uite de poporul său”.

Tahu vorbea cu obidă și ochii îi scânteiau înfricoșător. Dar cuvintele lui nu o impresionară, ca și cum între el și sentimentele ei s-ar fi înălțat un zid. Privi fix ceva nevăzut, cu un calm ciudat, apoi ridică din umeri în semn că nu îi pasă. Răceala și nepăsarea ei îi umplură inima de furie. Din inimă, furia i se revărsă în braț și o apucă strâns de mână, simțind o dorință de nestăpânit să îi dea o lovitură puternică peste față, să i-o strivească și apoi să se delecteze văzând-o desfigurată și cu sângele țâșnindu-i din toți porii. Stăruia cu privirea pe fața ei

calmă și pierdută, luptându-se cu dorința sa diabolică. Rhadopis își ridică spre el ochii în care nu se ghicea nicio urmă de viață. El se sperie și furia i se domoli. Fața i se crispă de parcă ar fi fost prins asupra unei fapte nesăbuite. Degetele cu care o strângea i se înmuieră.

— Văd că nu te mai interesează nimic, îi spuse el.

Rhadopis nu îi luă vorbele în seamă, dar zise deodată, ca și cum ar fi vorbit singură:

— Ar fi trebuit să mergem după ei.

— Ba nu, ba nu, îi răspunse Tahu furios. Niciunul dintre noi nu mai are vreun rost pe lume. Și de azi nimeni nu o să ne mai ducă lipsa.

Cu un glas calm și firesc, Rhadopis rosti:

— Mi l-a luat. Ea mi l-a luat.

Tahu înțelese că se referea la regină. Ridică din umeri și-i răspunse:

— Tu l-ai avut cât era viu, iar ea l-a luat înapoi mort.

Ea îi aruncă o privire mirată:

— Prostule, neștiutorule, chiar nu-ți dai seama? Trădătoarea aceea l-a ucis ca să-l ia înapoi.

— Cine e trădătoarea?

— Regina. Ea a cea care a trădat secretul și a stârnit poporul. Ea e cea care mi-a ucis stăpânul.

Tahu o asculta în tăcere, cu un zâmbet ironic și diabolic pe buze, iar când termină ce avea de spus, izbucni în acel râs al lui nebunesc și înfricoșător:

— Greșești, Rhadopis. Regina nu e nici trădătoare, nici ucigașă.

Făcu un pas spre ea și o privi drept în față. Rhadopis se uită la el mirată și neîncrezătoare. Tahu urlă cu un glas înspăimântător:

— Dacă vrei să știi cine e trădătorul, iată-l, se află în fața ta. Eu sunt trădătorul, Rhadopis... Eu!

Cuvintele nu avură asupra ei efectul pe care îl așteptase, nici măcar nu o treziră din apatie. Își clătină doar capul ușor, ca și cum ar fi vrut să scape de letargie și de oboseală. Turbat de mânie, o apucă de umeri și, în timp ce o zgâlțâia, îi urlă:

— Trezește-te! Nu auzi ce-ți zic? Eu sunt trădătorul. Tahu e trădătorul. Eu sunt cauza tuturor nenorocirilor.

Începu să tremure din toate încheieturile, se smulse din mâinile lui și se dădu câțiva pași înapoi. Înfricoșată și înnebunită, îi privi chipul amenințător. Deodată, furia i se potoli și bărbatul simți că trupul i se înmoaie și privirea i se întunecă. Spuse încet și trist:

— Rostesc aceste cuvinte cumplites cu atâta simplitate, fiindcă simt sincer că eu nu mai aparțin acestei lumi. S-a rupt orice legătură am avut vreodată cu ea. Fără îndoială că mărturisirea mea te-a uluit, dar acesta e adevărul, Rhadopis. O cruzime înfiorătoare mi-a zdrobit inima și o durere nespusă mi-a răvășit sufletul în noaptea aceea smintită când te-am pierdut pentru totdeauna.

Comandantul se opri o clipă să-și tragă sufletul, apoi continuă:

— Mi-am înfrânat durerea și mi-am impus să rabd și să mă resemnez. Sincer, aveam de gând să-mi fac datoria până la capăt. Dar a venit ziua aceea când m-ai chemat la palat ca să te convingi că-ți sunt credincios. În ziua aceea mi-am ieșit din minți, sângele a început să-mi clocotească în vine și nu am mai știut de mine. Nebunia m-a aruncat în brațele dușmanului care pândea și i-am dezvăluit secretul nostru. Și așa a devenit comandantul cel fidel un trădător nemernic care-și înjunghie prietenii pe la spate.

Amintindu-și toate acestea, se simți copleșit de emoție și se crispă îndurerat. Aruncă o privire tăioasă spre chipul panicat al lui Rhadopis și îl cuprinse iar furia.

— Femeie periculoasă și nimicitoare ce ești! Frumusețea ta a fost un blestem pentru toți cei care te-au privit. A chinuit suflete nevinovate, a ruinat un palat înfloritor, a cutremurat un tron trainic, a răzvrătit un popor pașnic și a mânjit un suflet nobil. Cu adevărat, e o piază rea și un blestem.

Tahu tăcu, chiar dacă furia îi clocotea încă în vine. Când văzu cât era de înfricoșată, se simți mulțumit și ușurat.

— Gustă agonia și umilința și privește chipul morții, murmură el. Niciunul din noi nu ar trebui să trăiască. Eu am murit cu mult timp în urmă. Din Tahu nu au mai rămas decât veșmintele de paradă împodobite. Cât despre Tahu, care a participat la cucerirea Nubiei și al cărui curaj pe câmpul de luptă a fost lăudat de Pepi II, Tahu, comandantul gărzilor lui Merenra II, prietenul lui de suflet și sfetnicul lui, acesta nu mai există.

Bărbatul aruncă o privire iute în jurul lui și chipul i se întunecă de neliniște. Nu mai putea suporta nici tăcerea apăsătoare, nici imaginea lui Rhadopis încremenită ca o statuie. Pufni exasperat și scârbit, apoi zise:

— Totul trebuie să se sfârșească, dar nu o să mă feresc de pedeapsa cea mai grea. O să merg la palat și o să-i chem pe toți cei ce au numai gânduri bune despre mine. Pe urmă o să le mărturisesc crima mea și o să dezvălui trădătorul care și-a înșelat stăpânul, chiar dacă era mâna lui dreaptă. O să-mi smulg decorațiile ce-mi împodobesc pieptul mârșav, o să-mi arunc sabia și o să-mi împlânt pumnalul în inimă. Adio, Rhadopis. Adio, viață, care ceri de la noi mai mult decât meriți.

Și rostind aceste cuvinte, Tahu plecă.

Sfârșit

Nici nu plecă bine Tahu de la palat, că barca în care se afla Benamun ben Besar opri în dreptul scărilor care dădeau spre grădină. Tânărul era obosit, palid și cu hainele prăfuite. Agitația din oraș și revolta oamenilor îi puseseră nervii la grea încercare. Cu greu reușise să ajungă acasă, dar ceea ce avusese de îndurat atunci păli în fața grozăviilor prin care trecuse la întoarcere. Așa că răsuflă ușurat când păși în sfârșit pe aleea din grădina palatului alb din Biga. Nu mai avea mult de mers până la camera de vară. Ajunse în cele din urmă și, crezând că e goală, trecu pragul. Dar înțelese îndată că a greșit, când o văzu pe Rhadopis întinsă pe divanul de sub portretul ei încântător, cu Shayth stând turcește lângă picioarele ei. Domnea o liniște ciudată. Benamun ezită o clipă. Shayth îi simți prezența și Rhadopis se întoarse spre el. Sclava se ridică, făcu o plecăciune și ieși din cameră. Radiind de fericire, tânărul se apropie de femeie, dar, când îi văzu chipul îndurerat, rămase mut și i se tăie respirația de îngrijorare. Nu avea nicio îndoială că veștile triste de afară ajunseseră la urechile celei pe care o adora și că încercările grele prin care trecea poporul se reflectau pe chipul ei frumos și îl înveșmântaseră cu mantia aceea aspră a mâhnirii, îngenunche în fața ei, apoi se aplecă și-i sărută cu tandrețe poala rochiei. Ochii lui mari o priviră plini de compasiune, ca și cum i-ar fi spus: „Sufletul meu să-ți fie leac”. Nu putu să nu observe că, atunci când îl zări, chipul i se destinse.

Inima începu să-i bată fericită și se îmbujoră. Rhadopis îi spuse cu glas pierdut:

— Ai lipsit mult, Benamun.

Tânărul îi răspunse:

— Mi-am croit drum printr-o mare zbuciumată de oameni furibunzi. Abu s-a încins astăzi, a dat în clocot și a împrăștiat tăciuni aprinși peste tot, umplând aerul de lavă.

Apoi tânărul băgă mâna în buzunar, scoase un flacon mic și i-l dădu. Ea îl luă și-l strânse în palmă. Simți că răcoarea flaconului i se scurge prin trup și i se oprește în inimă. Deodată auzi glasul tânărului:

— Mi se pare că sufletul tău poartă o povară mai mare decât poate duce.

— Supărările atrag alte supărări, îi răspunse ea.

— Ai grijă de tine, nu trebuie să cedezi cu totul supărărilor. Stăpână, ar fi bine să pleci pentru un timp la Ambus, până ce liniștea se întoarce în aceste locuri.

Ea îl ascultă cu atenție și se uită la el ciudat, ca și cum ar fi privit pentru ultima oară un ultim om de pe această lume. Gândul morții o stăpânea într-o asemenea măsură, încât se simțea străină pe pământ.

Atât de amorțite îi erau sentimentele, încât nu mai simțea niciun pic de compasiune față de tânărul îngenuncheat în fața ei, plutind în lumea lui de speranțe, ochii lui orbi neputând să vadă ce-i pregătise soarta neîndurătoare. Benamun crezu că ea se gândește la ideea lui și o cumpănește. Speranța îi înflori în inimă și dorințele i se deșteptară.

— Ambus, stăpână, îi spuse el entuziasmat. Ambus e un oraș unde domnește liniștea și frumusețea. Acolo ochiul nu vede decât cer senin, păsări ciripind, rațe scâldându-se, verde-crud și strălucitor. Aerul limpede și fericit de acolo va șterge din sufletul tău delicat durerile pe care ți le-a adus Abu cel trist și furios.

Curând însă Rhadopis se plictisi de vorbele lui, iar gândurile îi zburară spre flaconul misterios și începu să-și dorească sfârșitul. Privi spre locul unde se aflase palanchinul nu cu mult timp în urmă. Inima îi striga că sosise momentul să-și pună capăt vieții. Se hotărî să scape de Benamun, așa că îi zise:

— Ideea ta e minunată, Benamun. Lasă-mă să mă gândesc puțin singură.

Cu fața radiind de bucurie și speranță, tânărul o întreabă:

— O să am mult de așteptat?

— Nu o să ai mult de așteptat, Benamun, îi răspunse ea.

Tânărul îi sărută mâna, se ridică în picioare și ieși din cameră.

Dar îndată apărui Shayth, tocmai când Rhadopis se pregătea să se ridice. Cum o văzu, o și făcu să plece, poruncindu-i:

— Adă-mi o cupă de bere.

Shayth se întoarse la palat. Benamun se plimbase pe malul iazului, iar acum stătea pe o bancă. Era vesel și fericit, căci spera tot mai mult că i se va împlini dorința de a-și duce femeia adorată la Ambus, departe de nenorocirile abătute peste Abu. Apoi ea va fi a lui, iar el își va găsi liniștea alături de ea. Se ruga zeilor să pogoare la ea, acolo, în singurătate, și să o îndrepte spre gândul cel bun și spre deznodământul fericit.

Nu mai suportă așteptarea, se ridică și începu să se plimbe agale în jurul iazului. După ce îl înconjură o dată, o zări pe Shayth mergând grăbită spre cameră, cu o cupă în mână. O urmări cu privirea până ce dispăru în spatele ușii. Se hotărî să mai aștepte, dar nici nu apucă să se așeze la loc, că din cameră auzi un strigăt înfiorător. Sări în picioare și, cu sufletul la gură, porni în fugă într-acolo. O găsi pe Rhadopis prăbușită în mijlocul camerei, cu sclava îngenuncheată lângă ea, aplecată peste ea, strigând-o, pipăindu-i obrajii și palmele. Benamun se repezi spre ea cu picioarele tremurând și ochii măriți de spaimă. Îngenunche alături de Shayth și, ridicând mâna lui Rhadopis, simți că era rece. Dacă nu ar fi avut chipul palid-albăstrui, ar fi părut că doarme. Buzele livide îi erau întredeschise, șuvițe din părul negru i se revărsau pe piept și pe umeri, altele, pe covor. Tânărul își simți

gâtul uscat și i se tăie respirația. Cu glas răgușit, o întreabă pe sclavă:

— Ce-i cu ea, Shayth? De ce nu răspunde?

— Nu știi, domnule, îi răspunse femeia aproape bocind. Când am intrat în cameră am găsit-o așa cum o vezi acum. Am strigat-o, dar nu mi-a răspuns. M-am dus degrabă la ea, am zgâlțâit-o, dar nici nu s-a mișcat, nici nu s-a trezit. O, Doamne, stăpână. Ce-i cu tine? Ce te-a făcut să arăți așa?

Benamun nu zise nimic, dar se uită lung la femeia întinsă pe podea în încremenirea aceea înfricoșătoare. Și, în timp ce își plimba ochii în jurul ei, sub cotul drept zări blestematul de flacon, cu dopul scos. Gemu și, cu degetele tremurând, ridică flaconul. Nu mai erau decât câteva picături rămase pe fundul recipientului. Privind când la flacon, când la femeie, înțelese ce se întâmplase. Frisonul care îl cuprinsese aproape că îi dezmembră trupul firav. Scoase un vaiet de durere care o făcu pe sclavă să se întoarcă spre el.

— Vai, ce înspăimântător! strigă el. Ce groaznic!

Shayth se uită ținută la el și-l întreabă curioasă și neliniștită:

— Ce te înspăimântă, ce te îngrozește? Vorbește, simt că-mi ies din minți.

Dar el nu o băgă în seamă și, vorbindu-i lui Rhadopis ca și cum l-ar fi putut auzi sau vedea, îi zise:

— De ce te-ai sinucis? De ce te-ai sinucis, stăpână?

Shayth începu să urle și să se bată cu palmele peste piept.

— Ce zici? De unde știi, omule, că s-a sinucis?

El izbi flaconul de perete și îl făcu țandări, apoi întreabă uluit și înspăimântat:

— De ce ți-ai luat viața cu otrava asta? Nu mi-ai promis că te gândești dacă să vii cu mine la Ambus, departe de necazurile Sudului? Mă păcăleai ca să poți să-ți pui capăt vieții?

Sclava se uită la cioburi și întreabă uimită:

— De unde a luat stăpâna mea otrava?

Ridicând din umeri disperat, îi răspunse:

— I-am adus-o chiar eu.

Cuprinsă de furie, Shayth urlă la el:

— Cum ai putut să faci așa ceva, nenorocitul?

— Nu mi-am dat seama că vrea otrava ca să-și ia viața cu ea. M-a înșelat, așa cum a făcut și acum.

Shayth îi întoarse spatele disperată și izbucni în plâns. Se prăbuși peste picioarele stăpânei, sărutându-i-le și scâldându-i-le în lacrimi. Copleșit de durere, tânărul privea cu ochii ieșiți din orbite chipul lui Rhadopis încremenit de-a pururi. În durerea lui se întreba cum poate fi nimicită o asemenea frumusețe cum soarele nu luminează alta vreodată, cum se poate stinge o asemenea vitalitate aprinsă și dezlănțuită, cum poate să pălească și să se ofilească așa, ca un prim

semn ale descompunerii? Își dorea să o vadă din nou, măcar pentru o clipă trecătoare, plină de viață, pășind grațios, cu un zâmbet fericit luminându-i chipul încântător, cu o privire tandră și seducătoare. După aceea el ar putea muri, căci aceasta ar fi ultima lui amintire din lumea de aici.

Bocetul lui Shayth îl enervă nespus și încercă să o facă să tacă:

— Potolește-te!

Apoi făcu un semn spre inimă și adăugă:

— Aici se află durerea nobilă! Mai nobilă decât plânsul și bocitul.

În sufletul sclavei mai rămăsese încă o rază slabă de speranță și, privindu-l pe tânăr printre lacrimi, îl imploră:

— Nu mai e nicio speranță, domnule? Poate e doar un leșin mai rău?

— Nici speranța și nici dorința nu pot face nimic, îi răspunse el îndurerat. Rhadopis a murit. Iubirea a murit. Visurile s-au spulberat. Cum și-au râs de mine visurile și închipuirile! Dar acum, totul s-a sfârșit. Moartea cea cumplită m-a trezit din reverie.

Ultimele raze ale soarelui se făceau nevăzute, iar chipul său rubiniu se pierdea încet într-o pâclă strălucitoare. Se lăsa întunericul, îmbrăcând universul într-un veșmânt de doliu. În durerea ei, Shayth nu uitase de îndatoririle pe care le avea față de trupul neînsuflețit al stăpânei. Știa că nu le va putea împlini respectând cele convenite la Biga, cu atâția dușmani în jur așteptând să se răzbune. Îi spuse de temerile ei tânărului a cărui inimă se mistuia de durere alături de a ei. Îl întrebă dacă ar putea duce trupul la Ambus, iar acolo să îl dea pe mâinile îmbălsămătorilor, ca apoi să fie depus în mormântul familiei Besar. Benamun consimți nu numai în vorbe, dar și cu sufletul. Shayth chemă niște sclave și acestea aduseră un palanchin. Culcară trupul pe el și îl acoperiră cu o pânză. Sclavele purtară palanchinul până la corabia cea verde, care începu imediat să plutească spre Nord.

În tăcerea adâncă ce domnea sub umbrar, tânărul stătea la căpătâiul trupului neînsuflețit, nu departe de Shayth. În noaptea aceea tristă, când barca se îndrepta încet spre Nord, pe apele fremătătoare, Benamun rătăcea pe pajiștile îndepărtate ale reveriei. În fața ochilor i se perindară clipe din viață, cu speranțele și visurile pe care le avusese, cu durerile și dorurile pe care le simțise, cu fericirea, împlinirea și bucuria care credea că îi vor fi menite într-o zi. Oftă din adâncul sufletului său chinuit privind trupul acela culcat lângă el. Trupul care îi sfârâmasse speranțele și dorințele și i le spulberase ca pe un vis.

Sfârșit

Veșmânt tradițional larg și lung. (N. Tr.)

Aluzie la versetele coranice referitoare la poeți: „Și poeții! Ei sunt urmați doar de cei care se rătăcesc. / Nu-i vezi oare? Ei aiurează în fiecă vale, / spunând ceea ce nu fac“ (Coran 26, 224-226, trad. de George Grigore, Editura Kriterion, București, 2000). (N. tr.)

Lună a calendarului egiptean. (N. tr.)

Table of Contents

Sărbătoarea Nilului
Sandala
Palatul din Biga
Tahu
Faraon
Iubirea
Umbra iubirii
Benamun
Khnumhotep
Nitocris
Noul prim-ministru
Cele două regine
O rază de lumină
Solul
Scrisoarea
Tahu delirează
Așteptarea
Întâlnirea
Strigătul
Speranța și otrava
Săgeata poporului
Despărțirea
Sfârșitul lui Tahu
Sfârșit